

## LIETUVOS RESPUBLIKOS STATYBOS ĮSTATYMAS

1996 m. kovo 19 d. Nr. I-1240  
Vilnius

*Nauja įstatymo redakcija nuo 2002 m. liepos 1 d.:  
Nr. [IX-583](#), 2001-11-08, Žin., 2001, Nr. 101-3597 (2001-11-30)*

### PIRMASIS SKIRSNIS BENDROSIOS NUOSTATOS

#### **1 straipsnis. Įstatymo paskirtis ir taikymas**

1. Šis Įstatymas nustato visų Lietuvos Respublikos teritorijoje, teritoriniuose vandenyse ir tarptautiniuose vandenyse esančiame jos kontinentiniame šelfe, į kurią Lietuvos Respublika turi išimties teises, statomų, rekonstruojamų ir remontuojamų statinių esminius reikalavimus, statybos techninio normavimo, statybinių tyrinėjimų, statinių projektavimo, statybos, statybos užbaigimo, statinių naudojimo ir priežiūros, nugriovimo ir visos šios veiklos priežiūros tvarką, statybos dalyvių, viešojo administravimo subjektų, statinių savininkų (ar naudotojų) ir kitų juridinių ir fizinių asmenų veiklos šioje srityje principus ir atsakomybę.

2. Šis Įstatymas netaikomas nustatant:

1) žemės gelmių naudojimo (kaip apibrėžta Žemės gelmių įstatyme) paskirties statinių reikalavimus, išskyrus nustatytus šio Įstatymo 4 straipsnio 1 dalyje;

2) nekilnojamojo kultūros paveldo tyrimų ir kultūros paveldo statinių tvarkomųjų paveldosaugos darbų bei su jais susijusių procedūrų reikalavimus, kuriuos nustato Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas, išskyrus reikalavimus, nustatytus šio Įstatymo 4 straipsnio 1 dalyje ir 13 straipsnio 1 dalyje;

3) naudojamame statinyje vykdomos ūkinės komercinės ar kitos veiklos reikalavimus.

3. Įstatymas yra suderintas su šio Įstatymo priede nurodytais Europos Sąjungos teisės aktais.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [IX-1780](#), 2003-10-16, Žin., 2003, Nr. 104-4649 (2003-11-05)

Nr. [IX-2215](#), 2004-04-29, Žin., 2004, Nr. 73-2545 (2004-04-30)

Nr. [X-857](#), 2006-10-17, Žin., 2006, Nr. 116-4402 (2006-10-31)

Nr. [XI-992](#), 2010-07-02, Žin., 2010, Nr. 84-4401 (2010-07-15)

#### **2 straipsnis. Pagrindinės šio Įstatymo sąvokos**

1. **Statinio architektūra** – statinio, kaip meno kūrinio, vidaus erdvės ir išorės pavidalas, statinio dalių išdėstymas, jų formų meninė išraiška ir visų statinio elementų tarpusavio santykis.

2. **Statinys** – pastatas arba inžinerinis statinys, turintis laikančiąsias konstrukcijas, kurios visos (ar jų dalis) sumontuotos statybos vietoje atliekant statybos darbus, ir kuris yra nekilnojamasis daiktas.

3. **Ypatingas statinys** – statinys, kuriame naudojamos ar saugomos pavojingos medžiagos (pagal nustatytus jų ribinius kiekius); statinys, kuriame yra potencialiai pavojingų įrenginių ar atliekami potencialiai pavojingi darbai; sudėtingos konstrukcijos ir sudėtingų technologijų statinys (pagal normatyvinius statybos techniniais dokumentais nustatytus sudėtingumo požymius ir techninius parametrus); visuomenės poreikiams naudojamas pastatas, kuriame vienu metu būna daugiau kaip 100 žmonių; aukštybinis (daugiau kaip 5 aukštų) daugiabutis gyvenamasis namas; kultūros paveldo statinys. Ypatingų statinių kategorijai priskiriamų statinių sąrašą tvirtina Vyriausybės įgaliota institucija.

4. **Laikinas statinys** – statinys, kurį leista pastatyti ir naudoti ribotą terminą. Laikinių statinių naudojimo terminas gali būti pratęstas. Laikinių statinių, kurių naudojimo terminas suinteresuotųjų asmenų prašymu pratęsiamas, naudojimo termino pratęsimo tvarką nustato Aplinkos ministerija. Laikinas statinys ir teisės į jį nekilnojamojo turto registre neregistruojami.

5. **Nebaigtas statinys** – statinys, kurio statybos darbai, nustatyti statinio projekte ir teisės aktuose, yra neužbaigti.

6. **Nesudėtingas statinys** – paprastų konstrukcijų pastatas, kurio didžiausias aukštis 8,5 m, kurio visų aukštų, antstatų, pastogės patalpų ir naudojimo paskirtimi susietų priestatų plotų suma yra ne didesnė kaip 80 kvadratinų metrų ir kurio rūšys (pusrūšis) yra ne didesnis kaip vieno aukšto; paprastų konstrukcijų inžinerinis statinys. Pastato ir inžinerinio statinio paprastų konstrukcijų požymius ir techninius parametrus nustato normatyviniai statybos techniniai dokumentai.

7. **Pastatas** – apdengtas stogu statinys, kurio didžiausią dalį sudaro patalpos.

8. **Viešojo naudojimo pastatas** – viešbutis ar kitas trumpalaikio apgyvendinimo pastatas; įstaigos pastatas; didmeninės ir mažmeninės prekybos pastatas; oro uosto, geležinkelio, autobusų keleivių stoties pastatas; pramoginių renginių pastatas; švietimo ar gydymo ir slaugos įstaigos pastatas; maldos namų ir kitokios religinės veiklos pastatas.

9. **Inžineriniai statiniai** – susisiekimo komunikacijos, inžineriniai tinklai, kanalai, taip pat visi kiti statiniai, kurie nėra pastatai.

10. **Inžineriniai tinklai** – statinio statybos sklype (išskyrus statinio vidų) ir už jo ribų nutiesti komunaliniai ar vietiniai vandentiekio, nuotėkų šalinimo, šilumos, dujų, naftos ar kito kuro, technologiniai vamzdynai, elektros perdavimo, energijos bei nuotolinio ryšio (telekomunikacijų) linijos su jų maitinimo šaltiniais ir įrenginiais.

11. **Susisiekimo komunikacijos** – visų rūšių transporto (biotransporto, geležinkelio, automobilių, jūrų, vidaus vandenų, oro, miestų elektrinio transporto) bei pėsčiųjų judėjimo vietos (keliai, gatvės).

12. **Kultūros paveldo statinys** – vertingųjų savybių turintis pastatas, jo dalis, inžinerinis statinys ar jo išlikusi dalis, monumentalūs nekilnojamieji dailės kūriniai.

13. **Statyba** – veikla, kurios tikslas – pastatyti (sumontuoti, nutiesti) naują, rekonstruoti, remontuoti ar griauti esamą statinį. Ši sąvoka taip pat apima kultūros paveldo statinių tvarkomuosius statybos darbus ar statinių statybą kultūros paveldo objektų teritorijose.

14. **Statinio statybos valdymas** – statinio statybos organizavimo būdas, kai statybą ir su ja susijusių kitų statybos techninės veiklos pagrindinių sričių darbus organizuoja statinio statybos valdytojas pavedimo sutarties tarp įgaliotojo – statytojo (užsakovo) ir įgaliotinio – statinio statybos valdytojo pagrindu.

15. **Statybos darbai** – visi darbai, atliekami statant arba griauinant statinį (žemės kasimo, mūrijimo, betonavimo, montavimo, pamatų ir stogų įrengimo, stalių, apdailos, įrenginių paleidimo ir derinimo). Statybos darbai skirstomi į **bendruosius** (žemės darbai, statybinių konstrukcijų statybos ir montavimo darbai) ir **specialiuosius** (kiti statybos darbai). Specialiųjų darbų rūšys nustatomos normatyviniuose statybos techniniuose dokumentuose.

16. **Statyba ūkio būdu** – statybos organizavimo būdas, kai statybos darbai atliekami ir tinkamas naudoti statinys sukuriamas statytojo rizika, nesudarius rangos sutarties, naudojant statytojo darbo jėgą, jam priklausančius statybos produktus, įrenginius.

17. **Naujo statinio statyba** – statybos rūšis, kurios tikslas – statinių neužimtame žemės paviršiaus plote pastatyti statinį, atstatyti visiškai sugriuvusį, sunaikintą, nugriautą statinį.

18. **Statinio rekonstravimas** – statybos rūšis, kurios tikslas – perstatyti statinį (pakeisti statinio laikančiąsias konstrukcijas, pakeičiant statinio išorės matmenis – ilgį, plotį, aukštį ir pan.).

19. **Statinio remontas** – statinio kapitalinis ar paprastas remontas.

20. **Statinio kapitalinis remontas** – statybos rūšis, kurios tikslas – pertvarkyti statinį (pakeisti statinio laikančiąsias konstrukcijas, nekeičiant statinio išorės matmenų – ilgio, pločio, aukščio ir pan.).

21. **Statinio paprastas remontas** (atitinka Civilinio kodekso sąvoką „einamasis remontas“) – statybos rūšis, kurios tikslas – atnaujinti statinį, jo nerekonstruojant ar kapitališkai neremontuojant.

22. **Kultūros paveldo statinio tvarkomieji statybos darbai** – statybos darbai, atliekami kultūros paveldo statinyje ar jo teritorijoje.

23. **Statybvietė** – statinio statybos darbų vieta (teritorija, kurios ribos nustatomos statinio projekte atsižvelgiant į vykdomus statybos darbus, kuri gali sutapti ar nesutapti su statybos sklypo ribomis). Nesutapimo atveju statybvietės dalimi taip pat laikomas žemės plotas, kurio statytojas nevaldo nuosavybės teise arba nevaldo ir nenaudoja kitais Lietuvos Respublikos įstatymų nustatytais pagrindais ir kurio ribas nustato statytojo ir šio žemės ploto savininko (ar asmens, disponuojančio žeme) sutartis; statinys – kai visi statybos darbai atliekami statinio viduje.

24. **Statybos sklypas** – žemės naudojimo tikslinės paskirties nustatytų ribų žemės sklypas (teritorijos dalis), kuriame atliekami statybos darbai.

25. **Statybos sklypo tvarkymas** – sklypo reljefo formavimas (pažeminimas, paaukštinimas, lyginimas), sklypo inžinerinių tinklų ir sklypo susisiekimo komunikacijų tiesimas, žaidimų ar kitų aikštelių įrengimas, tvorų tvėrimas, apželdinimas.

26. **Statybiniai tyrinėjimai** – statinio statybos sklypo (ar, kai reikia, gretimos teritorijos), inžinerinių tinklų (kuriuos reikia nutiesti ar esamų ir statomų) ir susisiekimo komunikacijų sklypų (trasų) inžineriniai geodeziniai tyrinėjimai, inžineriniai geologiniai, geotechniniai ir kiti tyrimai; aplinkos, kraštovaizdžio, higieniniai tyrimai; kai rekonstruojamas ar remontuojamas esamas statinys arba pristatomas prie esamo statinio (statant arti jo) naujas statinys, taip pat esamo ir gretimų statinių, kuriems gali turėti įtakos numatomi statybos darbai, tyrimai; esamų pastatų nuosėdžių ir deformacijų stebėjimai.

27. **Statinio projektas** – normatyvinių statybos techninių dokumentų nustatytos sudėties dokumentų, kuriuose pateikiami statytojo sumanyto statinio sprendiniai (aiškinamoji dalis, projekto dalys, skaičiavimai, brėžiniai), skirtų statinio statybai įteisinti ir vykdyti, visuma.

28. **Statinio projektavimas** – architektūrinė inžinerinė veikla, kurios tikslas parengti statinio projektą.

29. **Statinio projektavimo valdymas** – statinio projektavimo organizavimo būdas, kai projektavimą ir su juo susijusių kitų statybos techninės veiklos pagrindinių sričių darbus organizuoja statinio projektavimo valdytojas pavedimo sutarties tarp įgaliotojo – statytojo (užsakovo) ir įgaliotinio – statinio projektavimo valdytojo pagrindu.

30. Neteko galios nuo 2010 m. spalio 1 d.

31. **Projektiniai pasiūlymai** – eskizinis projektas, kurio tikslas – išreikšti projektuojamo statinio architektūros ir kitų pagrindinių sprendinių idėją ir kuris pateikiamas kaip medžiaga projektuotojo parinkimo konkursui bei gali būti naudojamas projektavimo sąlygoms parengti.

32. **Prisijungimo sąlygos** – statinio, žemės sklype esančių inžinerinių tinklų ar susisiekimo komunikacijų prijungimo prie kitiems savininkams priklausančių inžinerinių tinklų ir susisiekimo komunikacijų sąlygos, jeigu jos nenustatytos teritorijų planavimo dokumentuose.

33. Neteko galios nuo 2010 m. spalio 1 d.

34. **Statinio projekto tvirtinimas** – statytojo (užsakovo) pritarimas parengtam statinio projektui, įforminamas tvarkomuoju dokumentu – kai statytojas (užsakovas) yra Lietuvos ar užsienio valstybės juridinis asmuo, arba statytojo (užsakovo) žyma „tvirtinu“ ir parašu statinio projekte – kai statytojas (užsakovas) yra Lietuvos ar užsienio valstybės fizinis asmuo. Abiem atvejais nurodomi pagrindiniai šio statinio techniniai ir ekonominiai rodikliai, aplinkos ir kraštovaizdžio reikalavimai.

35. **Statinio projekto ekspertizė** – įvertinimas, kaip statinio projekte įgyvendinti šio Įstatymo 4 straipsnio 1 dalyje nurodyti esminiai statinio reikalavimai, taip pat kitų įstatymų ir teisės aktų, normatyvinių statybos techninių dokumentų bei privalomųjų statinio projekto rengimo dokumentų reikalavimai.

36. **Statinio ekspertizė** – esamo ar statomo statinio techninės būklės įvertinimas turint tikslą nustatyti, ar statinys atitinka šio Įstatymo 4 straipsnio 1 dalyje nurodytus esminius statinio reikalavimus.

37. **Statinio projekto vykdymo priežiūra** – statytojo (užsakovo) organizuota projektuotojo atliekama statybos priežiūra, kurios tikslas – kontroliuoti, kad statinys būtų statomas pagal statinio projektą ir kad būtų įgyvendinta projekte sukurta statinio architektūra. Statinio projekto dalies vykdymo priežiūra yra statinio projekto vykdymo priežiūros dalis.

38. **Statinio statybos techninė priežiūra** – statytojo (užsakovo) organizuota statinio statybos priežiūra, kurios tikslas – kontroliuoti, ar statinys statomas pagal statinio projektą, statybos rangos sutarties (kai statyba vykdoma rangos būdu), įstatymų, kitų teisės aktų, taip pat normatyvinių statybos techninių dokumentų, normatyvinių statinio saugos ir paskirties dokumentų reikalavimus.

39. Neteko galios nuo 2010 m. spalio 1 d.

40. **Statinio normatyvinė kokybė** – statinio projekto, statybos darbų ir pastatyto statinio kokybė, atitinkanti normatyvinių statybos techninių dokumentų ir normatyvinių statinio saugos ir paskirties dokumentų nustatytus reikalavimus.

41. **Statytojas (užsakovas)** – Lietuvos ar užsienio valstybės fizinis ar juridinis asmuo, kuris investuoja lėšas į statybą ir kartu atlieka užsakovo funkcijas (ar jas paveda atlikti kitam fiziniam ar juridiniam asmeniui).

42. **Tyrinėtojas** – fizinis asmuo, juridinis asmuo, kita užsienio organizacija, kuriems atitinkamą tyrinėjimų sritį reglamentuojantys įstatymai ir kiti teisės aktai suteikia teisę atlikti šiuos tyrinėjimus.

43. **Statinio projektuotojas** – fizinis asmuo, juridinis asmuo, kita užsienio organizacija, turintys šio įstatymo nustatytą teisę užsiimti statinio projektavimu.

44. **Statinio projekto vadovas** – architektas ar statybos inžinierius, kuris, atstovaudamas statytojo interesams, normatyvinių statybos techninių dokumentų nustatyta tvarka organizuoja statinio projekto rengimą, koordinuoja statinio projekto dalių sprendinius bei statinio projekto dalių vadovų veiklą, prižiūri ir atsako, kad statinio projekte būtų įgyvendinti įstatymų, kitų teisės aktų, normatyvinių statybos techninių dokumentų ir normatyvinių statinio saugos ir paskirties dokumentų, privalomųjų statinio projekto rengimo dokumentų reikalavimai.

45. **Statinio architektas** – architektas, kuris yra konkretaus statinio, kaip architektūros kūrinio, autorius ir (arba) statinio projekto architektūrinės dalies vadovas. Statinio architektu gali būti ir fizinių asmenų grupė.

46. **Statinio projekto rengėjas** – architektas ar statybos inžinierius, kuris vienas rengia statinio projektą ir yra šio statinio projekto vadovas arba rengia konkretaus statinio projektą, vadovaujamas kito šio projekto vadovo. Statinio projekto rengėju gali būti projekto vadovo vadovaujama fizinių asmenų grupė, sudaryta iš projekto dalių vadovų, kitų architektų ir statybos inžinierių.

47. **Statinio projekto dalies rengėjas** – architektas ar statybos inžinierius, kuris vienas rengia statinio projekto dalį ir yra šios statinio projekto dalies vadovas arba vienas rengia statinio projekto dalį, vadovaujamas kito šios projekto dalies vadovo. Statinio projekto dalies rengėju gali būti ir fizinių asmenų grupė, sudaryta iš architektų ir statybos inžinierių.

48. **Statinio projekto valdytojas** – fizinis asmuo, juridinis asmuo, kita užsienio organizacija, veikiantis (veikianti) kaip įgaliotojo – statytojo (užsakovo) įgaliotinis, valdantis statinio projektavimą, organizuojantis statinio projektavimo ir su juo susijusių kitų statybos techninės veiklos pagrindinių sričių darbus, kuriuos atlieka jo pasamdytas šią teisę turintis fizinis asmuo, juridinis asmuo, kita užsienio organizacija.

49. **Statinio statybos rangovas** (toliau – rangovas) – fizinis asmuo, juridinis asmuo, kita užsienio organizacija, turintys šio įstatymo nustatytą teisę užsiimti statyba.

50. **Statinio statybos vadovas** – statybos inžinierius, kuris, atstovaudamas rangovui (kai statyba vykdoma rangos būdu) ar statytojui (užsakovui) (kai statyba vykdoma ūkio būdu) ir įgyvendindamas statinio projektą nuo statybos pradžios iki statybos užbaigimo, vadovauja statybos darbams, kartu gali būti bendrųjų statybos darbų vadovas, koordinuoja statinio statybos specialiųjų darbų vykdymą bei šių darbų vadovų veiklą ir pagal kompetenciją atsako už pastatyto statinio atitiktį statinio projektui ir statinio normatyvinę kokybę.

51. **Statinio statybos techninis prižiūrėtojas** – architektas ar statybos inžinierius, kuris, atstovaudamas statytojui (užsakovui), vadovauja konkretaus statinio statybos techninei priežiūrai, atlieka statinio statybos (bendrųjų statybos darbų) bendrosios techninės priežiūros vadovo funkcijas, koordinuoja specialiąją statinio statybos priežiūrą, jos vadovų veiklą ir pagal kompetenciją atsako už pastatyto statinio normatyvinę kokybę.

52. **Statinio statybos valdytojas** – fizinis asmuo, juridinis asmuo, kita užsienio organizacija, veikiantys kaip įgaliotojo – statytojo (užsakovo) įgaliotinis, valdantis statinio statybą, organizuojantis statinio statybos ir su ja susijusių kitų statybos techninės veiklos pagrindinių sričių darbus, kuriuos atlieka jo pasamdytas šią teisę turintis fizinis asmuo, juridinis asmuo, kita užsienio organizacija.

53. **Tiekėjas** – fizinis asmuo, juridinis asmuo, kita užsienio organizacija, kuris (kuri) yra statybos produktų gamintojas (jo atstovas), platintojas, importuotojas, paslaugų organizatorius ir pan.

54. **Normatyvinis statybos techninis dokumentas** – dokumentas, kuris nustato statinio projektavimo, statybos, statybos užbaigimo, statinio naudojimo, priežiūros ir nugriovimo reikalavimus, taisykles, bendruosius principus ir charakteristikas. Tai statybos techniniai reglamentai, statybos bei statinių naudojimo ir priežiūros taisyklės, standartai, techniniai liudijimai, metodiniai nurodymai, rekomendacijos.

55. **Normatyviniai statinio saugos ir paskirties dokumentai** – dokumentai, kurie kitų įstatymų ar teisės aktų pagrindu nustato statinio apsaugos ir saugos, žmonių, kurie juo naudojami, apsaugos ir saugos, statinio aplinkos apsaugos ir saugos reikalavimus pagal šio Įstatymo 6 straipsnio 1 dalyje nurodytas sritis, atsižvelgiant į statinio paskirtį (statinio tipą) ir jame planuojamą veiklą. Šie dokumentai taip pat nustato statinio paskirties reikalavimus: statinio matmenų (priklausančių nuo statinio paskirties) apskaičiavimo, funkcinių ryšių tarp statinio dalių (patalpų) ir statinių, technologinių ir energetikos įrenginių, technologinių inžinerinių sistemų, technologijos ir energetikos procesų patikimumo, efektyvumo ir saugos; inžineriniais tinklais tiekiamų ir statinio inžinerinėse sistemose

naudojamų vandens, nuotėkų, energijos nešiklių ir pan.; žemės ūkio melioracijos sistemų reguliuojamo dirvožemio drėgmės režimo ir agrotechnikos.

56. **Statinio saugos ir paskirties reikalavimų valstybinės priežiūros institucijos** – valstybės institucijos, turinčios valdymo įgaliojimus ir vykdančios įstatymų ar Vyriausybės nutarimų nustatytą tam tikros srities veiklą ar atliekančios statybos darbų, kurie yra susiję su statinio saugos ir paskirties reikalavimais, valstybinę priežiūrą.

57. **CE** – ženklas, patvirtinantis, kad statybos produktas atitinka galiojančių Europos Sąjungos teisės aktų nustatytus reikalavimus.

58. **Statybos produktas** – pagamintas produktas, numatomas ilgam laikui įkonstruoti, įmontuoti, įdėti ar instaliuoti į pastatą ar inžinerinį statinį.

59. **Techninis liudijimas** – bet kuris dokumentas, patvirtinantis statybos produkto tinkamumo naudoti techninį įvertinimą pagal statinio, kuriame numatoma ši produktą naudoti, esminius reikalavimus ir nustatantis techninius statybos produkto reikalavimus.

60. **Techninė specifikacija** – dokumentas (dokumento dalis), kuriame pateiktus techninius reikalavimus turi atitikti apibūdinamas produktas, procesas ar paslauga. Statybos produktų techninės specifikacijos yra standartai ir techniniai liudijimai.

61. **Statinio inžinerinės sistemos** – statinio patalpų inžinerinės sistemos (jų dalys, stovai), skirtos statinio naudojimo ir priežiūros tikslams, statinyje gyvenančių, dirbančių ar jį kitaip naudojančių žmonių poreikiams tenkinti: vandentiekio, nuotėkų šalinimo, šildymo, vėdinimo, oro kondicionavimo, dujų, elektros, nuotolinio ryšio (telekomunikacijų), gaisrinės saugos ir gaisro aptikimo, pranešimo apie jį bei gesinimo, šiukšlių šalinimo, žmonėms vežti skirtų liftų ir kitos sistemos bei jų reguliavimo, valdymo, automatizavimo ir signalizacijos sistemos.

62. **Bendrosios statinio inžinerinės sistemos** – viso pastato (visų pastato patalpų) inžinerinės sistemos, užtikrinančios šių patalpų funkcionavimą ir tenkinančios jų naudotojų poreikius.

63. **Atskirosios statinio inžinerinės sistemos** – nepriklausomos nuo kitų vienos ar kelių pastato patalpų inžinerinės sistemos (nesusietos su bendrosiomis pastato inžinerinėmis sistemomis), užtikrinančios šių patalpų funkcionavimą ir tenkinančios jų naudotojų poreikius.

64. **Technologinės inžinerinės sistemos** – gamybinės paskirties sistemos statinyje vykstantiems technologijos procesams ir technologinių įrenginių normaliam darbui užtikrinti. Tai technologinėms reikmėms skirtos vandentiekio, nuotėkų šalinimo, šildymo, vėdinimo, oro kondicionavimo, dujų, kuro tiekimo, elektros, nuotolinio ryšio (telekomunikacijų) bei informacijos, gaisrinės saugos ir gaisro aptikimo, pranešimo apie jį bei gesinimo, dūmų, buitinių atliekų šalinimo, krovinių liftų bei kitos sistemos.

65. **Komunaliniai inžineriniai tinklai** – inžineriniai tinklai, skirti miesto, miestelio, kaimo (ar atskirų jų dalių, zonų) vartotojų poreikiams tenkinti, su bendrais tinklų maitinimo šaltiniais.

66. **Vietiniai inžineriniai tinklai** – inžineriniai tinklai (su jų maitinimo šaltiniais), skirti vieno vartotojo ar grupės vartotojų poreikiams tenkinti.

67. **Įrenginiai** – mašinos, prietaisai, įtaisai energijai, medžiagoms gaminti ir informacijai priimti, perduoti ar keisti.

68. **Laikančiosios konstrukcijos** – konstrukciniai statinio elementai, kurių svarbiausia paskirtis – laikyti apkrovas (konstrukcijų, įrenginių, sniego, vėjo, žmonių, grunto ir pan.) ir užtikrinti statinio mechaninį atsparumą ir pastovumą.

69. **Paslėptos statinio konstrukcijos ir paslėpti statybos darbai** – konstrukcijos, paslėptos vėliau sumontuotų kitų konstrukcijų, ar statybos darbai, paslėpti vėliau atliktų darbų.

70. **Ekonomiškai pagrįsta statinio naudojimo trukmė** – laikotarpis, per kurį tikslinga naudoti statinį palaikant jo naudojimo savybes, atitinkančias esminius statinio reikalavimus, atsižvelgiant į visus tarpusavyje susijusius aspektus: projektavimo, statybos, naudojimo bei naudojamo statinio draudimo išlaidas, išlaidas naudojimo sutrikimams išvengti; statinio griūties riziką ir pasekmes jo naudojimo laikotarpiu; planuojamą dalinį atnaujinimą; valymo, techninio aptarnavimo, priežiūros bei remonto išlaidas.

71. **Savavališka statyba** – statinio ar jo dalies statyba be galiojančio statybą leidžiančio dokumento arba turint galiojančią statybą leidžiantį dokumentą, tačiau pažeidžiant esminius statinio projekto sprendinius.

72. **Statinio naudojimas** – esminių statinio reikalavimų pagrindu sukurto statinio savybių panaudojimas naudotojo poreikiams tenkinti.

73. **Statinio naudotojas** – statinio savininkas arba kitas fizinis ar juridinis asmuo, kuris naudoja statinį (jo dalį) Lietuvos Respublikos įstatymų, administracinių aktų, sutarčių ar teismo sprendimų pagrindu.

74. **Statinio priežiūra** – šio ir kitų įstatymų bei kitų teisės aktų nustatytų techninių, organizacinių ir viešojo administravimo priemonių visuma vykdant statinio techninę priežiūrą ir statinio naudojimo priežiūrą.

75. **Statinio techninė priežiūra** – statinio naudotojo organizuojama šio ir kitų įstatymų bei kitų teisės aktų nustatytų techninių, organizacinių priemonių visuma, užtikrinanti šio Įstatymo 4 straipsnio 1 dalyje nustatytus statinio esminius reikalavimus per visą statinio ekonomiškai pagrįstą naudojimo trukmę.

76. **Statinio naudojimo priežiūra** – viešojo administravimo subjekto atliekama kontrolė, kurios tikslas – nustatyti, ar statinio techninė priežiūra atitinka šio ir kitų įstatymų bei kitų teisės aktų, taip pat normatyvinių statybos techninių dokumentų reikalavimus.

77. **Statinio paskirtis** – statinio viešajame registre nurodytas statinio naudojimo tikslas (žmonėms gyventi, ūkinei komercinei ar kitai veiklai), kai statinys atitinka saugos ir jame planuojamos (atliekamos) veiklos (technologijos proceso) privalomus reikalavimus, nustatytus normatyviniuose statinio saugos ir paskirties dokumentuose.

78. **Statinio techninis prižiūrėtojas** – fizinis ar juridinis asmuo, šio Įstatymo 41 straipsnio 1 ir 2 dalių nustatytais pagrindais ir pagal to paties straipsnio 3 dalies nustatytus reikalavimus atliekantis statinio techninę priežiūrą.

79. **Architektūra** – funkcinis erdvinis ir vizualiai suvokiamas meninis statinių, kraštovaizdžio ir teritorijų planavimo objektų formavimas.

80. **Architektas** – fizinis asmuo, turintis dokumentus, suteikiančius teisę verstis architekto veikla naudojantis architekto profesine kvalifikacija, įsisteigimo bei paslaugų teikimo teise, kurie yra išduoti Europos Sąjungos valstybėje narėje, Šveicarijos Konfederacijoje arba valstybėje, pasirašiusioje Europos ekonominės erdvės sutartį, patikrinus jų turėjimo faktą ir pripažinus juos Lietuvoje. Šie dokumentai, išduoti bet kurioje kitoje valstybėje, pripažįstami Lietuvos Respublikoje, patikrinus, ar jie suteikia architekto profesinę kvalifikaciją ir teisę verstis architekto veikla toje valstybėje ir ar atitinka Lietuvos Respublikoje šiai veiklai keliamus reikalavimus.

81. **Architekto veikla** – veikla, kuri vykdoma turint architekto profesinę kvalifikaciją.

82. **Statybos inžinierius** – fizinis asmuo, turintis dokumentus, suteikiančius teisę verstis statybos inžinieriaus veikla naudojantis inžinieriaus profesine kvalifikacija, įsisteigimo bei paslaugų teikimo teise, kurie yra išduoti Europos Sąjungos valstybėje narėje, Šveicarijos Konfederacijoje arba valstybėje, pasirašiusioje Europos ekonominės erdvės sutartį, patikrinus jų turėjimo faktą ir pripažinus juos Lietuvos Respublikoje. Šie dokumentai, išduoti bet kurioje kitoje valstybėje, pripažįstami Lietuvos Respublikoje, patikrinus, ar jie suteikia statybos inžinieriaus profesinę kvalifikaciją ir teisę verstis statybos inžinieriaus veikla toje valstybėje ir ar atitinka Lietuvos Respublikoje šiai veiklai keliamus reikalavimus. Sąvoka „statybos inžinierius“ taikoma inžinieriui, kurio išsilavinimas suteikia profesinę kvalifikaciją, reikalingą užsiimti veikla, aprėpiančia vieną, kelias ar visas statybos techninės veiklos pagrindines sritis, nustatytas šio įstatymo 10 straipsnio 1 dalyje.

83. **Statybos inžinieriaus veikla** – veikla, kuri vykdoma turint statybos inžinieriaus profesinę kvalifikaciją.

84. **Kita užsienio organizacija** – užsienio valstybėje įsteigta organizacija, neturinti juridinio asmens statuso, tačiau turinti civilinį teisnumą pagal tos valstybės įstatymus.

85. **Statybinės atliekos** – atliekos, susidarančios statybos, rekonstravimo, remonto ar griovimo metu.

86. **Pastato energinis naudingumas** – faktiškai arba pagal apytikrius skaičiavimus sunaudojamos energijos kiekis, reikalingas naudojant pastatą pagal paskirtį.

87. **Pastato energinio naudingumo sertifikavimas** – teisės aktų reglamentuotas procesas, kurio metu nustatomas pastato energijos sunaudojimas, įvertinamas pastato energinis naudingumas priskiriant pastatą energinio naudingumo klasei ir išduodamas pastato energinio naudingumo sertifikatas.

88. **Ekspertizės rangovas** – juridinis asmuo, kita užsienio organizacija, turintys šio Įstatymo nustatytą teisę atlikti projekto ar statinio ekspertizę.

89. **Pastato atnaujinimas (modernizavimas)** – statybos darbai, kuriais atkuriamos ar pagerinamos pastato ir (ar) jo inžinerinių sistemų fizinės ir energinės savybės ir (ar) kuriais užtikrinamas iš atsinaujinančių energijos šaltinių gaunamos energijos naudojimas.

90. **Tipinis konstrukcinis elementas** – statiniuose pasikartojantis konstrukcinis statybos produktų ir technologinių sprendinių derinys (sienų ir stogų detalės, kampai, parapetai ir kiti elementai).

91. **Tipinis statinio projektas** – statybos techniniuose reglamentuose nustatytos sudėties dokumentų, kuriuose pateikiami kartotinių statinių sprendiniai, visuma.

92. **Statybą leidžiantis dokumentas** – leidimas statyti naują (naujus) statinį (statinius); leidimas rekonstruoti statinį (statinius); leidimas atnaujinti (modernizuoti) pastatą (pastatus); statinio projektas, kuriam raštu pritarė įgaliotas (įgalioti) valstybės tarnautojas (tarnautojai); rašytinis (rašytiniai) žemės sklypo ar gretimų žemės sklypų savininko (savininkų) ar valdytojo (valdytojų) sutikimas (sutikimai) dėl statybos; leidimas tęsti sustabdytą statybą.

93. **Esminiai statinio projekto sprendiniai** – statinio projekto sprendiniai, nustatantys statinio vietą sklype, statinio ar jo dalių paskirtį, statinio laikančiąsias konstrukcijas ir jų išdėstymą, statinio išorės matmenis (aukštį, ilgį, plotį ir pan.) ir įgyvendinantys specialiuosius saugomų teritorijų apsaugos ir (ar) nekilnojamosios kultūros paveldo vertybės paveldosaugos reikalavimus.

94. **Neypatingas statinys** – statinys, nepriskiriamas ypatingiems ir nesudėtingiems statiniams.

95. **Statinio griovimas** – statybos rūšis, kurios tikslas – išardyti (išmontuoti) visas statinio (jo dalies) konstrukcijas (išskyrus statinio rekonstravimui ar kapitaliniam remontui priskirtinus statybos darbus).

96. **Patalpa** – sienomis ir kitomis atitvaromis apribota nustatytos paskirties pastato erdvė.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [IX-1269](#), 2002-12-10, *Žin.*, 2002, Nr. 124-5625 (2002-12-27)

Nr. [IX-1780](#), 2003-10-16, *Žin.*, 2003, Nr. 104-4649 (2003-11-05)

Nr. [IX-1924](#), 2003-12-18, *Žin.*, 2003, Nr. 123-5592 (2003-12-30)

Nr. [IX-2215](#), 2004-04-29, *Žin.*, 2004, Nr. 73-2545 (2004-04-30)

Nr. [X-404](#), 2005-11-17, *Žin.*, 2005, Nr. 143-5175 (2005-12-08)

Nr. [X-857](#), 2006-10-17, *Žin.*, 2006, Nr. 116-4402 (2006-10-31)

Nr. [X-1111](#), 2007-05-03, *Žin.*, 2007, Nr. 55-2127 (2007-05-19)

Nr. [XI-421](#), 2009-09-22, *Žin.*, 2009, Nr. 117-4993 (2009-10-01)

Nr. [XI-992](#), 2010-07-02, *Žin.*, 2010, Nr. 84-4401 (2010-07-15)

### **3 straipsnis. Teisė būti statytoju ir šios teisės įgyvendinimas**

1. Teisė būti statytoju Lietuvos Respublikoje turi Lietuvos bei užsienio valstybių fiziniai ir juridiniai asmenys.

2. Statytojo teisė įgyvendinama, kai:

1) statytojas žemės sklypą, kuriame statomas statinys, valdo nuosavybės teise arba valdo ir naudoja kitais Lietuvos Respublikos įstatymų nustatytais pagrindais; šis reikalavimas netaikomas Aplinkos ministerijos nustatytais atvejais, kai nėra suformuoti žemės sklypai (atnaujinant (modernizuojant) pastatus, atliekant statinio kapitalinį ar paprastąjį remontą ir pan.);

2) statytojas turi statybą leidžiantį dokumentą (kai jis privalomas);

3) statytojas statinį (jo dalį) valdo nuosavybės teise arba valdo ir naudoja kitais įstatymų nustatytais pagrindais – statinio rekonstravimo, remonto ir griovimo atvejais.

3. Šio straipsnio 2 dalies reikalavimai netaikomi statinius griaunant teismų sprendimu, jeigu griovimo darbus organizuoja Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [X-857](#), 2006-10-17, *Žin.*, 2006, Nr. 116-4402 (2006-10-31)

Nr. [XI-992](#), 2010-07-02, *Žin.*, 2010, Nr. 84-4401 (2010-07-15)

### **4 straipsnis. Esminiai statinio reikalavimai**

1. Statinys (jo dalis) turi būti suprojektuotas ir pastatytas iš tokių statybos produktų, kurių savybės per ekonomiškai pagrįstą statinio naudojimo trukmę užtikrintų šiuos esminius statinio reikalavimus:

1) mechaninio atsparumo ir pastovumo, t. y. kad apkrovos, galinčios statinį veikti statybos ir naudojimo metu, nesukeltų šių pasekmių: viso statinio ar jo dalies griūties, didesnių deformacijų nei leistinos, žalos kitoms statinio dalims, įrenginiams ar sumontuotai įrangai; žalos dėl aplinkybių, kurių be didelių sunkumų ir išlaidų galima išvengti ar jas apriboti (sprogimas, smūgis, perkrova, žmonių padarytos klaidos);

2) gaisrinės saugos, t. y. kad kilus gaisrui statinio laikančiosios konstrukcijos tam tikrą laiką galėtų išlaikyti jas veikusias ir dėl gaisro atsiradusias apkrovas; būtų apribota: gaisro kilimo galimybė ir ugnies bei dūmų plitimas statinyje, gaisro išplitimas į gretimus statinius; statinyje esantys žmonės galėtų saugiai išeiti iš jo ar būtų galima juos išgelbėti kitomis priemonėmis; veiktų žmonių išpėjimo ir gaisro gesinimo sistemos; gelbėtojai (ugniagesiai) galėtų saugiai dirbti;

3) higienos, sveikatos ir aplinkos apsaugos, t. y. kad būtų nepažeistos statinyje ar prie jo esančių žmonių higienos sąlygos ir nekiltų grėsmė žmonių sveikatai dėl šių priežasčių: kenksmingų dujų išsiskyrimo, pavojingų kietųjų dalelių ar dujų atsiradimo ore, pavojingos spinduliuotės, vandens ar dirvožemio taršos, nuotėkų, dūmų, kietųjų ar skystųjų atliekų netinkamo šalinimo, statinių konstrukcijų ar statinių vidaus drėgmės;

4) saugaus naudojimo, t. y. kad statinį naudojant ar prižiūrint būtų išvengta nelaimingų atsitikimų (paslydimo, kritimo, susidūrimo, nudegimo, sužeidimo ar sužalojimo elektros srove, sprogo) rizikos;

5) apsaugos nuo triukšmo, t. y. kad statinyje ar prie jo būnančių žmonių girdimas triukšmas nekeltų grėsmės jų sveikatai, leistų miegoti, ilsėtis bei dirbti normaliomis sąlygomis;

6) energijos taupymo ir šilumos išsaugojimo, t. y. kad naudojamas šiluminės energijos kiekis, atsižvelgiant į vietovės klimato sąlygas ir gyventojų poreikius, nebūtų didesnis už reikiamą (t. y. apskaičiuotą pagal higienos normų ir pastato ar jo patalpų paskirties reikalavimus).

2. Šio straipsnio 1 dalyje išvardytus esminius statinio reikalavimus (vieną, kelis ar visus) ir statinio techninius parametrus pagal statinių ar statybos produktų charakteristikų lygius ir klases nustato pagal Vyriausybės nustatytą kompetenciją Vyriausybės įgaliotų institucijų teisės aktai.

3. Statinių klasifikavimas pagal jų naudojimo paskirtį ir jų gyvavimo trukmę (atsižvelgiant į statybos produktus, iš kurių jie pastatyti, klimato sąlygas ir naudojimo paskirtį) nustatomi normatyviniuose statybos techniniuose dokumentuose.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [X-1111](#), 2007-05-03, *Žin.*, 2007, Nr. 55-2127 (2007-05-19)

## **5 straipsnis. Esminiai statinio architektūros reikalavimai**

Statinio architektūra turi būti tokia, kad:

- 1) neprieštarautų statinio esminiams reikalavimams, išdėstytiems šio Įstatymo 4 straipsnyje;
- 2) statinys derėtų prie kraštovaizdžio;
- 3) atitiktų savivaldybės administracijos direktoriaus (jo įgalioto savivaldybės administracijos valstybės tarnautojo) nustatytus specialiuosius architektūros reikalavimus, specialiuosius saugomų teritorijų ir paveldosaugos reikalavimus;
- 4) atitiktų statinio paskirtį;
- 5) neprieštarautų statinio inžinerinių sistemų ir technologinių inžinerinių sistemų reikalavimams.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [IX-1924](#), 2003-12-18, *Žin.*, 2003, Nr. 123-5592 (2003-12-30)

Nr. [XI-992](#), 2010-07-02, *Žin.*, 2010, Nr. 84-4401 (2010-07-15)

## **6 straipsnis. Aplinkos, kraštovaizdžio, nekilnojamųjų kultūros paveldo vertybių ir kita apsauga (sauga), trečiųjų asmenų interesų apsauga**

1. Atliekant statinio statybinius tyrinėjimus, rengiant statinio projektą, statant statinį, jį naudojant ir prižiūrint, be šio Įstatymo, privaloma vadovautis kitais įstatymais, teisės aktais ir nustatyta tvarka patvirtintais normatyviniais statinio saugos ir paskirties dokumentais, reglamentuojančiais:

- 1) aplinkos apsaugą ir planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimą;
- 2) saugomų teritorijų, kraštovaizdžio, nekilnojamųjų kultūros paveldo vertybių ir jų teritorijų apsaugą;
- 3) gaisrinę saugą;
- 4) sveikatos apsaugą ir visuomenės sveikatos priežiūrą;
- 5) darbuotojų saugą ir sveikatą, visuomenės sveikatos saugą;
- 6) branduolinę saugą ir energetikos objektų, įrenginių techninę saugą;
- 7) potencialiai pavojingų įrenginių priežiūrą;
- 8) statinio priežiūrą.

2. Normuojamus atstumus tarp statinių, tarp statinių ir sklypo ribų, atsižvelgdama į šio Įstatymo 4 straipsnio 1 dalies ir šio straipsnio 1 dalies reikalavimus, nustato Vyriausybės įgaliota institucija normatyviniuose statybos techniniuose dokumentuose.

3. Projektuojant, statant, rekonstruojant ar kapitališkai remontuojant pastatus (išskyrus atnaujinamus (modernizuojamus) daugiabučius namus) ir inžinerinius statinius, būtina juos pritaikyti specialiesiems neįgaliųjų poreikiams, vadovaujantis Neįgaliųjų socialinės integracijos įstatymu.

4. Statinys turi būti statomas ir pastatytas, o statybos sklypas tvarkomas taip, kad statybos metu ir naudojant pastatytą statinį trečiųjų asmenų gyvenimo ir veiklos sąlygos, kurias jie turėjo iki statybos pradžios, galėtų būti pakeistos tik pagal normatyvinių statybos techninių dokumentų ir normatyvinių statinio saugos ir paskirties dokumentų nuostatas. Šios sąlygos yra:

- 1) statinių esamos techninės būklės nepabloginimas;
- 2) galimybė patekti į valstybinės ir vietinės reikšmės kelius bei gatves;
- 3) galimybė naudotis inžineriniais tinklais;
- 4) patalpų, skirtų žmonėms gyventi, dirbti ar verstis kita veikla, natūralaus apšvietimo pagal higienos ir darbo vietų įrengimo reikalavimus išsaugojimas;
- 5) gaisrinę saugą reglamentuojančiais dokumentais nustatytų saugos priemonių išsaugojimas;
- 6) apsauga nuo keliamo triukšmo, vibracijos, elektros trikdymų ir pavojingos spinduliuotės;
- 7) apsauga nuo oro, vandens, dirvožemio ar gilesnių žemės sluoksnių taršos; aplinkos apsaugos statinių bei priemonių, jų veiksmingumo išsaugojimas; gamtos ir kultūros vertybių išsaugojimas; vertingų želdinių išsaugojimas; gaisro gesinimo sistemų išsaugojimas;
- 8) hidrotechnikos statinių ir melioracijos įrenginių išsaugojimas, kad nebūtų pažeistas tų statinių ir įrenginių sukurtas hidrogeodinaminis režimas.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [IX-1780](#), 2003-10-16, Žin., 2003, Nr. 104-4649 (2003-11-05)

Nr. [XI-421](#), 2009-09-22, Žin., 2009, Nr. 117-4993 (2009-10-01)

Nr. [XI-992](#), 2010-07-02, Žin., 2010, Nr. 84-4401 (2010-07-15)

## **ANTRASIS SKIRSNIS**

### **STATYBOS TECHINIS NORMAVIMAS**

#### **7 straipsnis. Statybos techninio normavimo pagrindiniai principai**

Nacionalinių normatyvinių statybos techninių dokumentų sistemos sudarymo nuostatos turi neprieštarauti Europos Sąjungos ir tarptautinių organizacijų, kurių narė Lietuva yra, normatyvinių statybos techninių dokumentų sistemos principams ir reikalavimams, šiam ir kitiems Lietuvos Respublikos įstatymams bei kitiems teisės aktams.

#### **8 straipsnis. Normatyvinių statybos techninių dokumentų sistema**

1. Normatyviniai statybos techniniai dokumentai yra:

1) statybos techniniai reglamentai – Vyriausybės įgaliotos institucijos teisės aktai (branduolinės energetikos objektams – šios institucijos ir Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos teisės aktai), kurie nustato statinių, jų statybos, naudojimo ir priežiūros techninius reikalavimus tiesiogiai arba nuorodomis į standartus arba statybos ar statinių naudojimo ir techninės priežiūros taisykles;

2) statybos taisyklės, statinių naudojimo ir techninės priežiūros taisyklės – ministerijų, Vyriausybės įstaigų, kitų valstybės institucijų ar juridinių asmenų dokumentai, kurie nurodo statybos techninių reglamentų įgyvendinimo būdus ir metodus;

3) pripažintos nacionalinės standartizacijos institucijos nustatyta tvarka parengti ir priimti statybos srityje taikomi Lietuvos standartai, taip pat kaip Lietuvos standartai perimti Europos ir tarptautiniai standartai;

4) techniniai liudijimai – Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka parengti ir priimti statybos produktų tinkamumo naudoti nustatymo dokumentai. Jie rengiami, kai nėra parengtų atitinkamų Lietuvos ar Europos standartų arba kai neplanuojama šių standartų rengti;

5) metodiniai nurodymai, rekomendacijos – projektavimo ir statybos įmonių, mokslo ir studijų institucijų paskelbti savanoriškai taikomi dokumentai, kurie nurodo būdus ir metodus, kaip įgyvendinti statybos techninius reglamentus.

2. Statybos techniniai reglamentai yra privalomi visiems statybos dalyviams, taip pat viešojo administravimo subjektams, inžinerinių tinklų ir susisiekimo komunikacijų savininkams (naudotojams), juridiniams ir fiziniams asmenims, kurių veiklą reglamentuoja šis Įstatymas.

3. Statybos taisyklės, statinių naudojimo ir techninės priežiūros taisyklės, Lietuvos standartai ir techniniai liudijimai taikomi savanoriškai, išskyrus atvejus, kai statybos techniniuose reglamentuose ar kituose teisės aktuose nurodoma, kad minėtos taisyklės, standartus, liudijimus taikyti privaloma. Statybos taisyklės, Lietuvos standartai ir techniniai liudijimai, į kuriuos pateikiamos nuorodos projektavimo ar rangos sutartyse, privalomi sutartį sudariusiems šalims.

4. Į statybos techninius reglamentus taip pat įrašomi normatyvinių statinio saugos ir paskirties dokumentų reikalavimai, nurodyti šio Įstatymo 2 straipsnio 55 dalyje, išreiškiant juos techniniais parametrais arba nuorodomis į normatyvinius statinio saugos ir paskirties dokumentus.

5. Normatyvinių statybos techninių dokumentų rengimo ir tvirtinimo tvarką (išskyrus statyboje taikomus Lietuvos standartus) nustato Vyriausybės įgaliota institucija įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka. Normatyvinius statinio saugos ir paskirties dokumentus tvirtina juos parengusi pagal kompetenciją valstybės institucija, suderinusi su Vyriausybės įgaliota institucija, kuriai pavesta tvirtinti statybos techninius reglamentus. Normatyvinių statinio saugos ir paskirties dokumentų normavimo sričių paskirstymą tarp valstybės institucijų nustato Vyriausybė.

6. Statybos techniniai reglamentai rengiami valstybės biudžeto lėšomis.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [IX-1780](#), 2003-10-16, *Žin.*, 2003, Nr. 104-4649 (2003-11-05)

Nr. [IX-2215](#), 2004-04-29, *Žin.*, 2004, Nr. 73-2545 (2004-04-30)

Nr. [X-1111](#), 2007-05-03, *Žin.*, 2007, Nr. 55-2127 (2007-05-19)

## **9 straipsnis. Tarptautinių, Europos organizacijų ir užsienio valstybių normatyvinių statybos techninių dokumentų taikymas**

1. Lietuvos Respublikoje gali būti taikomi (jei neprieštaruja Lietuvos Respublikos įstatymams) perimti tarptautinių ir Europos organizacijų, užsienio valstybių (nacionaliniai), užsienio valstybių organizacijų normatyviniai statybos techniniai dokumentai. Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgalios institucijos nustatyta tvarka jie įteisinami kaip Lietuvos Respublikos normatyviniai statybos techniniai dokumentai.

2. Vyriausybės įgaliota institucija turi teisę nustatyti šio straipsnio 1 dalyje nurodytų dokumentų tiesioginio taikymo, neperėmus jų Lietuvos Respublikos normatyviniais statybos techniniais dokumentais, Lietuvos Respublikoje tvarką šiais atvejais:

1) kai reikia nustatyti Lietuvos Respublikoje retai pasitaikančių statinių techninius reikalavimus ir todėl netikslinga rengti normatyvinius statybos techninius dokumentus;

2) kai dėl investicijų į statybą panaudojimo trumpų terminų nėra galimybės perimti šio straipsnio 1 dalyje nurodytų normatyvinių statybos techninių dokumentų;

3) kai Lietuvos Respublikoje nėra kai kurių paskirčių statinių techninius reikalavimus nustatančių normatyvinių statybos techninių dokumentų – iki tų dokumentų parengimo ir patvirtinimo.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [IX-2215](#), 2004-04-29, *Žin.*, 2004, Nr. 73-2545 (2004-04-30)

## **TREČIASIS SKIRSNIS STATYBOS TECHININĖS VEIKLOS PAGRINDINĖS SRITYS**

### **10 straipsnis. Statybos techninės veiklos pagrindinės sritys**

1. Statybos techninės veiklos pagrindinės sritys:

1) statybiniai tyrinėjimai;

2) statinio projektavimas ir statinio projekto vykdymo priežiūra;

3) statinio projekto ekspertizė, statinio ekspertizė;

4) statybos darbai;

5) statinio statybos techninė priežiūra.

2. Statybos techninės veiklos pagrindinėms sritims gali vadovauti: statinio projekto vadovas, statinio projekto dalies vadovas, statinio projekto vykdymo priežiūros vadovas, statinio projekto vykdymo priežiūros dalies vadovas, statinio statybos vadovas, statinio statybos specialiųjų darbų vadovas, statinio statybos techninės priežiūros vadovas (bendrosios statinio statybos techninės priežiūros vadovas, specialiosios statinio statybos techninės priežiūros vadovas), statinio projekto ekspertizės vadovas, statinio projekto ekspertizės dalies vadovas, statinio ekspertizės vadovas. Šių

vadovų pareigas pagal savo profesinę kvalifikaciją gali eiti architektas ar statybos inžinierius. Vadovų kvalifikacinius reikalavimus nustato Vyriausybės įgaliota institucija.

3. Eiti ypatingų statinių statybos techninės veiklos pagrindinių sričių vadovų pareigas, nurodytas šio straipsnio 2 dalyje, turi teisę tik atestuoti architektai ir statybos inžinieriai. Atestavimo tvarką nustato Vyriausybės įgaliota institucija.

**3 dalies redakcija nuo 2012 m. sausio 1 d.:**

3. Eiti ypatingų statinių statybos techninės veiklos pagrindinių sričių vadovų pareigas, nurodytas šio straipsnio 2 dalyje, turi teisę atestuoti architektai ir statybos inžinieriai. Šias pareigas einantiems asmenims taikomas kvalifikacinius reikalavimus (išsilavinimo, darbo patirties), kvalifikacijos atestatų išdavimo, keitimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir kvalifikacijos atestatų panaikinimo tvarką nustato Vyriausybės įgaliota institucija, laikymasi šio straipsnio 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17 ir 18 dalyse nustatytų reikalavimų. Atestavimą atlieka valstybės įmonė Statybos produkcijos sertifikavimo centras, išskyrus architektų atestavimą, kurį atlieka Lietuvos architektų rūmai, (toliau – atestavimą atliekanti organizacija).

4. Šio straipsnio 3 dalies reikalavimai netaikomi Europos Sąjungos valstybės narės, Šveicarijos Konfederacijos arba valstybės, pasirašiusios Europos ekonominės erdvės sutartį, piliečiams, jeigu jie pagal šios valstybės teisės aktus turi teisę eiti šių vadovų pareigas, pateikę šią teisę patvirtinančius dokumentus, kurie Vyriausybės įgalios institucijos nustatyta tvarka Lietuvos Respublikoje pripažįstami 1961 m. spalio 5 d. Hagoje sudarytos Konvencijos dėl užsienio valstybėse išduotų dokumentų legalizavimo panaikinimo pagrindu, o valstybėse, kurios šios Konvencijos nėra pasirašiusios, – kitų tarptautinių ar tarpvalstybinių sutarčių pagrindu.

**4 dalies redakcija nuo 2012 m. sausio 1 d.:**

4. Europos Sąjungos valstybės narės, Šveicarijos Konfederacijos arba valstybės, pasirašiusios Europos ekonominės erdvės sutartį, piliečiai ir kiti fiziniai asmenys, kurie naudojami Europos Sąjungos teisės aktuose jiems suteiktomis judėjimo valstybėse narėse teisėmis, turi teisę eiti ypatingų statinių statybos techninės veiklos pagrindinių sričių vadovų pareigas, nurodytas šio straipsnio 2 dalyje, pripažinus jų kilmės valstybėje turimą teisę eiti šias pareigas. Turimos teisės pripažinimo tvarką, išduoto teisės pripažinimo dokumento papildymo, patikslinimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir teisės pripažinimo dokumento panaikinimo tvarką nustato Vyriausybės įgaliota institucija, laikymasi šio straipsnio 12, 13, 14, 15, 16, 17 ir 18 dalyse nustatytų tų pačių kaip ir kvalifikacijos atestatų išdavimo, keitimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir kvalifikacijos atestatų panaikinimo reikalavimų. Teisės pripažinimą atlieka valstybės įmonė Statybos produkcijos sertifikavimo centras, išskyrus architektų teisės pripažinimą, kurį atlieka Lietuvos architektų rūmai.

5. Statybos techninės veiklos pagrindinių sričių vadovų pareigas ir teises nustato Vyriausybės įgaliota institucija.

6. Architekto diplomų, pažymėjimų ir kitų oficialią kvalifikaciją patvirtinančių dokumentų, įgytų Europos Sąjungos valstybėje narėje, Šveicarijos Konfederacijoje arba valstybėje, pasirašiusioje Europos ekonominės erdvės sutartį, taip pat bet kurioje kitoje valstybėje pripažinimo, įskaitant priemones, padedančias veiksmingai naudotis įsisteigimo teise ir laisve teikti paslaugas, Lietuvos Respublikoje taisyklės tvirtina Vyriausybės įgaliota institucija.

7. Statybos inžinieriaus diplomų, pažymėjimų ir kitų oficialią kvalifikaciją patvirtinančių dokumentų, įgytų Europos Sąjungos valstybėje narėje, Šveicarijos Konfederacijoje arba valstybėje, pasirašiusioje Europos ekonominės erdvės sutartį, taip pat bet kurioje kitoje valstybėje pripažinimo, įskaitant priemones, padedančias veiksmingai naudotis įsisteigimo teise ir laisve teikti paslaugas, Lietuvos Respublikoje taisyklės tvirtina Vyriausybės įgaliota institucija.

8. Užsienio šalyse architektams išduotų kvalifikaciją patvirtinančių dokumentų pripažinimo Lietuvos Respublikoje tvarką nustato Vyriausybės įgaliota institucija.

9. Vadovauti nesudėtingo statinio projektavimui, statybai, statinio projekto vykdymo priežiūrai, statinio statybos techninei priežiūrai turi teisę neatestuoti asmenys. Jų kvalifikacinius reikalavimus nustato Vyriausybės įgaliota institucija.

10. Jeigu statybos techninės veiklos pagrindinių sričių vadovų skyrimo (samdymo) tvarkos šis Įstatymas nenustato, ją nustato Vyriausybės įgaliota institucija.

**Straipsnis papildomas 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18 ir 19 dalimis nuo 2012 m. sausio 1 d.:**

11. Fizinis asmuo, pageidaujantis gauti vienos ar kelių statybos techninės veiklos pagrindinių sričių vadovo kvalifikacijos atestatą, turi atitikti nustatytus išsilavinimo ir darbo patirties reikalavimus, išlaikyti egzaminus pagal Vyriausybės įgaliotos institucijos patvirtintas programas, pateikti Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatytos formos prašymą ir nustatytus dokumentus atestavimą atliekančiai organizacijai.

12. Europos Sąjungos valstybės narės, Šveicarijos Konfederacijos arba valstybės, pasirašiusios Europos ekonominės erdvės sutartį, pilietis ar kitas fizinis asmuo, kuris naudojasi Europos Sąjungos teisės aktuose jam suteiktomis judėjimo valstybėse narėse teisėmis, pageidaujantis gauti teisės pripažinimo dokumentą, patvirtinantį jo kilmės valstybėje turimos teisės pripažinimą, turi pateikti Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatytos formos prašymą, jo kilmės valstybėje galiojantį dokumentą ir išlaikyti teisinių žinių egzaminą pagal Vyriausybės įgaliotos institucijos patvirtintas programas.

13. Kvalifikacijos atestatas ir teisės pripažinimo dokumentas išduodami neribotam laikui. Asmenys, gavę kvalifikacijos atestatą ar teisės pripažinimo dokumentą, ne rečiau kaip kas 5 metai privalo tobulinti savo kvalifikaciją, kvalifikacijos tobulinimo kursuose išklaudydami ne mažiau kaip 20 valandų paskaitų pagal atitinkamas aukštųjų mokyklų, asociacijų ar sąjungų patvirtintas mokymo programas, suderintas su Vyriausybės įgaliota institucija, taip pat išlaikyti teisinių žinių egzaminą pagal Vyriausybės įgaliotos institucijos patvirtintą programą.

14. Asmuo, pageidaujantis gauti arba pakeisti vienos ar kelių statybos techninės veiklos pagrindinių sričių vadovo kvalifikacijos atestatą, už atestavimo ir teisės pripažinimo paslaugas turi sumokėti atestavimą atliekančiai organizacijai Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatytą įmoką.

15. Atestavimą atliekanti organizacija gali sustabdyti kvalifikacijos atestato galiojimą 6 mėnesiams šiais atvejais:

1) kai paaiškėja, kad kvalifikacijos atestato turėtojas neatitinka nustatytų kvalifikacinių reikalavimų;

2) kai nustatoma, kad asmuo, vykdydamas kvalifikacijos atestate nurodytą veiklą, pažeidė normatyvinių statybos techninių dokumentų, statinio saugos ir paskirties dokumentų reikalavimus, kurie nesujė su esminių projekto sprendinių reikalavimais arba esminiais statinio reikalavimais;

3) kai asmuo, turintis kvalifikacijos atestatą, netobulino savo kvalifikacijos pagal šio straipsnio 13 dalies reikalavimus;

4) kai teisė, kuri asmeniui buvo pripažinta išduodant teisės pripažinimo dokumentą, sustabdyta jo kilmės valstybėje (turimos teisės eiti ypatingų statinių statybos techninės veiklos pagrindinių sričių vadovų pareigas pripažinimo atveju).

16. Atestavimą atliekanti organizacija gali panaikinti kvalifikacijos atestato galiojimą šiais atvejais:

1) už Lietuvos Respublikos įstatymų, normatyvinių statybos techninių dokumentų, statinio saugos ir paskirties dokumentų reikalavimų šurkščius pažeidimus. Šurkščiais pažeidimais laikomi įstatymų, kitų teisės aktų pažeidimai, susiję su esminių projekto sprendinių reikalavimais arba esminiais statinio reikalavimais, dėl kurių atsirado ar galėjo atsirasti žala tretiesiems asmenims ar jų turtui;

2) kai paaiškėjo, kad buvo pateikti melagingi duomenys kvalifikacijos atestatui gauti;

3) kai to prašo kvalifikacijos atestato turėtojas;

4) kai kvalifikacijos atestato turėtojas, šio straipsnio 15 dalyje nurodytais pagrindais sustabdžius jo kvalifikacijos atestato galiojimą, per nustatytą terminą nepašalina pažeidimų, dėl kurių kvalifikacijos atestato galiojimas buvo sustabdytas;

5) kai, sustabdžius kvalifikacijos atestato galiojimą, asmuo tęsia veiklą;

6) kai asmuo per nustatytą terminą nepateikė prašomų dokumentų ir (ar) duomenų, kurių reikia informacijai apie jo padarytus pažeidimus ištirti;

7) kai teisė, kuri buvo pripažinta asmeniui išduodant teisės pripažinimo dokumentą, panaikinta jo kilmės valstybėje (turimos teisės eiti ypatingų statinių statybos techninės veiklos pagrindinių sričių vadovų pareigas pripažinimo atveju);

8) kvalifikacijos atestato turėtojui mirus.

17. Kai kvalifikacijos atestato galiojimas panaikinamas, dėl naujo kvalifikacijos atestato išdavimo galima kreiptis ne anksčiau kaip po vieno metų nuo sprendimo panaikinti atestato galiojimą priėmimo dienos, išskyrus šio straipsnio 16 dalies 3 punkte nurodytą atvejį, kai prašymas išduoti kvalifikacijos atestatą gali būti teikiamas nepraėjus vieno metų laikotarpiui.

18. Atestavimą atliekanti organizacija gali pareikšti kvalifikacijos atestato turėtojų išpėjimā, kai kvalifikacijos atestato turėtojas padaro neesminių (nenurodytų šio straipsnio 15 ir 16 dalyse) pažeidimų. Jeigu kvalifikacijos atestato turėtojų per kalendorinius metus pareiškiami du išpėjimai, atestavimą atliekanti organizacija gali sustabdyti kvalifikacijos atestato galiojimą šio straipsnio 15 dalyje nurodytam laikotarpiui.

19. Eiti branduolinės energetikos objektų statinių statybos techninės veiklos pagrindinių sričių vadovų pareigas, nurodytas šio straipsnio 2 dalyje, turi teisę atestuoti architektai ir statybos inžinieriai. Šias pareigas einantiems asmenims taikomas kvalifikacinius reikalavimus (išsilavinimo, darbo patirties), kvalifikacijos atestatų išdavimo, keitimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir kvalifikacijos atestatų panaikinimo tvarkā, suderinusi su Valstybine atominės energetikos saugos inspekcija, nustato Vyriausybės įgaliota institucija, laikydamasi šio straipsnio 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17 ir 18 dalyse nustatytų reikalavimų. Atestavimą atlieka Vyriausybės įgaliota institucija.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XI-1427](#), 2011-05-26, *Žin.*, 2011, Nr. 72-3476 (2011-06-14)

## **KETVIRTASIS SKIRSNIS**

### **STATYBOS DALYVIAI, JŲ PAREIGOS IR TEISĖS**

#### **11 straipsnis. Statybos dalyviai**

1. Statybos dalyviai yra:

- 1) statytojas (užsakovas);
- 2) tyrinėtojas;
- 3) statinio projektuotojas;
- 4) rangovas;
- 5) statinio statybos techninis priežiūrėtojas;
- 6) tiekėjas.

2. Statybos dalyviai taip pat yra statinio projektavimo valdytojas, kai statytojas (užsakovas) pasirenka statinio projektavimo valdymā kaip projektavimo organizavimo būdā, ir statinio statybos valdytojas, kai statytojas (užsakovas) pasirenka statinio statybos valdymā kaip statybos organizavimo būdā.

#### **12 straipsnis. Statytojo (užsakovo) pareigos ir teisės**

1. Statytojas (užsakovas) privalo:

- 1) pateikti statinio projektuotojui privalomuosius projekto rengimo dokumentus;
- 2) organizuoti (arba pavesti tai padaryti projektuotojui) statinio statybos sklypo, statybvietės ir gretimų statinių bei sklypų, kuriems statyba gali daryti neigiamą poveikį, normatyvinių statybos techninių dokumentų nustatytus statybinius tyrinėjimus bei sudaryti sąlygas tyrinėtojui juos atlikti;
- 3) turėti nustatyta tvarka parengtā ir patvirtintā (kai tai privaloma) statinio projektā; organizuoti statinio projekto ekspertizę, kai ji privaloma arba savo iniciatyva;
- 4) šio Įstatymo nustatyta tvarka gauti statybā leidžiantį dokumentā;
- 5) organizuoti ir atlikti statinio statybos techninę priežiūrā;
- 6) organizuoti statinio projekto vykdymo priežiūrā, kai ji yra privaloma arba savo iniciatyva;
- 7) užsakyti (arba pavesti, kad tai padarytų rangovas) nustatyta tvarka atlikti pastatyto statinio ar nutiestų inžinerinių tinklų ir komunikacijų geodezines nuotraukas;
- 8) šio Įstatymo 24 straipsnyje nustatyta tvarka organizuoti statybos užbaigimo procedūras;
- 9) sustabdyti statybos darbus, kuriems pirkti taikomas Viešųjų pirkimų įstatymas, nepaisant sustabdymo priežasčių, Vyriausybės arba jos įgalios institucijos nustatyta tvarka organizuoti statomo statinio konservavimo darbus;
- 10) kai statyba vykdoma ūkio būdu, leisti Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos pareigūnams bei statinio saugos ir paskirties reikalavimų valstybinės priežiūros institucijų pareigūnams, statinio projektuotojo įgaliotiems asmenims (kai tai susiję su jų pareigų vykdymu) netrukdomiems patekti į statybvietes, statomus (rekonstruojamus, remontuojamus) ar griaujamus statinius (juose esančius butus), minėtų asmenų reikalavimu pateikti visus statybos dokumentus;

11) tuo atveju, kai statinį projektuojant arba statant dalyvauja daugiau negu vienas rangovas, paskirti vieną ar kelis saugos ir sveikatos koordinatorius, kurie turi užtikrinti, kad statinio projekte

būtų numatyti darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimai; statybos metu koordinuoti ir kontroliuoti norminiuose teisės aktuose nustatytą darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų įgyvendinimą;

12) informaciją apie rangovo pasamdymą, taip pat pagrindinių statybos sričių vadovų (statinio projekto vykdymo priežiūros vadovo, statinio projekto vykdymo priežiūros dalies vadovo, statinio statybos vadovo, statinio statybos specialiųjų darbų vadovų, statinio statybos techninės priežiūros vadovo, specialiosios statinio statybos techninės priežiūros vadovų) pasamdymą ar paskyrimą per 3 darbo dienas nuo jų pasamdymo ar paskyrimo paskelbti Lietuvos Respublikos statybos leidimų ir statybos valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje „Infostatyba“; šis reikalavimas netaikomas statinio paprastojo remonto ir nesudėtingo statinio statybos atvejais.

2. Statytojas (užsakovas) turi teisę:

1) pasirinkti statinio projektavimo organizavimo būdą – statinio projektavimą pavesti projektuotojui pagal su juo sudarytą projektavimo darbų rangos sutartį arba statinio projektavimo organizavimą pavesti statinio projektavimo valdytojui pagal pavedimo sutartį, arba pasirinkti kitus statinio projektavimo organizavimo būdus, kurie neprieštarautų įstatymams ir kitiems teisės aktams; paskirti statinio projekto vadovą ar pavesti tai atlikti statinio projektuotojui;

2) pasirinkti statybos organizavimo būdą: rangos, ūkio ar mišrų (dalį darbų atliekant rangos, dalį – ūkio būdu), statinio statybos valdymo ar kitus būdus, kurie neprieštarautų įstatymams ir kitiems teisės aktams;

3) pasirinkti statinio projektuotojus, statinio projektavimo valdytojus, rangovus, statinio statybos valdytojus bei tiekėjus savo nuožiūra ar konkurso tvarka (jei teisės aktai nenumato kitaip), o statinio projektavimo ir statybos darbams, kurių viešasis pirkimas yra privalomas – Viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka.

3. Statytojas (užsakovas) turi ir kitų teisių bei pareigų, kurios yra numatytos Civiliniame kodekse ir kituose įstatymuose.

4. Statytojas (užsakovas) už šiame straipsnyje nustatytą pareigų nevykdymą ar nepatenkinamą vykdymą atsako pagal Civilinį kodeksą ir Administracinių teisės pažeidimų kodeksą.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [IX-2215](#), 2004-04-29, Žin., 2004, Nr. 73-2545 (2004-04-30)

Nr. [XI-501](#), 2009-11-19, Žin., 2009, Nr. 144-6352 (2009-12-05)

Nr. [XI-992](#), 2010-07-02, Žin., 2010, Nr. 84-4401 (2010-07-15)

### **13 straipsnis. Teisė būti tyrinėtoju. Tyrinėtojo pareigos ir teisės**

1. Statybinius tyrinėjimus atlikti Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka turi teisę:

1) statybinius inžinerinius geodezinius tyrinėjimus – įstatymuose bei kituose teisės aktuose nurodyti fiziniai asmenys, juridiniai asmenys, kitos užsienio organizacijos;

2) statybinius inžinerinius geologinius ir geotechninius tyrimus – įstatymuose bei kituose teisės aktuose nurodyti fiziniai asmenys, juridiniai asmenys, kitos užsienio organizacijos;

3) esamų statinių tyrimus (konstrukcijų, statinio inžinerinių sistemų tyrimus, matavimus) – fiziniai asmenys, juridiniai asmenys, kitos užsienio organizacijos, nurodyti šio įstatymo 14 straipsnio 1 dalyje;

4) kitus tyrimus (aplinkos, kraštovaizdžio, higieninius, archeologinius, nekilnojamųjų kultūros vertybių ir kt.) – kituose šiuos tyrimus reglamentuojančiuose įstatymuose ir kituose teisės aktuose nurodyti fiziniai asmenys, juridiniai asmenys, kitos užsienio organizacijos.

2. Tyrinėtojas privalo:

1) atlikti tyrinėjimus pagal tyrinėjimų užduotį bei normatyvinius tyrinėjimų dokumentus ir pateikti tyrinėjimų rezultatus tyrinėjimų užsakovui;

2) atliekant tyrinėjimų darbus, laikytis saugos taisyklių.

3. Tyrinėtojas turi ir kitų teisių bei pareigų, kurios yra numatytos Civiliniame kodekse ir kituose įstatymuose.

4. Už šiame straipsnyje nurodytą pareigų nevykdymą ar nepatenkinamą vykdymą tyrinėtojas atsako pagal Civilinį kodeksą ir Administracinių teisės pažeidimų kodeksą.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [IX-2215](#), 2004-04-29, Žin., 2004, Nr. 73-2545 (2004-04-30)

### **14 straipsnis. Teisė būti statinio projektuotoju. Statinio projektuotojo pareigos ir teisės**

1. Būti statinio projektuotoju Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka turi teisę:

1) Lietuvos Respublikoje įsteigtas juridinis asmuo;  
2) Lietuvos Respublikoje įsteigta statybos, architektūros ar kita su šiomis sritimis susijusi mokslo ir studijų institucija;

3) užsienio valstybėje įsteigtas juridinis asmuo ar kita užsienio organizacija (tarp jų – statybos, architektūros ar kita su šiomis sritimis susijusi mokslo ir studijų institucija), kurie pagal šios valstybės teisės aktus turi teisę savo šalyje užsiimti projektavimu, pateikę šią teisę patvirtinančius dokumentus, kurie Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka Lietuvos Respublikoje pripažįstami 1961 m. spalio 5 d. Hagoje sudarytos Konvencijos dėl užsienio valstybėse išduotų dokumentų legalizavimo panaikinimo pagrindu, o valstybėse, kurios šios Konvencijos nėra pasirašiusios, – kitų tarptautinių ar tarpvalstybinių sutarčių pagrindu;

**3 punkto redakcija nuo 2012 m. sausio 1 d.:**

3) užsienio valstybėje įsteigtas juridinis asmuo ar kita užsienio organizacija, juridinio asmens ar kitos užsienio organizacijos padaliniai (tarp jų – statybos, architektūros ar kita su šiomis sritimis susijusi mokslo ir studijų institucija), kurie pagal šios valstybės teisės aktus turi teisę savo šalyje užsiimti projektavimu;

4) architektas ar statybos inžinierius.

2. Rengti ypatingų statinių projektus turi teisę šio straipsnio 1 dalies 1, 2 ir 3 punktuose nurodyti fiziniai asmenys, juridiniai asmenys, kitos užsienio organizacijos, gavę Vyriausybės įgaliotos institucijos šios veiklos atestatą. Šis reikalavimas netaikomas Europos Sąjungos valstybės narės, Šveicarijos Konfederacijos arba valstybės, pasirašiusios Europos ekonominės erdvės sutartį, juridiniams asmenims ar kitoms užsienio organizacijoms (šių valstybių), jeigu jie pagal šios valstybės teisės aktus turi teisę savo šalyje užsiimti analogiškų statinių projektavimo veikla, pateikę šią teisę patvirtinančius dokumentus, kurie Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka Lietuvos Respublikoje pripažįstami 1961 m. spalio 5 d. Hagoje sudarytos Konvencijos dėl užsienio valstybėse išduotų dokumentų legalizavimo panaikinimo pagrindu, o valstybėse, kurios šios Konvencijos nėra pasirašiusios, – kitų tarptautinių ar tarpvalstybinių sutarčių pagrindu. Teisė projektuoti branduolinės energetikos objektus suteikiama Branduolinės energijos įstatymo nustatyta tvarka.

**2 dalies redakcija nuo 2012 m. sausio 1 d.:**

2. Būti ypatingų statinių projektuotojais turi teisę šio straipsnio 1 dalyje nurodyti architektai ir statybos inžinieriai, pagal šio įstatymo 10 straipsnio nuostatas turintys teisę būti ypatingo statinio projekto vadovais, taip pat juridiniai asmenys ir kitos užsienio organizacijos, jeigu juose darbo ar kitų sutartinių santykių pagrindu dirba architektai ar statybos inžinieriai, turintys teisę būti ypatingo statinio projekto vadovais. Šio straipsnio 1 dalies 3 punkte nurodyti Europos Sąjungos valstybės narės, Šveicarijos Konfederacijos arba valstybės, pasirašiusios Europos ekonominės erdvės sutartį, juridiniai asmenys ir kitos užsienio organizacijos, juridinio asmens ar kitos užsienio organizacijos padaliniai turi teisę būti ypatingų statinių projektuotojais, pripažinus jų kilmės valstybėje turimą teisę užsiimti analogiškų statinių projektavimo veikla.

3. Vadovauti ypatingų statinių projektams (eiti statinio projekto ir statinio projekto dalių vadovų pareigas) turi teisę architektai ir statybos inžinieriai, atitinkantys šio įstatymo 10 straipsnio 3 ir 4 dalių nustatytus reikalavimus.

4. Ypatingo statinio projektą rengiantys fiziniai asmenys, juridiniai asmenys, kitos užsienio organizacijos, nurodyti 14 straipsnio 2 dalyje, atestuojami Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka ir pagal jos nustatytus reikalavimus.

**4 dalies redakcija nuo 2012 m. sausio 1 d.:**

4. Šio straipsnio 2 dalyje nurodytų užsienio juridinių asmenų, kitų užsienio organizacijų, juridinio asmens ar kitos užsienio organizacijos padalinių kilmės valstybėje turimos teisės pripažinimo tvarką, išduoto šios teisės pripažinimo dokumento papildymo, patikslinimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir teisės pripažinimo dokumento panaikinimo tvarką nustato Vyriausybės įgaliota institucija. Teisės pripažinimą atlieka valstybės įmonė Statybos produkcijos sertifikavimo centras.

5. Statinio projektuotojas privalo:

1) statytojo (užsakovo) pavedimu Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka paskirti (pasamdyti) statinio projekto vadovą;

2) vadovaudamasis šio Įstatymo nurodytais dokumentais, parengti statinio projektą;

3) pasirašyti statinio projektą (privalomi įmonės vadovo ar jo įgalioto kito įmonės darbuotojo ir projekto vadovo parašai, o kai projektuotojas yra fizinis asmuo, – tik projekto vadovo parašas), tuo prisiimdamas atsakomybę, kad statinio projektas atitinka įstatymų, kitų teisės aktų, privalomųjų projekto rengimo dokumentų, normatyvinių statybos techninių dokumentų ir normatyvinių statinio saugos ir paskirties dokumentų nuostatas;

4) pataisyti statinio projektą pagal statytojo (užsakovo) pastabas, jei jos neprieštarauja normatyviniams statybos techniniams dokumentams ir normatyviniams statinio saugos ir paskirties dokumentams;

5) pataisyti statinio projektą pagal projekto ekspertizės akto privalomas pastabas;

6) pataisyti statinio projektą pagal Nuolatinės statybos komisijos protokolą;

7) statytojo (užsakovo) užsakymu pagal sutartį atlikti statinio projekto įgyvendinimo priežiūrą;

8) dalyvauti statinį pripažįstant tinkamu naudoti.

6. Statinio projektuotojas turi teisę:

1) įgalioti statinio projekto rengėjus (kai tai susiję su jų pareigomis) projektavimo ir statybos metu statybvietyje patikrinti, kaip laikomasi statinio projekto sprendinių, ir apie tai įrašyti į statybos darbų žurnalą;

2) jeigu statybos darbai atliekami pažeidžiant statinio projektą arba nustatoma avarijos grėsmė, iš rangovo (jei statyba vykdoma rangos būdu) ar statytojo (jei statyba vykdoma ūkio būdu) reikalauti šiuos darbus sustabdyti ir pranešti apie tai Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai prie Aplinkos ministerijos;

3) atlikti kitų statybos dalyvių funkcijas, išskyrus paties parengto statinio projekto ir pagal jį pastatyto ar statomo statinio ekspertizę.

7. Projektuotojas turi ir kitų teisių ir pareigų, numatytų Civiliniame kodekse ir kituose įstatimuose.

8. Už šiame straipsnyje nurodytų pareigų nevykdymą ar nepatenkinamą vykdymą projektuotojas atsako pagal Civilinį kodeksą ir Administracinių teisės pažeidimų kodeksą.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [IX-1269](#), 2002-12-10, Žin., 2002, Nr. 124-5625 (2002-12-27)

Nr. [IX-2215](#), 2004-04-29, Žin., 2004, Nr. 73-2545 (2004-04-30)

Nr. [XI-501](#), 2009-11-19, Žin., 2009, Nr. 144-6352 (2009-12-05)

Nr. [XI-1427](#), 2011-05-26, Žin., 2011, Nr. 72-3476 (2011-06-14)

## **15 straipsnis. Teisė būti rangovu. Rangovo pareigos ir teisės**

1. Būti rangovu Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka turi teisę:

1) Lietuvos Respublikoje įsteigtas juridinis asmuo;

2) užsienio valstybėje įsteigtas juridinis asmuo ar kita užsienio organizacija, kuri pagal šios valstybės teisės aktus turi teisę savo šalyje užsiimti statyba, pateikusi šią teisę patvirtinančius dokumentus, kurie Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka Lietuvos Respublikoje pripažįstami 1961 m. spalio 5 d. Hagoje sudarytos Konvencijos dėl užsienio valstybėse išduotų dokumentų legalizavimo panaikinimo pagrindu, o valstybėse, kurios šios Konvencijos nėra pasirašiusios, – kitų tarptautinių ar tarpvalstybinių sutarčių pagrindu;

**2 punkto redakcija nuo 2012 m. sausio 1 d.:**

2) užsienio valstybėje įsteigtas juridinis asmuo ar kita užsienio organizacija, juridinio asmens ar kitos užsienio organizacijos padaliniai, kurie pagal šios valstybės teisės aktus turi teisę savo šalyje užsiimti statyba;

3) statybos inžinierius.

2. Vykdyti ypatingų statinių statybą turi teisę šio straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktuose nurodyti fiziniai asmenys, juridiniai asmenys, kitos užsienio organizacijos, gavę Vyriausybės įgaliotos institucijos šios veiklos atestatą ypatingiems statiniams statyti. Šis reikalavimas netaikomas Europos Sąjungos valstybės narės, Šveicarijos Konfederacijos arba valstybės, pasirašiusios Europos ekonominės erdvės sutartį, juridiniams asmenims ar kitoms užsienio organizacijoms (šių valstybių), jeigu jie pagal šios valstybės teisės aktus turi teisę savo šalyje užsiimti analogiškų statinių statybos veikla, pateikę šią teisę patvirtinančius dokumentus, kurie Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka Lietuvos Respublikoje pripažįstami 1961 m. spalio 5 d. Hagoje sudarytos Konvencijos dėl

užsienio valstybėse išduotų dokumentų legalizavimo panaikinimo pagrindu, o valstybėse, kurios šios Konvencijos nėra pasirašiusios, – kitų tarptautinių ar tarpvalstybinių sutarčių pagrindu. Teisė statyti bei rekonstruoti branduolinės energetikos objektus suteikiama Branduolinės energijos įstatymo nustatyta tvarka.

**2 dalies redakcija nuo 2012 m. sausio 1 d.:**

2. Būti ypatingų statinių statybos rangovu turi teisę šio straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktuose nurodyti atestuoti juridiniai asmenys ir kitos užsienio organizacijos, juridinio asmens ar kitos užsienio organizacijos padaliniai. Šio straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodyti Europos Sąjungos valstybės narės, Šveicarijos Konfederacijos arba valstybės, pasirašiusios Europos ekonominės erdvės sutartį, juridiniai asmenys ar kitos užsienio organizacijos, juridinio asmens ar kitos užsienio organizacijos padaliniai turi teisę būti ypatingų statinių statybos rangovais, pripažinus jų kilmės valstybėje turimą teisę užsiimti analogiškų statinių statybos veikla.

3. Vadovauti ypatingų statinių statybai (eiti statinio statybos vadovo ir statinio specialiųjų darbų vadovo pareigas) turi teisę statybos inžinieriai, atitinkantys šio įstatymo 10 straipsnio 3 ir 4 dalyse nustatytus reikalavimus.

4. Ypatingą statinių statantys fiziniai asmenys, juridiniai asmenys, kitos užsienio organizacijos, nurodyti 15 straipsnio 2 dalyje, atestuojami Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka ir pagal jos nustatytus reikalavimus.

**4 dalies redakcija nuo 2012 m. sausio 1 d.:**

4. Šio straipsnio 2 dalyje nurodytiems juridiniams asmenims, kitoms užsienio organizacijoms ir jų padaliniams taikomas kvalifikacinius reikalavimus, kvalifikacijos atestatų ir kilmės valstybėje turimos teisės pripažinimo tvarką, išduoto teisės pripažinimo dokumento papildymo, patikslinimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir teisės pripažinimo dokumento panaikinimo tvarką nustato Vyriausybės įgaliota institucija, laikydamasi šio įstatymo 18<sup>1</sup> straipsnyje nustatytų reikalavimų. Atestavimą ir teisės pripažinimą atlieka valstybės įmonė Statybos produkcijos sertifikavimo centras.

**5. Rangovas privalo:**

1) Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka paskirti (pasamdyti) statinio statybos vadovą;

2) pradėti statinio statybos darbus tik po to, kai statytojas (užsakovas) pateikė statybos leidimą bei statinio projektą ir pagal aktą perdavė statybviетę (o rangovas ją priėmė);

3) vykdyti statybos darbus pagal statinio projektą, taip pat Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatytais atvejais pagal rangovo parengtą statybos darbų technologijos projektą, vadovautis įstatymais, Vyriausybės nutarimais, teritorijų planavimo dokumentais, normatyviniais statybos techniniais dokumentais ir normatyviniais statinio saugos ir paskirties dokumentais, laikytis nustatytų statinio projektavimo sąlygų reikalavimų, Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos bei statinio saugos ir paskirties reikalavimų valstybinės priežiūros institucijų nustatytų reikalavimų, vykdyti statinio projekto vykdymo priežiūros vadovų (šios priežiūros dalių vadovų) ir statinio statybos techninės (bendrosios ir specialiosios) priežiūros vadovų nurodymus;

4) įrengti prie statybos sklypo (statybviетės) stendą su informacija apie statomą statinį, išskyrus atvejus, kai statomi nesudėtingi statiniai ar atliekamas statinio paprastasis remontas;

5) užtikrinti saugų darbą, gaisrinę saugą ir aplinkos apsaugą bei tinkamas darbo higienos sąlygas statybviетėje bei statomame statinyje, taip pat gretimos aplinkos bei gamtos ir nekilnojamųjų kultūros vertybių apsaugą, greta statybviетės gyvenančių, dirbančių, poilsiaujančių ir judančių žmonių apsaugą nuo statybos darbų keliamo pavojaus, be to, nepažeisti trečiųjų asmenų gyvenimo ir veiklos sąlygų, nurodytų šio įstatymo 6 straipsnio 4 dalyje;

6) įforminti normatyviniuose statybos techniniuose dokumentuose nurodytus statinio statybos dokumentus ir perduoti juos statytojui (užsakovui) (jei šiuos dokumentus rangovas praranda, jis turi savo lėšomis juos atkurti); atlikti konstrukcijų tyrimus bei atidengti paslėptas konstrukcijas ir paslėptus darbus;

7) dalyvauti statinį pripažįstant tinkamu naudoti;

8) leisti Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos pareigūnams bei statytojo (užsakovo) ir statinio projektuotojo įgaliotiems asmenims, kai tai susiję su jų pareigų vykdymu, netrukdomiems patekti į statybviетes, statomus (rekonstruojamus,

remontuojamus) ar griaunamus statinius (juose esančius butus) bei minėtų asmenų reikalavimu pateikti visus statybos dokumentus.

6. Rangovas turi teisę:

1) konkurso tvarka arba savo nuožiūra pasirinkti subrangovus, jeigu to nedraudžia statybos rangos sutartis;

2) gauti iš statytojo (užsakovo) šio Įstatymo nustatyta tvarka išduotą statybos leidimą; statinio tyrimų dokumentus; statinio projektą; statinio projektavimo sąlygų sąvadą; statytojo (užsakovo) rangovui perduodamų statybos produktų ir įrenginių kokybę patvirtinančius dokumentus ir kitus duomenis bei informaciją, reikalingus rangos sutarties sąlygoms vykdyti;

3) atlikti kitų statybos dalyvių funkcijas, išskyrus paties statomo statinio statybos techninę priežiūrą ir šio statinio projekto bei šio statinio ekspertizę.

7. Jei statytojas (užsakovas) vykdo statybą ūkio būdu, jis turi šio Įstatymo nustatytas rangovo pareigas ir teises. Šiuo atveju statytojas, jei jis yra fizinis asmuo (turintis statybos, architektūros ar kito techninio profilio aukštąjį ar aukštesnįjį išsimokslinimą) ir stato nesudėtingą statinį savo ar savo šeimos narių reikmėms, gali neturėti verslo liudijimo.

8. Rangovas turi ir kitų teisių bei pareigų, kurios numatytos Civiliniame kodekse ir kituose įstatymuose.

9. Už šiame straipsnyje nurodytų pareigų nevykdymą ar nepatenkinamą vykdymą rangovas atsako pagal Civilinį kodeksą ir Administracinių teisės pažeidimų kodeksą.

**Straipsnis papildomas nauja 5 dalimi, buvusios 15 straipsnio 5–9 dalys laikomos atitinkamai 6–10 dalimis nuo 2012 m. sausio 1 d.:**

5. Branduolinės energetikos objektų statinių statybos rangovams taikomus kvalifikacinius reikalavimus, kvalifikacijos atestatų ir kilmės valstybėje turimos teisės pripažinimo tvarką, išduoto teisės pripažinimo dokumento papildymo, patikslinimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir teisės pripažinimo dokumento panaikinimo tvarką, suderinusi su Valstybine atominės energetikos saugos inspekcija, nustato Vyriausybės įgaliota institucija, laikydamasi šio įstatymo 18<sup>1</sup> straipsnyje nustatytų reikalavimų. Atestavimą ir teisės pripažinimą atlieka Vyriausybės įgaliota institucija.

6. Rangovas privalo:

1) Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka paskirti (pasamdyti) statinio statybos vadovą;

2) pradėti statinio statybos darbus tik po to, kai statytojas (užsakovas) pateikė statybos leidimą bei statinio projektą ir pagal aktą perdavė statybviетę (o rangovas ją priėmė);

3) vykdyti statybos darbus pagal statinio projektą, taip pat Vyriausybės įgalios institucijos nustatytais atvejais pagal rangovo parengtą statybos darbų technologijos projektą, vadovautis įstatymais, Vyriausybės nutarimais, teritorijų planavimo dokumentais, normatyviniais statybos techniniais dokumentais ir normatyviniais statinio saugos ir paskirties dokumentais, laikytis nustatytų statinio projektavimo sąlygų reikalavimų, Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos bei statinio saugos ir paskirties reikalavimų valstybinės priežiūros institucijų nustatytų reikalavimų, vykdyti statinio projekto vykdymo priežiūros vadovų (šios priežiūros dalių vadovų) ir statinio statybos techninės (bendrosios ir specialiosios) priežiūros vadovų nurodymus;

4) įrengti prie statybos sklypo (statybviетės) stendą su informacija apie statomą statinį, išskyrus atvejus, kai statomi nesudėtingi statiniai ar atliekamas statinio paprastasis remontas;

5) užtikrinti saugų darbą, gaisrinę saugą ir aplinkos apsaugą bei tinkamas darbo higienos sąlygas statybviетėje bei statomame statinyje, taip pat gretimos aplinkos bei gamtos ir nekilnojamųjų kultūros vertybių apsaugą, greta statybviетės gyvenančių, dirbančių, poilsiaujančių ir judančių žmonių apsaugą nuo statybos darbų keliamo pavojaus, be to, nepažeisti trečiųjų asmenų gyvenimo ir veiklos sąlygų, nurodytų šio Įstatymo 6 straipsnio 4 dalyje;

6) įforminti normatyviniuose statybos techniniuose dokumentuose nurodytus statinio statybos dokumentus ir perduoti juos statytojui (užsakovui) (jei šiuos dokumentus rangovas praranda, jis turi savo lėšomis juos atkurti); atlikti konstrukcijų tyrimus bei atidengti paslėptas konstrukcijas ir paslėptus darbus;

7) dalyvauti statinį pripažįstant tinkamu naudoti;

8) leisti Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos pareigūnams bei statytojo (užsakovo) ir statinio projektuotojo įgaliotiems asmenims, kai tai susiję su jų pareigų vykdymu, netrukdomiems patekti į statybviетes, statomus (rekonstruojamus,

remontuojamus) ar griaunamus statinius (juose esančius butus) bei minėtų asmenų reikalavimu pateikti visus statybos dokumentus.

7. Rangovas turi teisę:

1) konkurso tvarka arba savo nuožiūra pasirinkti subrangovus, jeigu to nedraudžia statybos rangos sutartis;

2) gauti iš statytojo (užsakovo) šio Įstatymo nustatyta tvarka išduotą statybos leidimą; statinio tyrimų dokumentus; statinio projektą; statinio projektavimo sąlygų sąvadą; statytojo (užsakovo) rangovui perduodamų statybos produktų ir įrenginių kokybę patvirtinančius dokumentus ir kitus duomenis bei informaciją, reikalingus rangos sutarties sąlygoms vykdyti;

3) atlikti kitų statybos dalyvių funkcijas, išskyrus paties statomo statinio statybos techninę priežiūrą ir šio statinio projekto bei šio statinio ekspertizę.

8. Jei statytojas (užsakovas) vykdo statybą ūkio būdu, jis turi šio Įstatymo nustatytas rangovo pareigas ir teises. Šiuo atveju statytojas, jei jis yra fizinis asmuo (turintis statybos, architektūros ar kito techninio profilio aukštąjį ar aukštesnįjį išsimokslinimą) ir stato nesudėtingą statinį savo ar savo šeimos narių reikmėms, gali neturėti verslo liudijimo.

9. Rangovas turi ir kitų teisių bei pareigų, kurios numatytos Civiliniame kodekse ir kituose įstatymuose.

10. Už šiame straipsnyje nurodytų pareigų nevykdymą ar nepatenkinamą vykdymą rangovas atsako pagal Civilinį kodeksą ir Administracinių teisės pažeidimų kodeksą.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [IX-1269](#), 2002-12-10, *Žin.*, 2002, Nr. 124-5625 (2002-12-27)

Nr. [IX-2215](#), 2004-04-29, *Žin.*, 2004, Nr. 73-2545 (2004-04-30)

Nr. [XI-501](#), 2009-11-19, *Žin.*, 2009, Nr. 144-6352 (2009-12-05)

Nr. [XI-1427](#), 2011-05-26, *Žin.*, 2011, Nr. 72-3476 (2011-06-14)

## **16 straipsnis. Statinio statybos techninio priežiūrėjo pareigos ir teisės**

1. Statinio statytojas (užsakovas) skiria (samdo) statinio statybos techninį priežiūrėtoją Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

2. Statinio statybos techninis priežiūrėtojas privalo:

1) tikrinti, kad statyba būtų atliekama pagal statinio projektą, kontroliuoti statybos metu naudojamų statybos produktų bei įrenginių kokybę ir neleisti jų naudoti, jeigu jie neatitinka statinio projekto, normatyvinių statybos techninių dokumentų, normatyvinių statinio saugos ir paskirties dokumentų, taip pat jei nepateikti statybos produktų kokybę patvirtinantys dokumentai;

2) tikrinti atliktų statybos darbų kokybę ir mastą, informuoti statytoją (užsakovą) apie atliktus statybos darbus, kurie neatitinka statinio normatyvinės kokybės reikalavimų;

3) tikrinti ir priimti paslėptus statybos darbus ir paslėptas statinio konstrukcijas, dalyvauti išbandant ir pripažįstant tinkamais naudoti inžinerinius tinklus, inžinerines sistemas, įrenginius, konstrukcijas;

4) kartu su rangovu rengti dokumentus, reikalingus statybai užbaigti;

5) atlikti bendrosios (bendrųjų statybos darbų) statinio statybos techninės priežiūros vadovo funkcijas, koordinuoti specialiąją (specialiųjų statybos darbų) statinio statybos techninę priežiūrą ir jos vadovų veiklą.

3. Statinio statybos techninis priežiūrėtojas turi teisę reikalauti (įrašydamas į statybos darbų žurnalą), kad rangovas:

1) pateiktų atliktų statybos ir montavimo darbų, panaudotų statybos produktų bei įrenginių kokybę patvirtinančius dokumentus;

2) pašalintų statinio projekto, normatyvinių statybos techninių dokumentų ir normatyvinių statinio saugos ir paskirties dokumentų pažeidimus;

3) ištaisytų statinio normatyvinės kokybės pažeidimus.

4. Jei rangovas nevykdo šio straipsnio 3 dalyje nurodytų reikalavimų, statinio statybos techninis priežiūrėtojas privalo apie tai pranešti Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai prie Aplinkos ministerijos ir pareikalauti sustabdyti statybos darbus.

5. Jei statinys ar statinio statybos darbai kelia pavojų žmonėms ir aplinkai, statybos techninis priežiūrėtojas turi teisę pats sustabdyti statybą ir kreiptis į Valstybinę teritorijų planavimo ir statybos inspekciją prie Aplinkos ministerijos, kad ši priimtų sprendimą, patvirtinantį ar atšaukiantį techninio priežiūrėtojo reikalavimą.

6. Statinio statybos techninės priežiūros tvarką nustato Aplinkos ministerija.

7. Statinio statybos techninis prižiūrėtojas turi ir kitų teisių bei pareigų, kurios numatytos Civiliniame kodekse ir kituose įstatymuose.

8. Už šiame straipsnyje nurodytų pareigų nevykdymą ar nepatenkinamą vykdymą statybos techninis prižiūrėtojas atsako pagal Civilinį kodeksą ir Administracinių teisės pažeidimų kodeksą.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [IX-2215](#), 2004-04-29, *Žin.*, 2004, Nr. 73-2545 (2004-04-30)

Nr. [XI-501](#), 2009-11-19, *Žin.*, 2009, Nr. 144-6352 (2009-12-05)

Nr. [XI-992](#), 2010-07-02, *Žin.*, 2010, Nr. 84-4401 (2010-07-15)

## **17 straipsnis. Teisė būti statinio projektavimo valdytoju ir statinio statybos valdytoju.**

### **Statinio projektavimo valdytojo ir statinio statybos valdytojo pareigos ir teisės**

1. Būti statinio projektavimo valdytoju Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka turi teisę:

1) Lietuvos Respublikoje įsteigtas juridinis asmuo;  
2) užsienio valstybėje įsteigtas juridinis asmuo ar kita užsienio organizacija, kurie pagal šios valstybės teisės aktus turi teisę savo šalyje užsiimti statinio projektavimo valdymo veikla, pateikę šią teisę patvirtinančius dokumentus, kurie Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka Lietuvos Respublikoje pripažįstami 1961 m. spalio 5 d. Hagoje sudarytos Konvencijos dėl užsienio valstybėse išduotų dokumentų legalizavimo panaikinimo pagrindu, o valstybėse, kurios šios Konvencijos nėra pasirašiusios, – kitų tarptautinių ar tarpvalstybinių sutarčių pagrindu;

3) architektas ar statybos inžinierius. Tuo atveju, kai jis pagal užsienio valstybės teisės aktus turi teisę savo šalyje užsiimti statinio projektavimo valdymo veikla, jis turi pateikti šią teisę patvirtinančius dokumentus, kurie Lietuvos Respublikoje pripažįstami 1961 m. spalio 5 d. Hagoje sudarytos Konvencijos dėl užsienio valstybėse išduotų dokumentų legalizavimo panaikinimo pagrindu, o valstybėse, kurios šios Konvencijos nėra pasirašiusios, – kitų tarptautinių ar tarpvalstybinių sutarčių pagrindu.

#### **1 dalies redakcija nuo 2012 m. sausio 1 d.:**

1. Būti statinio projektavimo valdytoju Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka turi teisę:

1) Lietuvos Respublikoje įsteigtas juridinis asmuo;  
2) užsienio valstybėje įsteigtas juridinis asmuo ar kita užsienio organizacija, juridinio asmens ar kitos užsienio organizacijos padaliniai, kurie pagal šios valstybės teisės aktus turi teisę savo šalyje užsiimti statinio projektavimo valdymo veikla;  
3) architektas ar statybos inžinierius.

2. Būti statinio statybos valdytoju Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka turi teisę:

1) Lietuvos Respublikoje įsteigtas juridinis asmuo;  
2) užsienio valstybėje įsteigtas juridinis asmuo ar kita užsienio organizacija, kurie pagal šios valstybės teisės aktus turi teisę savo šalyje užsiimti statinio statybos valdymo veikla, pateikę šią teisę patvirtinančius dokumentus, kurie Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka Lietuvos Respublikoje pripažįstami 1961 m. spalio 5 d. Hagoje sudarytos Konvencijos dėl užsienio valstybėse išduotų dokumentų legalizavimo panaikinimo pagrindu, o valstybėse, kurios šios Konvencijos nėra pasirašiusios, – kitų tarptautinių ar tarpvalstybinių sutarčių pagrindu;

3) statybos inžinierius. Tuo atveju, kai jis pagal užsienio valstybės teisės aktus turi teisę savo šalyje užsiimti statinio statybos valdymo veikla, jis turi pateikti šią teisę patvirtinančius dokumentus, kurie Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka Lietuvos Respublikoje pripažįstami 1961 m. spalio 5 d. Hagoje sudarytos Konvencijos dėl užsienio valstybėse išduotų dokumentų legalizavimo panaikinimo pagrindu, o valstybėse, kurios šios Konvencijos nėra pasirašiusios, – kitų tarptautinių ar tarpvalstybinių sutarčių pagrindu.

#### **2 dalies redakcija nuo 2012 m. sausio 1 d.:**

2. Būti statinio statybos valdytoju Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka turi teisę:

1) Lietuvos Respublikoje įsteigtas juridinis asmuo;  
2) užsienio valstybėje įsteigtas juridinis asmuo ar kita užsienio organizacija, juridinio asmens ar kitos užsienio organizacijos padaliniai, kurie pagal šios valstybės teisės aktus turi teisę savo šalyje užsiimti statinio statybos valdymo veikla;

3) architektas ar statybos inžinierius.

3. Jei fizinis asmuo, juridinis asmuo, kita užsienio organizacija atitinka šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytus reikalavimus, jis (ji) gali verstis ir statinio projektavimo valdymo, ir statinio statybos valdymo veikla.

4. Statinio projektavimo valdytojas veikia statytojo (užsakovo) vardu ir darbus organizuoja pagal šias statybos techninės veiklos pagrindines sritis: statybinių tyrinėjimų, statinio projektavimo, statinio projekto vykdymo priežiūros, statinio projekto ekspertizės. Šių sričių darbų mastas ir statytojo (užsakovo) kaip įgaliotojo pavedamos įgaliotiniui – statinio projektavimo valdytojui teisės bei pareigos nustatomi pavedimo sutartimi.

5. Statinio statybos valdytojas veikia statytojo (užsakovo) vardu ir darbus organizuoja pagal šias statybos techninės veiklos pagrindines sritis: statybos darbai ir statinio statybos techninė priežiūra. Šių sričių darbų mastas ir statytojo (užsakovo) kaip įgaliotojo pavedamos įgaliotiniui – statinio statybos valdytojui teisės bei pareigos nustatomi pavedimo sutartimi.

6. Už šiame straipsnyje nurodytų pareigų, kurias statytojas (užsakovas) kaip įgaliotojas pavedimo sutartimi nustatė įgaliotiniui – statinio projektavimo valdytojui ar statinio statybos valdytojui, nevykdymą ar nepatenkinamą vykdymą statinio projektavimo valdytojas ir statinio statybos valdytojas atsako pagal Civilinį kodeksą ir Administracinių teisės pažeidimų kodeksą.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [IX-2215](#), 2004-04-29, *Žin.*, 2004, Nr. 73-2545 (2004-04-30)

Nr. [XI-1427](#), 2011-05-26, *Žin.*, 2011, Nr. 72-3476 (2011-06-14)

### **18 straipsnis. Statybos produktų tiekėjo pareigos ir teisės**

1. Statybos produktų tiekėju turi teisę būti:

- 1) Lietuvos Respublikoje įsteigtas juridinis asmuo;
- 2) užsienio valstybėje įsteigtas juridinis asmuo ar kita užsienio organizacija;
- 3) fizinis asmuo.

2. Statybos produktų tiekėjas privalo tiekti saugius ir tinkamus naudoti pagal paskirtį statybos produktus. Produktas laikomas tinkamu naudoti, jeigu jis atitinka Produktų saugos įstatymo nustatytus reikalavimus.

3. Kiekvienas statybos produktas, įvežtas iš Europos Sąjungos valstybės narės, iš valstybės, pasirašiusios Europos ekonominės erdvės sutartį, arba iš Turkijos, gali būti be apribojimų tiekiamas į Lietuvos Respublikos rinką, jeigu jis buvo pagamintas Europos Sąjungos valstybėje narėje, valstybėje, pasirašiusioje Europos ekonominės erdvės sutartį, arba Turkijoje, teisėtai būdais arba teisėtai importuotas į šias valstybes iš trečiųjų šalių ir jį leidžiama tiekti į rinką toje valstybėje. Laisvo statybos produkto judėjimo apribojimai pateisinami, jeigu neužtikrinamas lygiavertis jo apsaugos lygis arba visuomenės dorovės, viešosios tvarkos ar visuomenės saugumo, žmonių, gyvūnų ar augalų sveikatos bei gyvybės apsaugos, nacionalinių meno, istorijos ar archeologijos vertybių apsaugos bei pramoninės ir komercinės nuosavybės apsaugos sumetimais.

4. Statybos produktų tiekėjas (gamintojas arba jo atstovas) turi atlikti atitikties įvertinimo veiksmus ir kartu su produktu pateikti tai įrodančius dokumentus ir techninę informaciją apie produkto paskirtį bei naudojimo ypatybes.

5. Statybos produktų tiekėjas gali tiekti į Lietuvos ir bendrą Europos Sąjungos rinką statybos produktus, atitinkančius šio straipsnio 2 ir 3 dalyje nurodytus reikalavimus ir paženklintus „CE“ ženklu ir (arba) kitais Vyriausybės įgaliotų institucijų nustatytais ženklais.

6. Statybos produktų tiekėjas neturi teisės ženklinti tiekiamų produktų ar jų pakuočių jokiais kitais klaidinančiais ženklais, kurie panašūs į šio straipsnio 2 dalyje nurodytus atitikties ženklus.

7. Statybos produktų tiekėjas turi atsižvelgti ir į kitų įstatymų reikalavimus statybos produktams, jei tokie yra nustatyti.

8. Statybos produktų tiekėjas turi ir kitų teisių bei pareigų, kurios atitinka tiekėjo teises ir pareigas, numatytas Civiliniame kodekse ir kituose įstatymuose.

9. Už šiame straipsnyje nurodytų pareigų nevykdymą ar nepatenkinamą vykdymą statybos produktų tiekėjas atsako pagal Civilinį kodeksą ir Administracinių teisės pažeidimų kodeksą.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [IX-2215](#), 2004-04-29, *Žin.*, 2004, Nr. 73-2545 (2004-04-30)

Nr. [X-1111](#), 2007-05-03, *Žin.*, 2007, Nr. 55-2127 (2007-05-19)

**Įstatymas papildomas 18<sup>1</sup> straipsniu nuo 2012 m. sausio 1 d.:**

**18<sup>1</sup> straipsnis. Ypatingų statinių statybos rangovo, statinio projekto ekspertizės ir statinio ekspertizės rangovų kvalifikaciniai reikalavimai ir atestavimas**

1. Juridinis asmuo ar kita užsienio organizacija, pageidaujantis gauti ar pakeisti kvalifikacijos atestatą, turi atitikti Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatytus kvalifikacinius reikalavimus, pateikti Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatytos formos prašymą ir nustatytus dokumentus atestavimą atliekančiai organizacijai.

2. Europos Sąjungos valstybės narės, Šveicarijos Konfederacijos arba valstybės, pasirašiusios Europos ekonominės erdvės sutartį, juridinis asmuo ar kita organizacija, juridinio asmens ar kitos užsienio organizacijos padaliniai, pageidaujantis gauti arba pakeisti teisės pripažinimo dokumentą, patvirtinantį jų kilmės valstybėje turimos teisės pripažinimą, turi pateikti Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatytos formos prašymą, kilmės valstybėje galiojantį dokumentą ir kitus nustatytus dokumentus atestavimą atliekančiai organizacijai.

3. Kvalifikacijos atestatas ir teisės pripažinimo dokumentas išduodami neribotam laikui. Atestavimą atliekanti organizacija Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatytu periodiškumu atlieka išduotų kvalifikacijos atestatų ir teisės pripažinimo dokumentų peržiūrą. Kvalifikacijos atestato ar teisės pripažinimo dokumento turėtojas nurodytais terminais turi pateikti atestavimą atliekančiai organizacijai jos prašomus peržiūrai reikalingus dokumentus.

4. Juridinis asmuo ar kita užsienio organizacija, pageidaujantis gauti arba pakeisti kvalifikacijos atestatą ar teisės pripažinimo dokumentą, už atestavimo ir teisės pripažinimo paslaugas turi sumokėti atestavimą atliekančiai organizacijai Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatytą įmoką.

5. Atestavimą atliekanti organizacija gali sustabdyti kvalifikacijos atestato ar teisės pripažinimo dokumento galiojimą 6 mėnesiams šiais atvejais:

1) kai nustatoma, kad asmuo, vykdydamas kvalifikacijos atestate ar teisės pripažinimo dokumente nurodytą veiklą, pažeidė normatyvinių statybos techninių dokumentų, statinio saugos ir paskirties dokumentų reikalavimus, kurie nesusiję su esminių projekto sprendinių reikalavimais arba esminiais statinio reikalavimais;

2) už statybos defektų, paaiškėjusių statinio garantiniu laikotarpiu, nepašalinimą (ypatingo statinio statybos rangovo atveju);

3) jeigu ekspertizė atlikta pažeidžiant ekspertizės atlikimo tvarkos reikalavimus (statinio projekto ekspertizės ar statinio ekspertizės rangovo atveju);

4) kai nustatoma, kad kvalifikacijos atestato ar teisės pripažinimo dokumento turėtojas nevykdo valstybinę priežiūrą atliekančių pareigūnų teisėtų nurodymų;

5) jeigu kvalifikacijos atestato turėtojas neatitinka Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatytų kvalifikacinių reikalavimų;

6) kai atestato turėtojas nevykdo šio straipsnio 3 dalyje nustatytų reikalavimų;

7) kai teisė, kuri buvo pripažinta išduodant teisės pripažinimo dokumentą, sustabdyta asmens, gavusio teisės pripažinimo dokumentą, kilmės valstybėje (turimos teisės užsiimti ypatingo statinio statybos rangovo, statinio projekto ekspertizės ar statinio ekspertizės rangovo veikla pripažinimo atveju);

8) kai nustatomi Europos architektūros paslaugų teikėjų etikos kodekso principų pažeidimai.

6. Atestavimą atliekanti organizacija gali panaikinti kvalifikacijos atestato ar teisės pripažinimo dokumento galiojimą šiais atvejais:

1) už Lietuvos Respublikos įstatymų, normatyvinių statybos techninių dokumentų, statinio saugos ir paskirties dokumentų reikalavimų šurkščius pažeidimus. Šurkščiais pažeidimais laikomi įstatymų, kitų teisės aktų pažeidimai, susiję su esminių projekto sprendinių reikalavimais arba esminiais statinio reikalavimais, dėl kurių atsirado ar galėjo atsirasti žala tretiesiems asmenims ar jų turtui;

2) kai paaiškėja, kad buvo pateikti melagingi duomenys kvalifikacijos atestatui gauti;

3) jeigu po kvalifikacijos atestato galiojimo sustabdymo per 2 metus buvo padaryti pakartotiniai pažeidimai, dėl kurių buvo sustabdytas kvalifikacijos atestato galiojimas;

4) kai teisė, kuri buvo pripažinta išduodant teisės pripažinimo dokumentą, panaikinta asmens, gavusio teisės pripažinimo dokumentą, kilmės valstybėje (turimos teisės užsiimti ypatingo statinio statybos rangovo, statinio projekto ekspertizės ar statinio ekspertizės rangovo veikla pripažinimo atveju);

5) kai to prašo kvalifikacijos atestato ar teisės pripažinimo dokumento turėtojas.

7. Panaikinus kvalifikacijos atestato ar teisės pripažinimo dokumento galiojimą, dėl naujo kvalifikacijos atestato ar teisės pripažinimo dokumento išdavimo galima kreiptis ne anksčiau kaip po vieno metų nuo sprendimo panaikinti atestato galiojimą priėmimo dienos, išskyrus šio straipsnio 6 dalies 5 punkte nurodytą atvejį, kai prašymas išduoti atestatą gali būti teikiamas nepraėjus vieno metų laikotarpiui.

8. Atestavimą atliekanti organizacija gali pareikšti įspėjimą, kai kvalifikacijos atestato ar teisės pripažinimo dokumento turėtojas padaro neesminių (nenurodytų šio straipsnio 5 ir 6 dalyse) pažeidimų. Jeigu kvalifikacijos atestato ar teisės pripažinimo dokumento turėtoji per kalendorinius metus pareiškiami du įspėjimai, atestavimą atliekanti organizacija gali sustabdyti kvalifikacijos atestato ar teisės pripažinimo dokumento galiojimą šio straipsnio 5 dalyje nustatytam laikotarpiui.

*Įstatymas papildytas straipsniu:*

Nr. [XI-1427](#), 2011-05-26, Žin., 2011, Nr. 72-3476 (2011-06-14)

## **PENKTASIS SKIRSNIS STATYBINIAI TYRINĖJIMAI. STATINIO PROJEKTAVIMAS**

### **19 straipsnis. Statybiniai tyrinėjimai**

1. Statybiniai tyrinėjimai atliekami vadovaujantis:

1) tyrinėjimų užsakovo – statytojo (užsakovo), projektuotojo ar rangovo – patvirtinta tyrinėjimų užduotimi ir tyrinėjimų darbų rangos sutartimi;

2) įstatymais, Vyriausybės nutarimais, statybos techniniais reglamentais, Vyriausybės įgaliotų institucijų patvirtintais tyrinėjimų normatyviniais dokumentais.

2. Tyrinėjimai atliekami iki statinio projekto rengimo pradžios, o tam tikrais atvejais – statinio projektavimo bei statybos metu (kai vykdant statybos darbus paaiškėja statinio projekte nenumatytos aplinkybės).

3. Tyrinėtojas privalo pateikti tyrinėjimų užsakovui tyrinėjimų dokumentus. Jų turinį pagal kiekvieną tyrinėjimų rūšį nustato Vyriausybės įgaliotos institucijos.

### **20 straipsnis. Statinio projektas. Prisijungimo sąlygos**

1. Statinio projektas rengiamas:

1) statybos projektas – naujo ypatingo ir neypatingo statinio statybai;

2) rekonstravimo projektas – ypatingo ar neypatingo statinio rekonstravimui, taip pat kai nesudėtingas statinys rekonstruojamas į neypatingą ar ypatingą statinį;

3) pastato atnaujinimo (modernizavimo) projektas – pastato atnaujinimui (modernizavimui); toks projektas gali būti rengiamas pagal Aplinkos ministerijos ar jos įgaliotos institucijos patvirtintus tipinius projektus, pritaikytus konkrečioms atnaujinamiems (modernizuojamiems) pastatams, arba pagal projektus, parengtus naudojant Aplinkos ministerijos ar jos įgaliotos institucijos patvirtintus tipinius konstrukcinius elementus;

4) kapitalinio remonto projektas – ypatingo ar neypatingo statinio kapitaliniam remontui;

5) paprastojo remonto projektas – ypatingo ir neypatingo statinio paprastajam remontui Aplinkos ministerijos ar Kultūros ministerijos nustatytais atvejais;

6) supaprastintas statybos projektas – naujo nesudėtingo statinio statybai Aplinkos ministerijos nustatytais atvejais;

7) supaprastintas rekonstravimo projektas – nesudėtingo statinio rekonstravimui Aplinkos ministerijos nustatytais atvejais;

8) kapitalinio remonto aprašas – nesudėtingo statinio kapitaliniam remontui Aplinkos ministerijos nustatytais atvejais;

9) paprastojo remonto aprašas – statinio paprastajam remontui tik Aplinkos ministerijos ar Kultūros ministerijos nustatytais atvejais;

10) griovimo projektas – ypatingo statinio griovimui;

11) griovimo aprašas – neypatingo statinio griovimui;

12) supaprastintas griovimo aprašas – nesudėtingo statinio griovimui Aplinkos ministerijos nustatytais atvejais;

13) pastato (patalpos, patalpų) paskirties keitimo projektas – keičiant pastato (patalpos, patalpų) paskirtį, kai atliekami tik statinio paprastojo remonto darbai arba neatliekami jokie statybos darbai;

14) tvarkybos darbų projektas – kultūros paveldo vertybei išsaugoti atliekamiems darbams pagal Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo reikalavimus.

2. Jeigu numatoma atlikti statybos darbus, priskiriamus skirtingoms statybos rūšims, gali būti rengiamas vienas, skirtingas statybos rūšis jungiantis statinio projektas.

3. Statinio projektas rengiamas vadovaujantis teritorijų planavimo dokumentais, žemės sklypo (teritorijos) statybinių tyrinėjimų (jeigu juos atlikti privaloma) dokumentais, kultūros paveldo vertybės tyrimų medžiaga, galiojančiais teisės aktais, prisijungimo sąlygomis ir:

1) savivaldybės administracijos nustatytais specialiaisiais architektūros reikalavimais, kurie neprieštarauja šios dalies 2 ir 3 punktuose nurodytiems reikalavimams;

2) Kultūros paveldo departamento išduotais specialiaisiais paveldosaugos reikalavimais, taikomais kultūros paveldo vertybei ar jos teritorijai, konkrečiam kultūros paveldo statiniui, statiniui, esančiam kultūros paveldo objekto teritorijoje ar kultūros paveldo vietovėje;

3) saugomos teritorijos direkcijos išduotais specialiaisiais saugomos teritorijos tvarkymo ir apsaugos reikalavimais, taikomais konkrečiam projektuojamam statiniui, sklypui ar teritorijai konservacinės apsaugos prioritetu teritorijoje ar kompleksinėje saugomoje teritorijoje.

4. Statytojas (užsakovas) turi teisę pasirinkti paslaugų teikėją – inžinerinių tinklų ir susisiekimo komunikacijų savininką ar naudotoją.

5. Statytojas (užsakovas) turi teisę pasirinkti, ar jis naudosis komunaliniais inžineriniais tinklais, ar ties vietinius, jeigu pasirinkti galima pagal teritorijų planavimo dokumentus arba jeigu teritorijų planavimo dokumentų sprendiniai, kuriuose numatomas komunalinių tinklų tiesimas, dar nėra įgyvendinti.

6. Prisijungimo sąlygose draudžiama nustatyti reikalavimą, kad statytojas (užsakovas) atliktų esamų inžinerinių tinklų ir susisiekimo komunikacijų remonto ar rekonstravimo darbus. Šiuos darbus privalo atlikti tų tinklų ar komunikacijų savininkas ar naudotojas.

7. Nauji inžineriniai tinklai ar susisiekimo komunikacijos tiesiami statytojo (užsakovo) ir inžinerinių tinklų ar susisiekimo komunikacijų savininko ar naudotojo sutarčių pagrindu.

8. Inžinerinių tinklų ir susisiekimo komunikacijų savininkas ar naudotojas išduoda prisijungimo sąlygas per 15 darbo dienų nuo statytojo (užsakovo) prašymo išduoti šias sąlygas gavimo dienos. Jeigu prisijungimo sąlygos per nustatytą terminą neišduodamos, statytojas (užsakovas) turi teisę kreiptis į Valstybinę teritorijų planavimo ir statybos inspekciją prie Aplinkos ministerijos, kuri Administracinių teisės pažeidimų kodekso nustatyta tvarka atsakingiems už šių sąlygų išdavimą asmenims surašo administracinių teisės pažeidimų protokolus ir siunčia šiuos protokolus teismui. Išduotų prisijungimo sąlygų neteisėtumą arba atsisakymą išduoti šias sąlygas statytojas (užsakovas) teisės aktų nustatyta tvarka gali apskųsti teismui.

9. Už prisijungimo sąlygų ir specialiųjų reikalavimų atitiktį įstatymams ir kitiems teisės aktams pagal kompetenciją atsako juos parengę asmenys teisės aktų nustatyta tvarka.

10. Statinio projektą pasirašo statinio projektuotojas ar jo įgaliotas asmuo, statinio projekto vadovas, statinio projekto dalių vadovai ir statinio projekto rengėjas.

11. Statinio projekto rengimo tvarką ir sudedamąsias dalis, statybos darbų priskyrimo atskiroms statybos rūšims ypatumus, nesudėtingų statinių sąrašą ir statinių priskyrimo nesudėtingiems statiniams ypatumus nustato Vyriausybės įgaliota institucija.

12. Už statinio projekto sprendinių atitiktį nustatytiems reikalavimams atsako statinio projektą pasirašęs asmenys teisės aktų nustatyta tvarka.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [IX-1924](#), 2003-12-18, *Žin.*, 2003, Nr. 123-5592 (2003-12-30)

Nr. [X-857](#), 2006-10-17, *Žin.*, 2006, Nr. 116-4402 (2006-10-31)

Nr. [X-1111](#), 2007-05-03, *Žin.*, 2007, Nr. 55-2127 (2007-05-19)

Nr. [XI-421](#), 2009-09-22, *Žin.*, 2009, Nr. 117-4993 (2009-10-01)

Nr. [XI-992](#), 2010-07-02, *Žin.*, 2010, Nr. 84-4401 (2010-07-15)

## **21 straipsnis. Statinio projekto architektūriniai sprendiniai. Statinio architektas**

1. Visų antžeminių statinių ir tų požeminių (povandeninių) statinių, kurie skirti žmonėms gyventi, dirbti ar kitoms jų reikmėms tenkinti (išskyrus požeminius statinius, kuriuose žmonės negyvena ir nedirba, o būna tik dėl tų statinių priežiūros (inžineriniai tinklai, techniniai tuneliai ir pan.), be kitų nustatytų projekto dalių, yra privaloma projekto architektūrinė dalis.

2. Statinio architektas, jeigu jis atitinka šio Įstatymo 10 straipsnio reikalavimus, yra statinio projekto architektūrinės dalies vadovas, kartu gali būti statinio projekto vadovas.

3. Atliekant statinio projekto ekspertizę, tikrinami tik tie architektūriniai sprendiniai, kuriuos reglamentuoja normatyviniai statybos techniniai dokumentai ir projekto rengimo privalomieji dokumentai.

4. Statinio architektas, rengdamas statinio projekto architektūrinę dalį, privalo vadovautis šio Įstatymo 5 straipsniu.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XI-992](#), 2010-07-02, Žin., 2010, Nr. 84-4401 (2010-07-15)

## **22 straipsnis. Ypatingo statinio projekto ir statinio, įrašyto į Valstybės investicijų programą, projekto tvirtinimas**

1. Ypatingo statinio projektas ar statinio, įrašyto į Valstybės investicijų programą, projektas iki gaunant statybos leidimą turi būti statytojo (užsakovo) patvirtintas (tik kai yra projekto ekspertizės aktas, kuriame nurodyta, kad galima projektą tvirtinti).

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytų projektų tvirtinimo tvarką nustato Vyriausybės įgaliota institucija.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XI-501](#), 2009-11-19, Žin., 2009, Nr. 144-6352 (2009-12-05)

## **ŠEŠTASIS SKIRSNIS STATYBĄ LEIDŽIANTYS DOKUMENTAI. STATYBOS UŽBAIGIMAS**

### **23 straipsnis. Statybą leidžiantys dokumentai**

1. Statybą leidžiantys dokumentai yra:

1) naujo ypatingo ir neypatingo statinio statybos atveju – leidimas statyti naują statinį;  
2) ypatingo ir neypatingo statinio rekonstravimo atveju – leidimas rekonstruoti statinį;  
3) pastato atnaujinimo (modernizavimo) atveju – leidimas atnaujinti (modernizuoti) pastatą;  
4) kitais, negu šios dalies 1, 2 ir 3 punktuose nurodytais, atvejais – rašytinis įgalioto valstybės tarnautojo pritarimas šio Įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 4–13 punktuose nurodytam statinio projektui (kai jis yra privalomas);

5) tais atvejais, kai šios dalies 1–4 punktuose nurodyti statybą leidžiantys dokumentai neprivalomi, tačiau pagal teisės aktų nuostatas privaloma gauti žemės sklypo ar gretimų žemės sklypų savininkų ar valdytojų sutikimus, – šių sklypų savininkų ar valdytojų rašytiniai sutikimai;

6) norint tęsti sustabdytą statybą – leidimas tęsti sustabdytą statybą.

2. Leidimą statyti naują statinį, leidimą rekonstruoti statinį ir leidimą atnaujinti (modernizuoti) pastatą išduoda savivaldybės administracijos direktorius ar jo įgaliotas savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas. Išduodant leidimą statyti laikiną statinį, jame nurodomas šio statinio naudojimo terminas.

3. Leidimą statyti naują statinį ir leidimą rekonstruoti statinį Lietuvos Respublikos teritoriniuose vandenyse ir tarptautiniuose vandenyse esančiame jos kontinentiniame šelfe, į kurią Lietuvos Respublika turi išimties teises, išduoda Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

4. Jeigu statinys statomas kelių savivaldybių teritorijoje, kiekvienos savivaldybės administracijos direktorius ar jo įgaliotas savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas išduoda statybą leidžiantį dokumentą tai statinio daliai, kuri yra tos savivaldybės teritorijoje.

5. Statinio projektui raštu pritaria šio straipsnio 17 dalyje nurodytų institucijų įgalioti valstybės tarnautojai. Išduodant rašytinį pritarimą statyti laikiną statinį, jame nurodomas šio statinio naudojimo terminas. Šio įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 10, 11 ir 12 punktuose nurodytiems statinio projektams rašytiniai pritarimai neprivalomi, jeigu statinių griovimą teismų sprendimu organizuoja Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos.

6. Leidimą tęsti sustabdytą statybą išduoda Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos.

\*7. Leidimui statyti naują statinį gauti pateikiami dokumentai:

1) prašymas;  
2) statybos projektas ir kompiuterinė laikmena su statybos projekto įrašu arba tik kompiuterinė laikmena su statybos projekto įrašu, jeigu šį projektą privalantys pasirašyti asmenys jį pasirašė elektroniniais parašais;

3) statybos projekto ekspertizės aktas (tuo atveju, kai ši ekspertizė pagal šio Įstatymo 29 straipsnio 1 dalį yra privaloma);

4) žemės sklypo bendraturčių sutikimas, jeigu žemės sklypas jiems priklauso bendrosios nuosavybės teise;

5) atsakingos institucijos sprendimas dėl planuojamos ūkinės veiklos pasirinktoje vietoje leistinumo poveikio aplinkai požiūriu, kai jis privalomas pagal Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymą;

6) jeigu inžinerinius tinklus ar susisiekimo komunikacijas numatoma tiesti kitame žemės sklype (teritorijoje), taip pat jeigu kitą žemės sklypą (teritoriją) numatoma laikinai naudoti statybos metu, – sutartis su šio žemės sklypo (teritorijos) savininku, valdytoju ar naudotoju;

7) dokumentas, patvirtinantis apie įmokos už savavališkos statybos įteisinimą, nurodytos šio Įstatymo 1 priede, sumokėjimą, ir dokumentai, pagrindžiantys šios įmokos apskaičiavimo dydį, – savavališkos statybos, dėl kurios surašytas savavališkos statybos aktas, atveju.

\*8. Leidimui rekonstruoti statinį gauti pateikiami dokumentai:

1) prašymas;

2) rekonstravimo projektas ir kompiuterinė laikmena su rekonstravimo projekto įrašu arba tik kompiuterinė laikmena su statybos projekto įrašu, jeigu šį projektą privalantys pasirašyti asmenys jį pasirašė elektroniniais parašais;

3) rekonstravimo projekto ekspertizės aktas (tuo atveju, kai ši ekspertizė pagal šio Įstatymo 29 straipsnio 1 dalį yra privaloma);

4) statinio kadastro duomenų byla;

5) statinio bendraturčių sutikimas;

6) žemės sklypo bendraturčių sutikimas, jeigu žemės sklypas jiems priklauso bendrosios nuosavybės teise;

7) jeigu inžinerinius tinklus ar susisiekimo komunikacijas numatoma tiesti kitame žemės sklype (teritorijoje), taip pat jeigu kitą žemės sklypą (teritoriją) numatoma laikinai naudoti statybos metu, – sutartis su šio žemės sklypo (teritorijos) savininku, valdytoju ar naudotoju;

8) dokumentas, patvirtinantis šio Įstatymo 1 priede nurodytos įmokos už savavališkos statybos įteisinimą sumokėjimą, ir dokumentai, pagrindžiantys šios įmokos apskaičiavimo dydį, – savavališkos statybos, dėl kurios surašytas savavališkos statybos aktas, atveju.

9. Leidimui atnaujinti (modernizuoti) pastatą gauti pateikiami dokumentai:

1) prašymas;

2) pastato atnaujinimo (modernizavimo) projektas ir kompiuterinė laikmena su šio projekto įrašu arba tik kompiuterinė laikmena su statybos projekto įrašu, jeigu šį projektą privalantys pasirašyti asmenys jį pasirašė elektroniniais parašais;

3) pastato kadastro duomenų byla;

4) pastato bendraturčių sutikimas dėl pastato atnaujinimo (modernizavimo), priimamas Civilinio kodekso 4.75 ar 4.85 straipsnio nustatyta sprendimų priėmimo tvarka;

5) žemės sklypo bendraturčių sutikimas, jeigu žemės sklypas jiems priklauso bendrosios nuosavybės teise;

6) jeigu inžinerinius tinklus ar susisiekimo komunikacijas numatoma tiesti kitame žemės sklype (teritorijoje), taip pat jeigu kitą žemės sklypą (teritoriją) numatoma laikinai naudoti statybos metu, – sutartis su šio žemės sklypo (teritorijos) savininku, valdytoju ar naudotoju.

\*10. Rašytiniams pritarimams statinio projektui gauti pateikiami dokumentai:

1) prašymas;

2) šio Įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 4–13 punktuose nurodytas statinio projektas;

3) statinio kadastro duomenų byla – šio Įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 4, 7, 10, 11, 13 punktuose nurodytais atvejais;

4) statinio bendraturčių sutikimas;

5) žemės sklypo bendraturčių sutikimas, jeigu žemės sklypas jiems priklauso bendrosios nuosavybės teise; šio dokumento pateikti nereikia statinio kapitalinio remonto, statinio paprastojo remonto ir statinio griovimo atvejais;

6) jeigu inžinerinius tinklus ar susisiekimo komunikacijas numatoma tiesti kitame žemės sklype (teritorijoje), taip pat jeigu kitą žemės sklypą (teritoriją) numatoma laikinai naudoti statybos metu, – sutartis su šio žemės sklypo (teritorijos) savininku, valdytoju ar naudotoju;

7) dokumentas, patvirtinantis apie įmokos už savavališkos statybos įteisinimą, nurodytos šio Įstatymo 1 priede, sumokėjimą, ir dokumentai, pagrindžiantys šios įmokos apskaičiavimo dydį.

11. Leidimui tęsti sustabdytą statybą gauti pateikiami dokumentai, patvirtinantys, kad statybos sustabdymo priežastys yra pašalintos.

12. Užregistravus prašymą išduoti statybą leidžiantį dokumentą, patikrinama:  
1) ar pateikti visi pagal nustatytus reikalavimus privalomi dokumentai;  
2) ar prašantis išduoti statybą leidžiantį dokumentą asmuo turi teisę būti statytoju pagal šio Įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 1 ir 3 punktų reikalavimus.

13. Jeigu pateikti ne visi statybą leidžiančiam dokumentui išduoti privalomi dokumentai, apie tai ne vėliau kaip per 3 darbo dienas pranešama prašymą pateikusiam asmeniui. Statybą leidžiančio dokumento išdavimo procedūros tęsiamos tik pateikus visus privalomus dokumentus.

14. Kai gaunami visi privalomi dokumentai, prašymą išduoti šio straipsnio 1 dalies 1, 2, 3 punktuose nurodytą statybą leidžiantį dokumentą ir visus pateiktus dokumentus Aplinkos ministerijos nustatyta tvarka skaitmeniniu pavidalu per 2 darbo dienas statybą leidžiantį dokumentą išduodančios institucijos įgaliotas valstybės tarnautojas paskelbia Lietuvos Respublikos statybos leidimų ir statybos valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje „Infostatyba“. Per tą patį terminą statybą leidžiantį dokumentą išduodančios institucijos įgaliotas valstybės tarnautojas raštu pateikia informaciją apie gautą prašymą išduoti statybą leidžiantį dokumentą ir gautą projekcinę dokumentaciją saugomos teritorijos direkcijai (kai objektas patenka į valstybinį parką, biosferos rezervatą ar rezervatą) ir Kultūros paveldo departamentui (kai objektas yra nekilnojamoji kultūros paveldo vertybė arba yra jos teritorijoje). Tvarką ir atvejus, kada ir kokioms projektą tikrinančioms institucijoms pateikiamas projekto popierinis variantas, nustato Aplinkos ministerija kartu su Kultūros ministerija.

15. Statybos ar rekonstravimo projektų sprendinių atitiktį nustatytiems reikalavimams Aplinkos ministerijos nustatyta tvarka pagal kompetenciją tikrina šios institucijos ir subjektai (jų padaliniai):

- 1) savivaldybės administracija;
- 2) Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos;
- 3) saugomų teritorijų direkcijos;
- 4) regionų aplinkos apsaugos departamentai;
- 5) Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos;
- 6) Visuomenės sveikatos priežiūros tarnyba prie Sveikatos apsaugos ministerijos;
- 7) Lietuvos Respublikos valstybinė darbo inspekcija;
- 8) Neįgaliųjų reikalų departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos;
- 9) Radiacinės saugos centras;
- 10) Lietuvos Respublikos valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba;
- 11) Muitinės departamentas prie Finansų ministerijos;
- 12) Lietuvos policijos eismo priežiūros tarnyba;
- 13) Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie Vidaus reikalų ministerijos;
- 14) Valstybinė energetikos inspekcija prie Energetikos ministerijos;
- 15) Valstybinė geležinkelio inspekcija prie Susisiekimo ministerijos;
- 16) už potencialiai pavojingų įrenginių priežiūrą atsakinga institucija;
- 17) inžinerinių tinklų ir susisiekimo komunikacijų, prie kurių prijungiami sklypo inžineriniai tinklai ar susisiekimo komunikacijos, savininkai, valdytojai ar naudotojai.

16. Pastato atnaujinimo (modernizavimo) projekto sprendinių atitiktį nustatytiems reikalavimams pagal kompetenciją tikrina:

- 1) savivaldybės administracijos direktoriaus įgaliotas valstybės tarnautojas, vykdomas savivaldybės vyriausiojo architekto funkcijas, – visais atvejais;
- 2) saugomos teritorijos direkcijos įgaliotas valstybės tarnautojas – statybos saugomoje teritorijoje, kurioje yra įsteigta saugomos teritorijos direkcija, atveju;
- 3) regiono aplinkos apsaugos departamento įgaliotas atstovas – statybos saugomoje teritorijoje, kurioje nėra įsteigtos saugomos teritorijos direkcijos, atveju;
- 4) Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos įgaliotas valstybės tarnautojas – jeigu pastatas yra kultūros paveldo statinys, yra kultūros paveldo objekto teritorijoje, kultūros paveldo vietovėje ar kultūros paveldo objekto apsaugos zonoje.

17. Raštu statinio projektui pritaria:

- 1) savivaldybės administracijos direktoriaus įgaliotas valstybės tarnautojas – visais atvejais;
- 2) saugomos teritorijos direkcijos įgaliotas valstybės tarnautojas – statybos saugomoje teritorijoje, kurioje yra įsteigta saugomos teritorijos direkcija, atveju;
- 3) regiono aplinkos apsaugos departamento įgaliotas atstovas – statybos saugomoje teritorijoje, kurioje nėra įsteigtos saugomos teritorijos direkcijos, atveju;

4) Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos įgaliotas valstybės tarnautojas – statybos kultūros paveldo statinyje, kultūros paveldo objekto teritorijoje, kultūros paveldo vietovėje ar jų apsaugos zonose atvejais.

18. Statinio projektui patikrinti, skaičiuojant nuo projekto paskelbimo Lietuvos Respublikos statybos leidimų ir statybos valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje „Infostatyba“ dienos, skiriama:

- 1) 35 darbo dienos – ypatingo statinio statybos ir rekonstravimo projektui patikrinti;
- 2) 20 darbo dienų – neypatingo statinio statybos ar rekonstravimo projektui patikrinti;
- 3) 10 darbo dienų – pastato atnaujinimo (modernizavimo) projektui patikrinti.

19. Rašytiniams pritarimams statinio projektui, skaičiuojant nuo projekto pateikimo rašytiniam pritarimui gauti dienos, skiriama:

- 1) 20 darbo dienų – ypatingo statinio kapitalinio remonto projektui;
- 2) 10 darbo dienų – neypatingo statinio kapitalinio remonto projektui;
- 3) 5 darbo dienos – kitais, negu šios dalies 1 ir 2 punktuose nurodytais, atvejais.

20. Šio straipsnio 1 dalies 1, 2 ir 3 punktuose nurodyti statybą leidžiantys dokumentai išduodami tik praėjus nustatytam statinio projekto patikrinimo terminui, jeigu per statinio projektui patikrinti nustatytą terminą negauti šio straipsnio 15 ir 16 dalyse nurodytų institucijų ar subjektų (jų padalinių) nepritarimai statinio projektui. Gavus nepritarimą (nepritarimų), statybą leidžiantis dokumentas neišduodamas, pateikti dokumentai grąžinami statytojui (užsakovui), informuojant jį apie neišdavimo priežastis ir pateikiant konkrečias pastabas dėl statinio projekto. Šiame straipsnyje nustatyta tvarka pakartotinai pateikus pakeistą pagal gautas pastabas statinio projektą, jo tikrinimo procedūras atlieka institucijos ar subjektai, nepritarę statinio projektui, taip pat institucijos ar subjektai, kurių kompetencijai priklauso kitų statinio projekto sprendinių, kuriems įtaką daro pakeisto statinio projekto sprendiniai, patikrinimas; šiuo atveju tikrinimo ir statybą leidžiančio dokumento išdavimo procedūras atliekamos per dvigubai trumpesnius, negu nurodyti šiame straipsnyje, terminus.

21. Statybą leidžiantis dokumentas išduodamas ne vėliau kaip per:

- 1) 45 darbo dienas – ypatingam statiniui šio straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktuose nurodytais atvejais;
- 2) 30 darbo dienų – neypatingam statiniui šio straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktuose nurodytais atvejais;
- 3) 20 darbo dienų – šio straipsnio 1 dalies 3 punkte nurodytu atveju;
- 4) 15 darbo dienų – šio straipsnio 1 dalies 4 punkte nurodytais atvejais;
- 5) 10 darbo dienų – šio straipsnio 1 dalies 6 punkte nurodytais atvejais.

22. Statybą leidžiančio dokumento išdavimo terminas skaičiuojamas nuo visų privalomų pateikti dokumentų gavimo dienos.

23. Šiame straipsnyje nurodytos statybą leidžiančio dokumento, išskyrus nurodytąjį šio straipsnio 1 dalies 5 punkte, išdavimo procedūros neatliekamos ir statybą leidžiantis dokumentas neišduodamas, jeigu:

1) iš Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos yra gauta informacija, kad žemės sklype (ar žemės sklypo dalyje, jeigu žemės sklypą nuosavybės ar kita teise valdo keli asmenys), dėl kurio prašoma išduoti statybą leidžiantį dokumentą, yra nustatytas savavališkos statybos faktas ir savavališkos statybos padariniai teisės aktų nustatyta tvarka nepašalinti. Tokiu atveju gali būti išduodamas tik statybą leidžiantis dokumentas statybos darbams, susijusiems su savavališkos statybos padarinių šalinimu, atlikti;

2) prašantis išduoti statybą leidžiantį dokumentą asmuo neturi teisės būti statytoju pagal šio Įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 1 ir 3 punktų reikalavimus.

24. Jeigu šio straipsnio 1 dalies 1, 2, 3 ar 4 punkte nurodytas statybą leidžiantis dokumentas per nustatytą terminą nebuvo išduotas ir apie neišdavimo priežastis statytojui (užsakovui) per 5 darbo dienas nuo statybą leidžiančio dokumento išdavimo termino pabaigos nebuvo pranešta, statytojas (užsakovas) turi teisę kreiptis į Valstybinę teritorijų planavimo ir statybos inspekciją prie Aplinkos ministerijos, kuri Administracinių teisės pažeidimų kodekso nustatyta tvarka atsakingiems už statybą leidžiančio dokumento išdavimą asmenims surašo administracinių teisės pažeidimų protokolus ir siunčia šiuos protokolus teismui.

25. Šio straipsnio 1 dalies 5 punkte nurodyti rašytiniai sutikimai neprivalomi, jeigu dėl anksčiau pastatytų statinių per vienus metus nuo statybos pradžios iš šiuos sutikimus turėjusių duoti asmenų statytojui arba statinio savininkui nebuvo pateikta pretenzijų.

26. Prašymų išduoti statybą leidžiantį dokumentą turinį, statybą leidžiančiam dokumentui gauti pateikiamo statinio projekto apimtį ir statybą leidžiančių dokumentų turinį nustato Aplinkos ministerija.

27. Statybą leidžiančių dokumentų apskaitą ir statistines ataskaitas tvarko šiuos dokumentus išduodančios institucijos. Leidimų statyti, rekonstruoti, atlikti kapitalinį remontą ar griauti branduolinės energetikos objektus apskaita ir sąrašas tvarkomas Vyriausybės įgalios institucijos nustatyta tvarka.

28. Statyba be galiojančio statybą leidžiančio dokumento, kai jis yra privalomas, draudžiama.

29. Statybą leidžiančio dokumento galiojimas panaikinamas teismo sprendimu:

1) jeigu jis išduotas neteisėtai;

2) jeigu asmuo, kuriam išduotas statybą leidžiantis dokumentas, nebeatitinka šio Įstatymo 3 straipsnio 2 dalyje nurodytų reikalavimų.

30. Kreiptis į teismą dėl statybą leidžiančio dokumento galiojimo panaikinimo turi teisę asmenys, kurių teisės ir teisėti interesai yra pažeidžiami, šių asmenų skundų ar pranešimų pagrindu arba savo iniciatyva – Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos ar statinio saugos ir paskirties valstybinės priežiūros institucijos pagal kompetenciją; jeigu yra pažeistas viešasis interesas, šios institucijos dėl viešojo intereso gynimo turi teisę kreiptis į prokuratūrą. Bylose dėl neteisėtai išduotų statybą leidžiančių dokumentų galiojimo panaikinimo atsakovais laikomi asmenys, neteisėtai pritarę statybą leidžiančio dokumento išdavimui.

31. Statytojai (užsakovai) turi teisę pateikti prašymus išduoti šio straipsnio 1 dalies 1, 2, 3, 4 ir 6 punktuose nurodytus statybą leidžiančius dokumentus naudodamiesi Lietuvos Respublikos statybos leidimų ir statybos valstybinės priežiūros informacine sistema „Infostatyba“.

32. Už statybą leidžiančių dokumentų išdavimo tvarkos pažeidimus pagal kompetenciją atsako asmenys, privalantys patikrinti statinio projektą (jam raštu pritariti) ir įgalioti išduoti statybą leidžiantį dokumentą. Žala, atsiradusi dėl neteisėtai išduoto statybą leidžiančio dokumento, atlyginama įstatymų nustatyta tvarka.

33. Atsakymą išduoti statybą leidžiantį dokumentą statytojas (užsakovas) turi teisę apskųsti teismui. Atsakovais šiose bylose laikomi subjektai, kurių atstovai nepritarė statybą leidžiančio dokumento išdavimui.

34. Leidimas statyti, rekonstruoti, kapitališkai remontuoti ar griauti branduolinės energetikos objektą išduodamas Vyriausybės arba jos įgalios institucijos nustatyta tvarka.

35. Statant kultūros paveldo statinį, statinį kultūros paveldo objekto teritorijoje, kultūros paveldo vietovėje, konservacinės apsaugos prioriteto teritorijoje, kompleksinėje saugomoje teritorijoje ar pajūrio juostoje, vadovaujamosi ir Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymu, Saugomų teritorijų įstatymu, Pajūrio juostos įstatymu.

36. Statybą leidžiantis dokumentas atlikti kultūros paveldo vertybės tvarkybos darbus, atsižvelgiant į statybos rūšį, išduodamas šio Įstatymo nustatyta tvarka. Jeigu tvarkomieji statybos darbai tvarkybos darbų projekte nenumatyti, leidimas atlikti kultūros paveldo vertybės tvarkybos darbus išduodamas Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo nustatyta tvarka.

**\*Pastaba. 23 straipsnio 7, 8 ir 10 dalių nuostatos dėl Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 1 priede nurodytų įmokų įsigalioja 2013 m. sausio 1 d.**

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [IX-1018](#), 2002-07-02, *Žin.*, 2002, Nr. 73-3093 (2002-07-19)

Nr. [IX-1924](#), 2003-12-18, *Žin.*, 2003, Nr. 123-5592 (2003-12-30), *atitaisyamas skelbtas: Žin.*, 2004, Nr. 13

Nr. [X-136](#), 2005-03-17, *Žin.*, 2005, Nr. 43-1355 (2005-04-02)

Nr. [X-857](#), 2006-10-17, *Žin.*, 2006, Nr. 116-4402 (2006-10-31)

Nr. [XI-421](#), 2009-09-22, *Žin.*, 2009, Nr. 117-4993 (2009-10-01)

Nr. [XI-501](#), 2009-11-19, *Žin.*, 2009, Nr. 144-6352 (2009-12-05)

Nr. [XI-992](#), 2010-07-02, *Žin.*, 2010, Nr. 84-4401 (2010-07-15)

## **23<sup>1</sup> straipsnis. Neteko galios nuo 2010 m. spalio 1 d.**

*Įstatymas papildytas straipsniu:*

Nr. [XI-421](#), 2009-09-22, *Žin.*, 2009, Nr. 117-4993 (2009-10-01)

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XI-501](#), 2009-11-19, *Žin.*, 2009, Nr. 144-6352 (2009-12-05)

## **24 straipsnis. Statybos užbaigimas**

1. Užbaigus naujo statinio statybą, statinio rekonstravimą, atnaujinus (modernizavus) daugiabutį namą ar negyvenamosios paskirties pastatą, Aplinkos ministerijos nustatyta tvarka surašomas statybos užbaigimo aktas. Naujo vieno ar dviejų butų namo ar nesudėtingo statinio statybos ir šių statinių rekonstravimo atvejais statybos užbaigimo aktas nesurašomas.

2. Užbaigus statinio kapitalinį remontą, pakeitus statinio (patalpų) paskirtį, pastačius, rekonstravus ar atnaujinus (modernizavus) vieno ar dviejų butų namą, Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai prie Aplinkos ministerijos pateikiama statytojo (užsakovo) Aplinkos ministerijos nustatyto turinio deklaracija apie statybos užbaigimą. Naujo vieno ar dviejų butų namo ar nesudėtingo statinio statybos ir šių statinių rekonstravimo atvejais deklaraciją apie statybos užbaigimą Aplinkos ministerijos nustatyta tvarka tvirtina Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos, o konservacinio prioriteto, kompleksinėse saugomose teritorijose ir jų apsaugos zonose deklaraciją tvirtina ir institucija, pagal kompetenciją atsakinga už šių teritorijų apsaugą.

3. Šio straipsnio 2 dalies reikalavimai neprivalomi nesudėtingų statinių statybos ir statinio paprastojo remonto atveju ir gali būti vykdomi, jeigu to pageidauja statytojas (užsakovas).

4. Iki statinio įregistravimo nekilnojamojo turto registre deklaracijos apie statybos užbaigimą galiojimą gali panaikinti statytojas arba teismas, po statinio įregistravimo – teismas.

5. Neteisėtai išduoto statybos užbaigimo akto galiojimą panaikina teismas. Statybos užbaigimo akto, kuriame padarytos tik techninio pobūdžio klaidos, nurodytos Viešojo administravimo įstatyme, galiojimą iki statinio įregistravimo nekilnojamojo turto registre panaikina Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos arba teismas, po statinio įregistravimo – teismas.

6. Kreiptis į teismą dėl statybos užbaigimo akto ar deklaracijos apie statybos užbaigimą galiojimo panaikinimo turi teisę suinteresuotieji asmenys, šių asmenų skundų ar pranešimų pagrindu arba savo iniciatyva – Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos, Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos, saugomų teritorijų direkcijos ar statinio saugos ir paskirties valstybinės priežiūros institucijos pagal kompetenciją.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [X-857](#), 2006-10-17, *Žin.*, 2006, Nr. 116-4402 (2006-10-31)

Nr. [X-1009](#), 2006-12-21, *Žin.*, 2007, Nr. 4-161 (2007-01-11), *atitaisymas skelbtas: Žin.*, 2007, Nr. 8

Nr. [XI-992](#), 2010-07-02, *Žin.*, 2010, Nr. 84-4401 (2010-07-15)

## **SEPTINTASIS SKIRSNIS STATINIO AVARIJA**

### **25 straipsnis. Statinio avarija**

1. Statinio avarija (toliau – avarija) yra statinio ar jo dalies, konstrukcijų elementų, pertvarų ar ramsčių nevaldoma griūtis, taip pat žemės nuošliaužos statinio pagrindą ribojančiuose šlaituose, statybų iškasose ar pylimuose. Įrenginių avarijos sąvoką apibrėžia konkrečių įrenginių reikalavimus nustatančios Vyriausybės įgaliotos institucijos.

2. Kai avarija įvyksta statinį statant, rekonstruojant, remontuojant ar griauinant, statybos rangovas (kai statyba vykdoma ūkio būdu – statytojas (užsakovas), o kai įvyksta naudojamo statinio avarija – statinio naudotojas ir (arba) statinio techninis prižiūrėtojas privalo nedelsdamas:

- 1) organizuoti ir suteikti pagalbą nukentėjusiems asmenims;
- 2) imtis skubių priemonių, kad būtų išvengta tolesnių avarijos pasekmių;
- 3) pranešti apie avariją teisėsaugos institucijai, jei yra nukentėjusių žmonių;

4) užtikrinti statinio avarijos vietos apsaugą nuo poveikio, galinčio trukdyti tirti avarijos priežastis;

5) pranešti apie avariją savivaldybės administracijos direktoriui (jo įgaliotam savivaldybės administracijos valstybės tarnautojui), Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai prie Aplinkos ministerijos, viešojo administravimo subjektui, atliekančiam statinio naudojimo priežiūrą; jei avarija įvyko statybos metu, – taip pat statytojui (užsakovui), statinio statybos techninės priežiūros vykdytojui ir statinio projektuotojui. Jeigu avarija įvyksta kultūros paveldo statinyje, kultūros paveldo objekto teritorijoje, apie avariją taip pat turi būti pranešta už nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugą atsakingai institucijai, o jeigu įvyksta avarija, dėl kurios buvo (gali būti) užteršta aplinka, – už aplinkos apsaugą atsakingai institucijai;

6) jei statinio avarija įvyko dėl energetikos ar potencialiai pavojingų įrenginių avarijos arba jei dėl statinio avarijos buvo pažeisti šie įrenginiai, taip pat apie tai pranešti atitinkamoms valstybinės priežiūros bei kontrolės institucijoms, o branduolinės energetikos objektų avarijos atveju – taip pat Valstybinei atominės energetikos saugos inspekcijai;

7) aprašyti statinio būklę po avarijos, statinio pakitimus ir jų atsiradimo vietas.

3. Avarijos tyrimo ir likvidavimo tvarką nustato Vyriausybės įgaliota institucija (avarijos, susijusios su įrenginiais, – valstybinės priežiūros institucijos pagal kompetenciją).

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [IX-1780](#), 2003-10-16, *Žin.*, 2003, Nr. 104-4649 (2003-11-05)

Nr. [X-857](#), 2006-10-17, *Žin.*, 2006, Nr. 116-4402 (2006-10-31)

Nr. [XI-501](#), 2009-11-19, *Žin.*, 2009, Nr. 144-6352 (2009-12-05)

## **AŠTUNTASIS SKIRSNIS**

### **STATYBOS VALSTYBINIS VALDYMAS. STATYBOS PRIEŽIŪRA**

#### **26 straipsnis. Statybos valstybinis valdymas**

Statybos valstybinį valdymą vykdo Vyriausybė.

#### **27 straipsnis. Statybos valstybinė priežiūra**

1. Statybos valstybinę priežiūrą atlieka Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos.

2. Branduolinės energetikos objektų statybos valstybinę priežiūrą atliekama Branduolinės energijos įstatymo nustatyta tvarka.

3. Valstybinę teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos:

1) tikrina, ar statybą leidžiantys dokumentai išduoti teisėtai;

2) tikrina visų naujai statomų ir rekonstruojamų ypatingų statinių statybos teisėtumą; kitais atvejais statybos teisėtumą tikrina pasirinktinai;

3) šio Įstatymo nustatytais atvejais sustabdo statybą;

4) atlieka savavališkos statybos prevenciją ir padarinių šalinimą;

5) Administracinių teisės pažeidimų kodekso nustatytais atvejais surašo administracinių teisės pažeidimų protokolus, nagrinėja administracinių teisės pažeidimų bylas arba teikia šias bylas teismui;

6) dėl neteisėtai priimtų su statybos procesu susijusių administracinių sprendimų panaikinimo kreipiasi į šiuos sprendimus priėmusius subjektus arba į teismą;

7) jeigu statyba nėra savavališka ar nėra vykdoma pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą, įpareigoja statytoją (užsakovą) per nustatytą terminą pagal reikalavimus pakeisti statinio projektą ar pašalinti kitus trūkumus, susijusius su projektine dokumentacija, ar atlikti reikalingus statybos darbus, kad statinys (jo dalis) atitiktų statinio projekto sprendinius; statytojui (užsakovui) šio įpareigojimo neįvykdžius, dėl jo vykdymo kreipiasi į teismą;

8) sudaro statomų statinių avarijų tyrimo komisijas;

9) išduoda pažymą, kad statinys statomas be esminių nukrypimų nuo statinio projekto;

10) pagal kompetenciją surašo statybos užbaigimo aktus;

11) išduoda leidimus tęsti sustabdytą statybą;

12) išduoda leidimus atlikti statinio konservavimo darbus;

13) išduoda pažymą apie statinio nugriovimą;

14) išduoda pažymą apie statinio ar patalpos paskirties pakeitimo teisėtumą;

15) pagal kompetenciją išduoda archyvinių dokumentų kopijas;

16) atlieka kitas teisės aktų nustatytas funkcijas.

4. Statybos valstybinę priežiūrą atliekantys pareigūnai turi teisę:

1) netrukdomi patekti į statybvietais, statomus statinius;

2) reikalauti iš statybos dalyvių pateikti visus statybos dokumentus, rašytinius ir žodinius paaiškinimus;

3) kreiptis į policiją, kai statybos dalyviai neleidžia statybos valstybinės priežiūros pareigūnams atlikti tarnybinių funkcijų;

4) dėvėti nustatyto pavyzdžio uniformą.

5. Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos pareigūnai, atliekantys statybos valstybinę priežiūrą, privalo būti atestuoti Aplinkos ministerijos

nustatyta tvarka. Atestatų galiojimas gali būti panaikinamas Aplinkos ministerijos nustatyta tvarka, nustatčius, kad:

- 1) siekiant gauti atestatą, buvo pateikti klaidingi arba melagingi duomenys;
- 2) atestatas buvo išduotas neteisėtai;
- 3) pareigūno kvalifikacija nebeatitinka nustatytų kvalifikacinių reikalavimų;
- 4) suteikiantis subjektinę teisę pareigūno priimtas administracinis sprendimas panaikintas teismo sprendimu kaip neteisėtas.

6. Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos ar jos administracijos padalinių neteisėtai priimtus administracinius sprendimus panaikina Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos viršininkas administracine tvarka arba teismas, o suteikiančius subjektinę teisę administracinius sprendimus – tik teismas.

7. Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos pagal kompetenciją nagrinėja skundų ir pranešimų, jeigu skunde ar pranešime nurodyti klausimai nagrinėjami teisme arba šiais klausimais priimtas teismo sprendimas. Skundų ir pranešimų dėl viešojo administravimo subjektų neteisėtai priimtų su statybos procesu susijusių administracinių sprendimų Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos pagal kompetenciją nagrinėja, jeigu nuo šių sprendimų priėmimo dienos praėjo daugiau kaip vieni metai.

8. Šio straipsnio 3 dalies 7 punkte nurodytu atveju ar asmenų, kurių teisės ir teisėti interesai pažeidžiami, kreipimosi į teismą atveju teismas priima sprendimą įpareigoti statytoją (užsakovą) per nustatytą terminą atlikti reikalingus statybos darbus, kad statinys (jo dalis) atitiktų statinio projekto sprendinius.

9. Statybos valstybinės priežiūros tvarką nustato įstatymas.

10. Už statybos valstybinės priežiūros tvarkos pažeidimus šią priežiūrą atliekantys pareigūnai atsako teisės aktų nustatyta tvarka.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [IX-1924](#), 2003-12-18, *Žin.*, 2003, Nr. 123-5592 (2003-12-30)

Nr. [X-857](#), 2006-10-17, *Žin.*, 2006, Nr. 116-4402 (2006-10-31)

Nr. [X-1111](#), 2007-05-03, *Žin.*, 2007, Nr. 55-2127 (2007-05-19)

Nr. [XI-501](#), 2009-11-19, *Žin.*, 2009, Nr. 144-6352 (2009-12-05)

Nr. [XI-992](#), 2010-07-02, *Žin.*, 2010, Nr. 84-4401 (2010-07-15)

## **28 straipsnis. Savavališkos statybos padarinių šalinimas**

1. Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos pareigūnas, atliekantis statybos valstybinę priežiūrą pagal šio Įstatymo jam priskirtą kompetenciją, nustatęs, kad statinys pastatytas ar statomas savavališkai:

1) nedelsdamas surašo savavališkos statybos aktą, kuriuo pareikalauja iš statytojo (užsakovo), jeigu jo nėra, – iš statinio ar jo dalies savininko, valdytojo, naudotojo, žemės sklypo ar jo dalies, kurioje savavališkai pastatytas ar statomas statinys (jo dalis), savininko, valdytojo ar naudotojo nevykdyti jokių statybos darbų, išskyrus statybos darbus, kuriuos būtina atlikti šalinant savavališkos statybos padarinius ir apsaugant statybviетę bei aplinką, ir įteikia statytojui (užsakovui) ar kitam šiame punkte nurodytam asmeniui savavališkos statybos aktą pasirašytinai, registruotu laišku arba kitu tinkamu būdu teisės aktų nustatyta tvarka;

2) Administracinių teisės pažeidimų kodekso nustatyta tvarka surašo administracinio teisės pažeidimo protokolą ir nagrinėja administracinio teisės pažeidimo bylą dėl administracinės nuobaudos skyrimo arba siunčia šį protokolą teismui;

3) ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo savavališkos statybos akto surašymo dienos jį pateikia Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos viršininkui ar jo įgaliotam administracijos padalinio vadovui.

2. Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos pagal šio Įstatymo jai priskirtą kompetenciją išnagrinėja savavališkos statybos faktą ir ne vėliau kaip per mėnesį nuo savavališkos statybos akto surašymo dienos pareikalauja iš statytojo (užsakovo) ar kito šio straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodyto asmens savo lėšomis pašalinti savavališkos statybos padarinius:

- 1) nugriauti statinį ir sutvarkyti statybviетę;
- 2) išardyti savavališkai perstatytas ar pertvarkytas statinio dalis ir, jeigu būtina, sutvarkyti statybviетę;
- 3) atstatyti (atkurti) nugriautą kultūros paveldo statinį (jo dalį) arba statinį (jo dalį), dėl kurio nugriovimo buvo pažeistas viešasis interesas, ir, jeigu būtina, sutvarkyti statybviетę.

3. Šio straipsnio 2 dalyje nurodytiems reikalavimams įvykdyti nustatomas 6 mėnesių terminas, reikalavime nurodant, kad šio straipsnio 2 dalies 1 ir 2 punktuose nurodytais atvejais asmuo turi teisę kreiptis į šio Įstatymo 23 straipsnyje nurodytus statybą leidžiančius dokumentus išduodančius subjektus dėl statybą leidžiančio dokumento išdavimo šio Įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka. Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos šį terminą, jeigu yra svarbių priežasčių, asmens prašymu gali vieną kartą pratęsti 3 mėnesiams. Dėl reikalavimo vykdymo termino pratęsimo ilgesniam laikotarpiui ar dėl atsisakymo jį pratęsti asmuo gali kreiptis į teismą. Svarbiomis priežastimis laikomos priežastys, susijusios su procedūromis (atliekamomis siekiant įteisinti savavališką statybą pagal šio straipsnio 4 dalies nuostatas – projektinės dokumentacijos pakeitimo ir kitų reikalingų dokumentų gavimo ar pertvarkymo), kurių trukmei asmuo negali daryti įtakos.

\*4. Asmuo, kuriam pateikti šio straipsnio 2 dalies 1 ar 2 punkte nurodyti reikalavimai, turi teisę parengti projektinę dokumentaciją teisės aktų nustatyta tvarka ir, sumokėjęs šio Įstatymo 1 priede nustatytą įmoką už savavališkos statybos įteisinimą, gauti statybą leidžiantį dokumentą tais atvejais, kai žemės sklype (teritorijoje), kuriame nustatyta savavališka statyba, tokios paskirties naujo statinio statyba yra galima arba tokie šio statinio rekonstravimo ar remonto darbai yra galimi pagal galiojančius detaliuosius teritorijų planavimo ar kitus įstatymais jiems prilygintus teritorijų planavimo dokumentus (jeigu jie privalomi), taip pat bendruosius ar specialiuosius teritorijų planavimo dokumentus ir tokia statyba neprieštarauja imperatyviems aplinkos apsaugos, paveldosaugos, saugomų teritorijų apsaugos teisės aktų reikalavimams. Įmoka už savavališkos statybos įteisinimą nemokama šio Įstatymo 23 straipsnio 1 dalies 5 punkte nurodyto statybą leidžiančio dokumento gavimo atveju.

5. Jeigu asmuo per nustatytą reikalavimo įvykdymo terminą gauna statybą leidžiantį dokumentą, šio dokumento teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintą kopiją jis pateikia Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai prie Aplinkos ministerijos, kuri ne vėliau kaip per 3 darbo dienas panaikina asmeniui pateiktą reikalavimą.

6. Jeigu asmuo per nustatytą reikalavimo įvykdymo terminą šio straipsnio 2 dalyje nurodyto reikalavimo neįvykdo ar negauna statybą leidžiančio dokumento, Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos dėl įpareigojimo vykdyti reikalavimą ne vėliau kaip per mėnesį nuo įpareigojimo termino pabaigos kreipiasi į teismą. Į teismą dėl savavališkai pastatyto ar statomo statinio nugriovimo ar išardymo taip pat gali kreiptis asmenys, kurių teisės ir teisėti interesai dėl savavališkos statybos yra pažeidžiami.

\*7. Teismas savo sprendimu gali įpareigoti statytoją (užsakovą) ar kitą šio straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytą asmenį savo lėšomis per nustatytą terminą:

1) leisti teisės aktų nustatyta tvarka per nustatytą terminą parengti projektinę dokumentaciją ir, sumokėjęs šio Įstatymo 1 priede nustatytą įmoką už savavališkos statybos įteisinimą, gauti statybą leidžiantį dokumentą, išskyrus šio Įstatymo 23 straipsnio 1 dalies 5 punkte nurodytą statybą leidžiantį dokumentą, tais atvejais, kai žemės sklype (teritorijoje), kuriame nustatyta savavališka statyba, tokios paskirties naujo statinio statyba yra galima arba tokie šio statinio rekonstravimo ar kapitalinio remonto darbai yra galimi pagal galiojančius detaliuosius teritorijų planavimo ar kitus įstatymais jiems prilygintus teritorijų planavimo dokumentus (jeigu jie privalomi), taip pat bendruosius ar specialiuosius teritorijų planavimo dokumentus ir tokia statyba neprieštarauja imperatyviems aplinkos apsaugos, paveldosaugos, saugomų teritorijų apsaugos teisės aktų reikalavimams; arba

2) nugriauti statinį ir sutvarkyti statybvietę;

3) išardyti savavališkai perstatytas ar pertvarkytas statinio dalis ir, jeigu būtina, sutvarkyti statybvietę;

4) atstatyti (atkurti) nugriautą kultūros paveldo statinį (jo dalį) arba statinį (jo dalį), dėl kurio nugriovimo buvo pažeistas viešasis interesas, ir, jeigu būtina, sutvarkyti statybvietę.

8. Teismas, spręsdamas klausimą, ar įpareigoti statytoją (užsakovą) ar kitą šio straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytą asmenį nugriauti statinį ar jo nenugriauti, atsižvelgia į savavališką statybą sukeltų padarinių aplinkai ir visuomenės interesams mastą, savavališkos statybos padarinių šalinimo pasekmes ir galimybes atkurti iki savavališkos statybos buvusią padėtį, taip pat įvertina administracinių aktų pagrindu turtines teises įgijusių asmenų sąžiningumą.

9. Priimdamas vieną iš šio straipsnio 7 dalyje nurodytų sprendimų, teismas savo sprendime nurodo, kad jeigu per nustatytą terminą teismo reikalavimas nevykdomas, savavališkai pastatytas statinys ar savavališkai pastatyta jo dalis nugriaujami, išardomi ar atstatomi į buvusią padėtį statytojo (užsakovo) ar kito šio straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodyto asmens lėšomis.

10. Su savavališkos statybos padarinių šalinimu susijusių procedūrų atlikimo tvarką nustato Aplinkos ministerija.

11. Statybinės medžiagos ir statybinės atliekos, likusios savavališkai pastatytus ar statomus statinius (jų dalis) nugriovus, išardžius ar atstačius į buvusią padėtį (atkūrus), yra statytojo (užsakovo) ar kito šio straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodyto asmens nuosavybė.

**\*Pastaba. 28 straipsnio 4 ir 7 dalių nuostatos dėl Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 1 priede nurodytų įmokų įsigalioja 2013 m. sausio 1 d.**

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [X-857](#), 2006-10-17, Žin., 2006, Nr. 116-4402 (2006-10-31)

Nr. [XI-501](#), 2009-11-19, Žin., 2009, Nr. 144-6352 (2009-12-05)

Nr. [XI-992](#), 2010-07-02, Žin., 2010, Nr. 84-4401 (2010-07-15)

## **28<sup>1</sup> straipsnis. Statybos pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą padarinių šalinimas**

1. Nustačius, kad statybą leidžiantis dokumentas išduotas neteisėtai, Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos ar kiti asmenys, kurių teisės ir teisėti interesai yra pažeidžiami, kreipiasi į:

1) bendrosios kompetencijos teismą dėl statybą leidžiančio dokumento pripažinimo negaliojančiu ir statybos padarinių šalinimo, kai statyba yra pradėta;

2) administracinį teismą, kai statyba dar nėra pradėta ir teisme ginčijamas tik statybą leidžiantis dokumentas.

2. Jeigu teismas savo sprendimu pripažįsta statybą leidžiantį dokumentą negaliojančiu, jis savo sprendimu:

1) įpareigoja statytoją (užsakovą) ar kitą šio Įstatymo 28 straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytą asmenį per nustatytą terminą teismo nustatytų kaltų asmenų lėšomis nugriauti statinį ir sutvarkyti statybą vietę;

2) įpareigoja statytoją (užsakovą) ar kitą šio Įstatymo 28 straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytą asmenį per nustatytą terminą teismo nustatytų kaltų asmenų lėšomis išardyti perstatytas ar pertvarkytas statinio dalis ar atstatyti į buvusią padėtį (atkurti) kultūros paveldo statinį (jo dalį) arba statinį (jo dalį), dėl kurio nugriovimo buvo pažeistas viešasis interesas;

3) leidžia per nustatytą terminą pagal reikiamai pertvarkytą projektinę dokumentaciją gavus naują statybą leidžiantį dokumentą perstatyti ar pertvarkyti statinį ar jo dalį, jeigu toks statinio perstatymas ar pertvarkymas yra galimas pagal galiojančius detaliuosius teritorijų planavimo ar kitus įstatymais jiems prilygintus teritorijų planavimo dokumentus (jeigu jie privalomi), taip pat bendruosius ar specialiuosius teritorijų planavimo dokumentus ir tokia statyba neprieštarauja imperatyviems aplinkos apsaugos, paveldosaugos, saugomų teritorijų apsaugos teisės aktų reikalavimams; šių veiksmų per nustatytą terminą neatlikus, – vykdyti šios dalies 1 ar 2 punkte nurodytus reikalavimus;

4) įpareigoja kompetentingas institucijas per nustatytą terminą pagal statytojo (užsakovo) ar kito šio Įstatymo 28 straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodyto asmens tinkamai pertvarkytą projektinę dokumentaciją (jeigu tai būtina), jeigu statinio statyba nepažeidžia galiojančių detaliųjų teritorijų planavimo ar kitų įstatymais jiems prilygintų teritorijų planavimo dokumentų (jeigu jie privalomi), taip pat bendrųjų ar specialiųjų teritorijų planavimo dokumentų sprendinių ir tokia statyba neprieštarauja imperatyviems aplinkos apsaugos, paveldosaugos, saugomų teritorijų apsaugos teisės aktų reikalavimams, išduoti naują statybą leidžiantį dokumentą tuo atveju, kai statybą leidžiantis dokumentas buvo išduotas neteisėtai dėl kompetentingų institucijų neteisėtai atliktų procedūrų.

3. Teismas, spręsdamas klausimą, ar įpareigoti statytoją (užsakovą) ar kitą šio Įstatymo 28 straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytą asmenį nugriauti statinį ar jo nenugrauti, atsižvelgia į statybos pagal neteisėtai išduotus statybą leidžiančius dokumentus sukeltų padarinių aplinkai ir visuomenės interesams mastą, statybos pagal neteisėtai išduotus statybą leidžiančius dokumentus padarinių šalinimo pasekmes ir galimybes atkurti iki statybos pagal neteisėtai išduotus statybą leidžiančius dokumentus buvusią padėtį, taip pat įvertina administracinių aktų pagrindu turtines teises įgijusių asmenų sąžiningumą.

4. Priimdamas vieną iš šio straipsnio 2 dalyje nurodytų sprendimų, teismas savo sprendime nurodo, kad jeigu per nustatytą terminą teismo reikalavimas nevykdomas, statinys ar jo dalis, pastatyti pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą, nugriaunami, išardomi ar atstatomi į buvusią padėtį statytojo (užsakovo) ar kito šio Įstatymo 28 straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodyto asmens lėšomis.

5. Šio straipsnio 2 dalies 3 punkte nurodytą statybą leidžiančių dokumentų, gautų per teismo sprendimu nustatytą terminą, teisės aktų nustatyta tvarka patvirtintas kopijas asmenys, kuriems šie dokumentai išduoti, ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo šių dokumentų gavimo pateikia Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai prie Aplinkos ministerijos.

6. Nustačius, kad statinys (jo dalis), kurį nuspręsta nugriauti ar atstatyti į buvusią padėtį, priklauso statytojui (užsakovui), kurio kaltės dėl neteisėtai išduoto statybą leidžiančio dokumento išdavimo nėra, ar sąžiningam įgijėjui, teismas šio asmens reikalavimu taip pat sprendžia klausimą dėl žalos atlyginimo įstatymų nustatyta tvarka.

7. Statybinės medžiagos ir statybinės atliekos, likusios nugriovus, išardžius ar atstačius į buvusią padėtį (atkūrus) pagal neteisėtai išduotus statybą leidžiančius dokumentus pastatytus statinius (jų dalis), yra šio Įstatymo 28 straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytų asmenų nuosavybė.

8. Su statybos pagal neteisėtai išduotus statybą leidžiančius dokumentus padarinių šalinimu susijusių procedūrų atlikimo tvarką nustato Aplinkos ministerija.

*Įstatymas papildytas straipsniu:*

Nr. [XI-992](#), 2010-07-02, Žin., 2010, Nr. 84-4401 (2010-07-15)

### **29 straipsnis. Statinio projekto ekspertizė. Statinio ekspertizė**

1. Ypatingo statinio ir statinio, įrašyto į Valstybės investicijų programą, projektų ekspertizė yra privaloma, išskyrus atvejus, kai pastatai atnaujinami (modernizuojami) pagal Aplinkos ministerijos ar jos įgaliotos institucijos patvirtintus tipinius statinių projektus, pritaikytus konkrečioms atnaujinamiems (modernizuojamiems) pastatams, arba pagal projektus, parengtus naudojant Aplinkos ministerijos ar jos įgaliotos institucijos patvirtintus tipinius konstrukcinius elementus. Ar kultūros paveldo statinių tvarkomųjų statybos darbų projektų ekspertizė yra privaloma, nustato Vyriausybės įgaliota institucija kartu su Kultūros ministerija. Kitus statinio projekto ar atskirų statinio projekto dalių ekspertizės privalomumo atvejus nustato Vyriausybės įgaliota institucija.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytų statinių projektų ekspertizė atliekama naujų statinių statybos, statinių rekonstravimo ir kapitalinio remonto atvejais.

3. Atlikti statinio projekto ar statinio ekspertizę (būti ekspertizės rangovu) turi teisę:

1) Lietuvos Respublikoje įsteigtas juridinis asmuo, juridinio asmens filialas, užsienio valstybėje, išskyrus Europos Sąjungos valstybes nares, Šveicarijos konfederaciją ir Europos ekonominės erdvės valstybes, įsteigtas juridinis asmuo, kita užsienio organizacija, užsienio valstybėje įsisteigusio juridinio asmens Lietuvos Respublikoje ar užsienio valstybėje, išskyrus Europos Sąjungos valstybes nares, Šveicarijos konfederaciją ir Europos ekonominės erdvės valstybes, įsteigtas filialas – gavę Vyriausybės įgaliotos institucijos atestatą atitinkamai veiklai;

2) Europos Sąjungos valstybėje narėje, išskyrus Lietuvą, Šveicarijos konfederacijoje ar Europos ekonominės erdvės valstybėje įsteigtas juridinis asmuo bei jo Europos Sąjungos valstybėse narėse, Šveicarijos konfederacijoje arba Europos ekonominės erdvės valstybėse įsteigti filialai, užsienio valstybėje, išskyrus Europos Sąjungos valstybes nares, Šveicarijos konfederaciją ir Europos ekonominės erdvės valstybes, įsisteigusio juridinio asmens filialai, įsteigti Europos Sąjungos valstybėse narėse, Šveicarijos konfederacijoje arba Europos ekonominės erdvės valstybėse, – jei jie pagal įsisteigimo valstybės teisės aktus turi teisę toje valstybėje užsiimti statinio projekto ekspertizės ar statinio ekspertizės veikla, pateikę šią teisę patvirtinančius dokumentus, kurie Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka pripažinti Lietuvos Respublikoje.

#### **3 dalies redakcija nuo 2012 m. sausio 1 d.:**

3. Būti statinio projekto ekspertizės rangovu ir statinio ekspertizės rangovu turi teisę:

1) nustatyta tvarka Lietuvos Respublikoje įsteigti ir atestuoti juridiniai asmenys, kitos užsienio organizacijos ir jų padaliniai;

2) Europos Sąjungos valstybės narės, Šveicarijos konfederacijos arba valstybės, pasirašiusios Europos ekonominės erdvės sutartį, juridiniai asmenys, kitos užsienio organizacijos, juridinio asmens ar kitos užsienio organizacijos padaliniai, pripažinus jų kilmės šalyje turimą teisę eiti šias pareigas.

4. Neteko galios nuo 2007 m. gegužės 19 d.

5. Statinio ekspertizė atliekama viešojo administravimo subjektų, atliekančių statybos valstybinę priežiūrą arba statinių naudojimo priežiūrą, reikalavimu tik tais atvejais, kai:

1) įvyko statinio avarija ar yra nustatyta jos grėsmė, pastebėtos statinio deformacijos;

2) gautas statytojo (užsakovo) ar statinio naudotojo skundas, kad statinys neatitinka esminių reikalavimų, nustatytų šio Įstatymo 4 straipsnio 1 dalyje, arba kai yra prielaidų, kad šie reikalavimai yra pažeisti stichinių nelaimių ar kitų ekstremalių situacijų metu.

6. Statinio projekto ekspertizės, statinio ekspertizės rūšis ir atlikimo tvarką nustato Vyriausybės įgaliota institucija, o kultūros paveldo statinio tvarkomųjų statybos darbų projekto ekspertizės tvarką – Vyriausybės įgaliota institucija kartu su Kultūros ministerija.

**Straipsnis papildomas 7 ir 8 dalimis nuo 2012 m. sausio 1 d.:**

7. Šio straipsnio 3 dalyje nurodytų juridinių asmenų, kitų užsienio organizacijų ar jų padalinių kvalifikacinius reikalavimus, kvalifikacijos atestatų ir kilmės valstybėje turimos teisės pripažinimo dokumentų išdavimo, keitimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo, atestatų ir kilmės valstybėje turimos teisės pripažinimo dokumentų panaikinimo tvarką nustato Vyriausybės įgaliota institucija, laikydamosi šio įstatymo 18<sup>1</sup> straipsnyje nustatytų reikalavimų. Atestavimą ir teisės pripažinimą atlieka valstybės įmonė Statybos produkcijos sertifikavimo centras.

8. Branduolinės energetikos objektų statinių projekto ekspertizės rangovams ir statinio ekspertizės rangovams taikomus kvalifikacinius reikalavimus, kvalifikacijos atestatų ir kilmės valstybėje turimos teisės pripažinimo dokumentų išdavimo, keitimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo, atestatų ir kilmės valstybėje turimos teisės pripažinimo dokumentų panaikinimo tvarką, suderinusi su Valstybine atominės energetikos saugos inspekcija, nustato Vyriausybės įgaliota institucija, laikydamosi šio įstatymo 18<sup>1</sup> straipsnyje nustatytų reikalavimų. Atestavimą ir teisės pripažinimą atlieka Vyriausybės įgaliota institucija.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [IX-1780](#), 2003-10-16, *Žin.*, 2003, Nr. 104-4649 (2003-11-05)

Nr. [IX-2215](#), 2004-04-29, *Žin.*, 2004, Nr. 73-2545 (2004-04-30)

Nr. [X-857](#), 2006-10-17, *Žin.*, 2006, Nr. 116-4402 (2006-10-31)

Nr. [X-1111](#), 2007-05-03, *Žin.*, 2007, Nr. 55-2127 (2007-05-19)

Nr. [XI-421](#), 2009-09-22, *Žin.*, 2009, Nr. 117-4993 (2009-10-01)

Nr. [XI-1427](#), 2011-05-26, *Žin.*, 2011, Nr. 72-3476 (2011-06-14)

**30 straipsnis. Statinio statybos techninė priežiūra**

1. Statinio (išskyrus nesudėtingą) statybos techninė priežiūra yra privaloma. Šis reikalavimas netaikomas atliekant statinio paprastąjį remontą.

2. Statinio statybos techninės priežiūros atlikimo tvarką nustato Vyriausybės įgaliota institucija.

**31 straipsnis. Statinio projekto vykdymo priežiūra**

1. Statant, rekonstruojant, kapitališkai remontuojant ypatingą statinį ar statinį saugomoje teritorijoje, jo projekto vykdymo priežiūra yra privaloma, išskyrus atvejus, kai pastatai atnaujinami (modernizuojami) pagal Aplinkos ministerijos ar jos įgaliotos institucijos patvirtintus tipinius statinių projektus, pritaikytus konkrečioms atnaujinamiems (modernizuojamiems) pastatams.

2. Statytojas (užsakovas) turi teisę pavesti projektuotojui statinio projekto vykdymo priežiūrą ir statinio statybos techninę priežiūrą.

3. Statinio projekto vykdymo priežiūrą (statybos metu) statinio projektuotojo pavedimu atlieka statinio projekto rengėjas pagal statytojo (užsakovo) ir statinio projektuotojo sutartį. Statinio projektuotojo rašytiniu sutikimu arba kai statinio projektuotojo nebėra (nebeveikia projektą parengusi projektavimo įmonė, projektuotojas fizinis asmuo jau nesiverčia projektavimo veikla, neturi šios veiklos- verslo liudijimo ar projekto vadovo atestato arba yra miręs), projekto vykdymo priežiūrą gali atlikti kitas statytojo (užsakovo) pasirinktas statinio projektuotojas. Jei statinio projektuotojas nevykdo ar pažeidžia statinio projekto vykdymo priežiūros reikalavimus (nustatytus Vyriausybės įgaliotos institucijos), statytojas (užsakovas) turi teisę nutraukti statinio projekto vykdymo priežiūros sutartį ar pasirinkti kitą projektuotoją (neprojektavusį statomo statinio) šiai priežiūrai atlikti.

4. Statinio projekto vykdymo priežiūros vadovą samdo (skiria) statytojas (užsakovas) arba projektuotojas (tas, kas skyrė ar pasamdė statinio projekto vadovą).

5. Statinio projekto vykdymo priežiūros tvarką nustato Vyriausybės įgaliota institucija, o kai atliekami kultūros paveldo statinio tvarkomieji statybos darbai ar statinio statyba vykdoma kultūros paveldo objekto teritorijoje, – Vyriausybės įgaliota institucija kartu su Kultūros ministerija.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [IX-1269](#), 2002-12-10, *Žin.*, 2002, Nr. 124-5625 (2002-12-27)

Nr. [X-857](#), 2006-10-17, *Žin.*, 2006, Nr. 116-4402 (2006-10-31)

### **32 straipsnis. Visuomenės informavimas apie visuomenei svarbių statinių statybos pradžią ir jo padariniai**

1. Statytojas (užsakovas) privalo informuoti visuomenę apie visuomenei svarbių statinių projektavimo pradžią. Šių statinių sąrašus (nurodant statinių paskirtį) ir informavimo tvarką nustato Vyriausybės įgaliota institucija.

2. Neteko galios nuo 2010 m. sausio 1 d.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XI-501](#), 2009-11-19, Žin., 2009, Nr. 144-6352 (2009-12-05)

### **33 straipsnis. Statinio statybos sustabdymas**

1. Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos turi teisę sustabdyti statinio statybą savo iniciatyva arba kai reikalauja:

- 1) savivaldybės administracijos direktorius;
- 2) Vyriausybės atstovas;
- 3) statinio saugos ir paskirties reikalavimų valstybinės priežiūros institucija (jei įstatymai ir kiti teisės aktai nesuteikia jai teisės sustabdyti statinio statybą ar griovimą);
- 4) statytojas (užsakovas);
- 5) statinio projektuotojas, atliekantis statinio projekto vykdymo priežiūrą;
- 6) statinio statybos techninis prižiūrėtojas.

2. Sustabdyti statinio statybą Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos (nurodydama statybos ar griovimo sustabdymo terminą) turi teisę, kai:

- 1) neteko galios nuo 2010 m. spalio 1 d.;
- 2) nustatoma, kad statytojas (užsakovas) arba rangovas pažeidė statinio projekto sprendinius, taip pat normatyvinių statybos techninių dokumentų, normatyvinių statinio saugos ir paskirties dokumentų reikalavimus;

3) paaiškėja statinio projekto klaidos, dėl kurių atsirado statinio avarijos grėsmė;

4) statybos leidimas neteko galios.

3. Statinio statybą sustabdęs Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos pareigūnas surašo aktą, nurodydamas įvykdytų statybos darbų mastą. Akto formą ir jo surašymo tvarką nustato Aplinkos ministerija. Sustabdžius statybą, statytojas (užsakovas) gali kreiptis į Valstybinę teritorijų planavimo ir statybos inspekciją prie Aplinkos ministerijos su prašymu išduoti leidimą atlikti statinio konservavimo darbus, pateikdamas Aplinkos ministerijos nustatytos sudėties statinio konservavimo projektą. Leidimas atlikti statinio konservavimo darbus išduodamas patikrinus statinio konservavimo darbų projekto atitiktį nustatytiems reikalavimams.

4. Statytojas (užsakovas) privalo pašalinti šio straipsnio 2 dalyje nurodytus pažeidimus bei jų padarinius ir gauti leidimą tęsti statinio statybą. Jeigu šiame straipsnyje nurodyti reikalavimai neįvykdomi, Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos kreipiasi į teismą.

5. Savavališkos statybos atveju statybos sustabdymo procedūros atliekamos šio Įstatymo 28 straipsnio nustatyta tvarka.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [IX-1924](#), 2003-12-18, Žin., 2003, Nr. 123-5592 (2003-12-30)

Nr. [X-857](#), 2006-10-17, Žin., 2006, Nr. 116-4402 (2006-10-31)

Nr. [XI-501](#), 2009-11-19, Žin., 2009, Nr. 144-6352 (2009-12-05)

Nr. [XI-992](#), 2010-07-02, Žin., 2010, Nr. 84-4401 (2010-07-15)

### **34 straipsnis. Nebaigto statyti, rekonstruoti ar kapitališkai remontuoti statinio perleidimas**

1. Nebaigto statyti, rekonstruoti ar kapitališkai remontuoti statinio perleidimo kitam juridiniam ar fiziniam asmeniui sutartis gali būti notaro patvirtinta tik pateikus Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos pažymą, kad statinys statomas, rekonstruojamas ar kapitališkai remontuojamas be esminių nukrypimų nuo statinio projekto (statinių, kuriems privalomas projekto tvirtinimas, – patvirtinto projekto), o kai perleidžiami kultūros paveldo statiniai, – taip pat už nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugą atsakingos institucijos tokio pat turinio pažymą.

2. Juridiniam ar fiziniam asmeniui, įsigijusiam nebaigtą statyti, rekonstruoti ar kapitališkai remontuoti statinį, visos statytojo, gavusio statybos leidimą, prievolės ir teisės pereina tik po to, kai šis leidimas perregistruojamas statinį įsigijusio asmens vardu.

3. Kad būtų perregistruotas statybos leidimas, statinį įsigijęs fizinis ar juridinis asmuo turi pateikti savivaldybės administracijos direktoriui (jo įgaliotam savivaldybės administracijos valstybės tarnautojui) dokumentus, nurodytus šio Įstatymo 23 straipsnio 6 dalies 2, 3, 8 punktuose (kitus šioje dalyje nurodytus dokumentus privaloma pateikti tik tuo atveju, kai keičiamas statinio projektas), statinio perleidimo sutartį, nurodytą šio straipsnio 1 dalyje.

4. Kai perleidžiama nebaigto statyti, rekonstruoti ar kapitališkai remontuojamo statinio dalis, statybos leidimas neperregistruojamas. Perleistos dalies savininkas įgyja statytojo (užsakovo) teises ir pareigas tęsti statinio projekte numatytus darbus jam perleistoje statinio dalyje.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [X-857](#), 2006-10-17, Žin., 2006, Nr. 116-4402 (2006-10-31)

Nr. [XI-501](#), 2009-11-19, Žin., 2009, Nr. 144-6352 (2009-12-05)

## **DEVINTASIS SKIRSNIS STATINIO NUGRIOVIMAS**

### **35 straipsnis. Statinio nugriovimas**

1. Pastatytas ar nebaigtas statyti statinys (išskyrus kultūros paveldo statinius) nugriaunamas šiais atvejais:

- 1) savininko noru;
- 2) kai tai numatyta teritorijų planavimo dokumentuose (po to, kai žemės sklypas ar jo dalis arba statinys paimamas visuomenės poreikiams) – per savivaldybės tarybos sprendimu nustatytą laiką;
- 3) kai baigėsi laikino statinio naudojimo terminas;
- 4) kai statinys arba jo dalis yra fiziškai susidėvėję ir kelia grėsmę žmonėms bei aplinkai ir šis pavojus nepašalinamas per viešojo administravimo subjektų, atliekančių statinių naudojimo priežiūrą, nustatytą laiką;
- 5) kai statinys pastatytas ar statomas savavališkai, – per Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos nustatytą terminą;
- 6) kitais Civiliniame kodekse ir kituose įstatymuose numatytais atvejais;
- 7) teismo sprendimu per teismo sprendime nustatytą terminą.

2. Jei statinio savininkas šio straipsnio 1 dalies 2, 3, 4, 5 ir 6 punktuose nurodytais atvejais nenugriovė statinio per nustatytą laiką, sprendimą dėl jo nugriovimo ar nenugriovimo priima teismas. Kreiptis į teismą turi teisę Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos šio straipsnio 1 dalies 5 ir 6 punktuose nurodytais atvejais, savivaldybės administracijos direktorius (jo įgaliotas savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas) šio straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytu atveju bei statinių naudojimo priežiūrą atliekantys viešojo administravimo subjektai šio straipsnio 1 dalies 3 ir 4 punktuose nurodytais atvejais.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [IX-1924](#), 2003-12-18, Žin., 2003, Nr. 123-5592 (2003-12-30)

Nr. [X-857](#), 2006-10-17, Žin., 2006, Nr. 116-4402 (2006-10-31)

Nr. [XI-501](#), 2009-11-19, Žin., 2009, Nr. 144-6352 (2009-12-05)

Nr. [XI-992](#), 2010-07-02, Žin., 2010, Nr. 84-4401 (2010-07-15)

## **DEŠIMTASIS SKIRSNIS STATINIO GARANTINIS TERMINAS**

### **36 straipsnis. Statinio garantinis terminas. Statinio projektuotojo, rangovo ir statinio statybos techninio priežiūrėtojo prievolės per garantinį terminą**

1. Statinio garantinis terminas nustatomas statinio projektavimo, rangos ir statinio statybos techninės priežiūros sutartyse. Šis terminas negali būti trumpesnis (skaičiuojant nuo statinio pripažinimo tinkamu naudoti dienos) kaip 5 metai, paslėptų statinio elementų (konstrukcijų, vamzdinių ir kt.) – 10 metų, o jeigu buvo nustatyta šiuose elementuose tyčia paslėptų defektų, – 20 metų.

2. Statinio projektuotojas, rangovas ir statinio statybos techninis priežiūrėtojas Civilinio kodekso nustatyta tvarka atsako už statinio sugriuvimą ar per garantinį terminą nustatytus defektus.

3. Garantinis terminas sustabdomas tam laikui, kurį statinys negalėjo būti naudojamas dėl nustatytų defektų, už kuriuos atsako rangovas.

4. Statinyje naudojamų statybos produktų ir įrenginių, kurie nesusiję su šio Įstatymo 4 straipsnio 1 dalies reikalavimais (išskyrus statybos produktus ir įrenginius, kurie yra paslėptose statinio konstrukcijose), garantinis terminas nustatomas tiekėjo išduodamuose dokumentuose.

## **VIENUOLIKTASIS SKIRSNIS STATINIO PROJEKTUOTOJO IR RANGOVO CIVILINĖS ATSAKOMYBĖS DRAUDIMAS**

### **37 straipsnis. Draudimo objektas ir draudimo sutartys**

1. Statinio projektuotojo ir rangovo civilinė atsakomybė draudžiama privalomuoju draudimu, neatsižvelgiant į projektavimo ir statybos finansavimo šaltinius, statinio nuosavybės formą bei statinio projektuotojo, rangovo ir statytojo (užsakovo) juridinį statusą.

2. Draudimo objektas yra statinio projektuotojo ir rangovo civilinė atsakomybė už jų padarytą žalą statytojui (užsakovui) ir tretiesiems asmenims. Statinio projektuotojo ir rangovo civilinės atsakomybės draudimas apima taip pat jų subrangovų civilinės atsakomybės draudimą.

3. Tuo atveju, kai statytojas (užsakovas) nesudaro su projektuotoju projektavimo sutarties visam statinio projektui parengti, bet sudaro sutartis su skirtingais projektuotojais statinio projekto atskiroms dalims parengti, kiekvieno projektuotojo civilinė atsakomybė draudžiama atskirai.

4. Tuo atveju, kai statytojas (užsakovas) nesudaro su rangovu rangos sutarties visiems statinio statybos darbams vykdyti, bet sudaro sutartis su skirtingais rangovais atskiriems statybos darbams vykdyti, kiekvieno rangovo civilinė atsakomybė draudžiama atskirai.

5. Draudimo sutarties šalys yra draudėjas (statinio projektuotojas ar rangovas) ir draudikas (draudimo įmonė, turinti Lietuvos Respublikos draudimo priežiūros komisijos leidimą vykdyti statinio projektuotojo ir rangovo civilinės atsakomybės privalomąjį draudimą. Šis leidimas išduodamas pagal Lietuvos Respublikos draudimo priežiūros komisijos patvirtintą tvarką).

6. Projektuojant ir statant nesudėtingus statinius ir atliekant statinio paprastąjį remontą, draustis privalomuoju statinio projektuotojo ir rangovo civilinės atsakomybės draudimu nebūtina. Taip pat neprivaloma draustis juridiniams ir fiziniams asmenims, atliekantiems statybos darbus ūkio būdu.

7. Draudimo galiojimo terminai nustatomi Lietuvos Respublikos draudimo priežiūros komisijos tvirtinamose Statinio projektuotojo civilinės atsakomybės privalomojo draudimo taisyklėse ir Rangovo civilinės atsakomybės privalomojo draudimo taisyklėse.

8. Statinio projektuotojo ir rangovo civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartys sudaromos pagal Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintas statinio projektuotojo civilinės atsakomybės privalomojo draudimo taisykles ir rangovo civilinės atsakomybės privalomojo draudimo taisykles.

9. Jei draudimo sutartis buvo nutraukta ar pasibaigė anksčiau, negu nurodyta draudimo liudijime (polise), draudėjas privalo sudaryti naują draudimo sutartį.

10. Statinio projektuotojo civilinės atsakomybės privalomojo draudimo ir rangovo civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įmokų dydžiai nustatomi draudimo sutartyse.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XI-421](#), 2009-09-22, Žin., 2009, Nr. 117-4993 (2009-10-01)

### **38 straipsnis. Statinio projektuotojo civilinės atsakomybės privalomasis draudimas**

1. Kai draudėjas yra statinio projektuotojas, draudikas pagal privalomąjį civilinės atsakomybės draudimą atlygina draudimo išmokomis statytojui (užsakovui) ir tretiesiems asmenims draudėjo padarytą žalą asmens sveikatai arba žalą, atsiradusią dėl gyvybės atėmimo, bei žalą turtui.

2. Draudimo išmokos mokamos tik atsitikus draudiminiam įvykiui, remiantis šį įvykį patvirtinančiais oficialiais dokumentais.

3. Draudiminius ir nedraudiminius įvykius nustato statinio projektuotojo civilinės atsakomybės privalomojo draudimo taisyklės.

4. Draudėjas civilinę atsakomybę turi apdrausti pagal kiekvieną statinio projektą atskirai arba pagal projektavimo įmonės projektavimo darbų mastą per metus.

5. Draudėjo privalomojo civilinės atsakomybės draudimo minimalios sumos nustatomos projektuotojo civilinės atsakomybės privalomojo draudimo taisyklėse.

### **39 straipsnis. Rangovo civilinės atsakomybės privalomasis draudimas**

1. Kai draudėjas yra rangovas, draudikas pagal privalomąją civilinės atsakomybės draudimą atlygina draudimo išmokomis statytojui (užsakovui) ir tretiesiems asmenims draudėjo padarytą žalą asmens sveikatai arba žalą, atsiradusią dėl gyvybės atėmimo, bei žalą turtui. Tuo atveju, kai draudėjas pats atlygina padarytą žalą, draudikas išmoka draudimo išmokas draudėjui.

2. Draudimo išmokos mokamos tik atsitikus draudiminiam įvykiui, remiantis šį įvykį patvirtinančiais oficialiais dokumentais.

3. Draudiminius ir nedraudiminius įvykius nustato rangovo civilinės atsakomybės privalomojo draudimo taisyklės.

4. Draudėjas civilinę atsakomybę turi atskirai apdrausti dėl kiekvieno statomo statinio, dėl kurio sudaryta rangos sutartis.

5. Draudėjo privalomojo civilinės atsakomybės draudimo minimalios sumos nustatomos rangovo civilinės atsakomybės privalomojo draudimo taisyklėse.

*Istatymas papildytas nauju dvyliktuoju skirsniu:*

Nr. [IX-1780](#), 2003-10-16, Žin., 2003, Nr. 104-4649 (2003-11-05)

## **DVYLIKTASIS SKIRSNIS STATINIŲ NAUDOJIMAS IR PRIEŽIŪRA**

### **40 straipsnis. Statinių naudotojų pareigos prižiūrėti statinį**

Statinių naudotojai privalo:

**1 punkto redakcija iki 2011 m. liepos 1 d.:**

1) naudoti statinį (jo patalpas) pagal paskirtį;

**1 punkto redakcija nuo 2011 m. liepos 1 d.:**

1) naudoti statinį (jo patalpas) pagal paskirtį, išskyrus Vyriausybės nustatytus atvejus ir tvarką;

2) neteko galios nuo 2010 m. spalio 1 d.;

3) laikytis normatyviniuose statybos techniniuose dokumentuose ar normatyviniuose statinio saugos ir paskirties dokumentuose nustatytų statinio naudojimo ir priežiūros reikalavimų, kad būtų išlaikytos statinio (jo dalių, inžinerinių sistemų) savybės, atitinkančios esminius statinio reikalavimus pagal šio Įstatymo 4 straipsnį;

4) šio ir kitų įstatymų nustatyta tvarka organizuoti ir (ar) atlikti statinio techninę priežiūrą;

5) suremontuoti, rekonstruoti arba nugriauti statinius, jeigu tolesnis jų naudojimas kelia pavojų žmonių gyvybei, sveikatai ar aplinkai;

6) leisti statinių naudojimo priežiūrą atliekančių viešojo administravimo subjektų pareigūnams atliekant savo funkcijas netrukdomai patekti į naudojamą statinį ir apžiūrėti jį, pateikti jiems su statinio naudojimu ir jo technine priežiūra susijusius dokumentus. Šie reikalavimai netaikomi būtų ir kitų gyvenamųjų patalpų savininkams.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [X-1111](#), 2007-05-03, Žin., 2007, Nr. 55-2127 (2007-05-19)

Nr. [XI-992](#), 2010-07-02, Žin., 2010, Nr. 84-4401 (2010-07-15)

Nr. [XI-1376](#), 2011-05-12, Žin., 2011, Nr. 62-2937 (2011-05-24)

### **41 straipsnis. Statinių techninė priežiūra ir techninės priežiūros taisyklės**

1. Statinio techninę priežiūrą organizuoja statinio naudotojas ūkio būdu arba sutarties pagrindu paskirdamas statinio techninį prižiūrėtoją. Statinio techninis prižiūrėtojas gali būti paskirtas ir kitais įstatymų nustatytais pagrindais.

2. Nesudėtingų statinių, taip pat 1–2 butų gyvenamųjų namų ir jų priklausinių bei statinių, esančių kaimo namų valdoje, taip pat įrašytų į Vyriausybės įgaliotos institucijos patvirtintą sąrašą žemės ūkio paskirties pastatų techninę priežiūrą gali atlikti patys naudotojai, nepaskirdami pastato techninio prižiūrėtojo. Minėtiems naudotojams kvalifikaciniai reikalavimai nekeliami.

3. Statinio techninis prižiūrėtojas, atlikdamas konkretaus statinio techninę priežiūrą, vykdo organizacines ir technines priemones statinio techninei būklei palaikyti, kad būtų užtikrinti šio Įstatymo 4 straipsnio 1 dalyje nustatyti statinio esminiai reikalavimai per ekonomiškai pagrįstą statinio naudojimo trukmę.

4. Statinių techninės priežiūros taisyklės ir kvalifikacinius reikalavimus statinio techniniam prižiūrėtojui nustato Vyriausybės įgaliotos institucijos, atsižvelgdamos į statinių paskirtį ir jų konstrukcijos sudėtingumą.

5. Statinio techninę priežiūrą sudaro:

1) nuolatinis statinio būklės stebėjimas, kurio tikslas – nustatyti vizualiai pastebimus statinio būklės pokyčius statinio naudojimo metu;

2) statinio periodinės ir specializuotos apžiūros, kurių tikslas – nustatyti statinio techninės būklės pokyčius per tam tikrą laiką arba kitais atvejais, jeigu tokios apžiūros numatytos šio Įstatymo 41 straipsnio 4 dalyje nurodytose taisyklėse;

3) pastebėtų statinio būklės defektų šalinimas;

4) remonto (paprastojo arba kapitalinio) organizavimas.

6. Paaiškėjus, kad statinio būklė kelia pavojų statinyje ar arti jo esančių žmonių sveikatai, gyvybei ar aplinkai, atsižvelgdamas į grėsmės pobūdį ar įvykus statinio avarijai, statinio naudotojas ir (ar) statinio techninis prižiūrėtojas privalo imtis priemonių žmonėms apsaugoti ir kitų šio Įstatymo 25 straipsnio 2 dalyje nurodytų priemonių.

**42 straipsnis. Statinių naudojimo priežiūra**

1. Statinių naudojimo priežiūrą atlieka šie viešojo administravimo subjektai:

1) neteko galios nuo 2010 m. sausio 1 d.;

2) susisiekimo komunikacijų ir su jomis susijusių kitų inžinerinių statinių, taip pat hidrotechnikos statinių Baltijos jūroje ir vidaus vandens telkiniuose – Susisiekimo ministerija ir (ar) jos įgaliotos organizacijos (išskyrus susisiekimo komunikacijas, kurios nepriklauso jos valdymo sričiai) pagal Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintą sąrašą;

3) statinių, nenurodytų šio straipsnio 1 dalies 2 punkte, – savivaldybių administracijos;

4) statinių įrangos ir paskirties reikalavimų įgyvendinimo priežiūrą atlieka saugos ir paskirties reikalavimų valstybinės priežiūros institucijos.

2. Statinių naudojimo priežiūrą atliekantys viešojo administravimo subjektai tikrina, kaip statinių naudotojai vykdo šio Įstatymo ir kitų įstatymų bei teisės aktų nustatytus statinių techninės priežiūros ir naudojimo bei statinių saugos reikalavimus.

3. Viešojo administravimo subjektas, atliekantis statinio naudojimo priežiūrą, turi teisę:

1) paaiškėjus, kad statinio būklė kelia pavojų statinyje ar arti jo gyvenančių, dirbančių ar kitais tikslais būnančių žmonių sveikatai, gyvybei ar aplinkai, atsižvelgdamas į grėsmės pobūdį, pareikalauti, kad statinio naudotojas imtųsi priemonių žmonėms apsaugoti, jei būtina, pareikalauti, kad būtų organizuota jų evakuacija, sustabdytas statinio naudojimas, uždrausta bet kokia veikla statinyje (jei reikia – ir statinio sklype ar teritorijoje);

2) nustatyti terminus visiems 1 punkte išvardytiems veiksams įvykdyti ir nedelsiant pranešti statinio savininkui (kai naudotojas nėra statinio savininkas);

3) kreiptis į policiją, kad būtų laikinai apribotas patekimas į statinio teritoriją ar patalpą, būtų sustabdyti vykdomi darbai, apribotas ar uždraustas transporto eismas, jei kyla pavojus aplinkai, viešajai tvarkai, asmens ar valstybės saugumui;

4) Administracinių teisės pažeidimų kodekso nustatytais atvejais ir tvarka surašyti administracinių teisės pažeidimų protokolus, nagrinėti administracinių teisės pažeidimų bylas ir skirti administracines nuobaudas arba teikti administracinių teisės pažeidimų bylas teismui;

5) savo funkcijoms atlikti netrukdomai pateikti į naudojamą statinį, išskyrus butus ir kitas gyvenamąsias patalpas, apžiūrėti jį, gauti su statinio naudojimu ir jo technine priežiūra susijusius dokumentus.

4. Viešojo administravimo subjektų, atliekančių statinio naudojimo priežiūrą, pareigūnai turi teisę reikalauti, kad statinio naudotojas pateiktų privalomuosius statinio priežiūros dokumentus, nurodytus šio Įstatymo 43 straipsnyje, ir leistų atlikti jiems pavestas kitas statinio naudojimo priežiūros funkcijas.

5. Statinių naudojimo priežiūrą atliekantys subjektai informaciją apie statinių naudojimo priežiūros vykdymą Aplinkos ministerijos nustatyta tvarka teikia Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai prie Aplinkos ministerijos.

6. Statinių naudojimo priežiūros atlikimo tvarką nustato Aplinkos ministerija.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [X-1111](#), 2007-05-03, *Žin.*, 2007, Nr. 55-2127 (2007-05-19)

Nr. [XI-501](#), 2009-11-19, *Žin.*, 2009, Nr. 144-6352 (2009-12-05)

Nr. [XI-992](#), 2010-07-02, *Žin.*, 2010, Nr. 84-4401 (2010-07-15)

**43 straipsnis. Statinio techninės priežiūros dokumentai**

1. Statinio techninės priežiūros dokumentai yra statinio techninis pasas (ar techninės apskaitos kortelė), apšildomų pastatų, kurių naudingasis plotas didesnis kaip 1000 kvadratinų metrų, – pastato techninis-energetinis pasas, statinio techninės priežiūros žurnalas, statinio periodinių ir specialiųjų apžiūrų aktai ir kiti Vyriausybės įgaliotų institucijų ar statinio naudotojo nustatyti dokumentai.

2. Statinio techniniame pase (apskaitos kortelėje) turi būti nurodomos statinio techninės ekonominės ir konstrukcijos charakteristikos bei jų pokyčiai po statinio kapitalinio remonto ar rekonstravimo. Pastato techniniame energetiniame pase papildomai nurodomos statinio energetinės charakteristikos.

3. Statinio techninės priežiūros žurnale turi būti registruojami statinio nuolatinio stebėjimo metu pastebėti konstrukcijų bei inžinerinės techninės įrangos defektai ar deformacijos, jeigu jie (jos) reikalauja statybinių tyrinėjimų ar remonto darbų, taip pat periodinių ir specialiųjų apžiūrų aktų registravimo duomenys, nurodant jų atlikimo datą, vadovus, pastebėtus defektus ir priemones jiems pašalinti.

4. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytų dokumentų formas, jų pildymo ir saugojimo tvarką nustato normatyviniai statybos ir specialieji techniniai dokumentai, kuriuos, atsižvelgdamos į statinio paskirtį ir jo konstrukcijos sudėtingumą, tvirtina Vyriausybės įgaliotos institucijos.

#### **43<sup>(1)</sup> straipsnis. Minimalūs pastatų energinio naudingumo reikalavimai ir pastatų energinio naudingumo sertifikavimas**

1. Minimalūs pastatų energinio naudingumo reikalavimai privalomi:

1) naujai statomiems pastatams;  
2) rekonstruojamiems ar kapitališkai remontuojamiems pastatams, kurių bendras naudingasis vidaus patalpų plotas didesnis kaip 1000 kvadratinų metrų ir kurių rekonstravimo ar kapitalinio remonto metu atliekamų darbų, susijusių su pastato energinio efektyvumo pagerinimu, kaina sudaro daugiau kaip 25 procentus pastato vertės, neįskaitant žemės sklypo, ant kurio stovi pastatas, vertės. Šio punkto reikalavimai taikomi tiek, kiek tai techniškai, funkciniu požiūriu ir ekonomiškai įmanoma.

2. Minimalūs privalomi pastatų energinio naudingumo reikalavimai nenustatomi:

1) pastatams, kurie yra kultūros paveldo statiniai, jeigu laikantis reikalavimų nepageidautinai pakistų charakteringos jų savybės ar išvaizda;

2) maldos namų ir kitokios religinės veiklos pastatams;

3) laikiniems pastatams, skirtiems naudoti ne ilgiau kaip 2 metus;

4) nedaug energijos sunaudojantiems gamybos ir pramonės, sandėliavimo paskirties bei žemės ūkiui tvarkyti skirtiems negyvenamiesiems pastatams;

5) atskirai stovintiems pastatams, kurių bendras naudingasis vidaus patalpų plotas ne didesnis kaip 50 kvadratinų metrų;

6) poilsio paskirties, sodų paskirties pastatams, naudojamiems ne ilgiau kaip keturis mėnesius per metus;

7) nešildomiems pastatams.

3. Pastatų energinio naudingumo sertifikavimas privalomas:

1) statant, parduodant ar išnuojant pastatus. Pastato statytojas (užsakovas) ar savininkas pirkėjui ar nuomininkui šių pageidavimų pateikia pastato energinio naudingumo sertifikatą, kurio galiojimo laikas turi būti ne ilgesnis kaip 10 metų. Šio punkto nuostatos taikomos ir parduodant ar išnuojant pastato dalis (butus, kitos paskirties atskiros naudojimo patalpas); šiuo atveju pastato dalies energinio naudingumo sertifikatas gali būti išduodamas vadovaujantis viso pastato su bendra šildymo sistema sertifikatu arba tokio paties buto tame pačiame daugiabučiame pastate sertifikatu;

2) didesniems kaip 1000 kvadratinų metrų naudingojo vidaus patalpų ploto viešbučių, administracinės, prekybos, paslaugų, maitinimo, transporto, kultūros, mokslo, gydymo ir poilsio paskirties pastatams. Šiuose pastatuose gerai matomoje vietoje turi būti iškabintas žmonėms gerai įžiūrimas ne senesnis kaip 10 metų pastato energinio naudingumo sertifikatas.

**Pastaba. 43<sup>(1)</sup> straipsnio 3 dalyje nurodytais atvejais pastatai sertifikuojami nuo 2009 m. sausio 1 d., išskyrus naujai statomus pastatus, kurie privalo būti sertifikuojami nuo 2007 m. sausio 1 d.**

4. Energinio naudingumo sertifikavimas neprivalomas šio straipsnio 2 dalyje išvardytiems pastatams.

5. Minimalius privalomus pastatų energinio naudingumo reikalavimus ir pastatų energinio naudingumo sertifikavimo tvarką ir sąlygas nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

**Straipsnis papildomas 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13 ir 14 dalimis nuo 2012 m. sausio 1 d.:**

6. Pastatų energinio naudingumo sertifikavimą atlieka atestuoti fiziniai asmenys – pastatų energinio naudingumo sertifikavimo ekspertai. Pastatų energinio naudingumo sertifikavimo ekspertų kvalifikacinius reikalavimus, atestavimo, kvalifikacijos atestatų išdavimo, keitimo, galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ir kvalifikacijos atestatų panaikinimo tvarką nustato Vyriausybės įgaliota institucija. Atestavimą atlieka valstybės įmonė Statybos produkcijos sertifikavimo centras.

7. Fizinis asmuo, norintis įgyti teisę būti pastatų energinio naudingumo sertifikavimo ekspertu, turi atitikti Vyriausybės įgalios institucijos nustatytus kvalifikacinius reikalavimus, baigti mokymo kursus ir išlaikyti egzaminą pagal Vyriausybės įgalios institucijos patvirtintą mokymo programą, taip pat pateikti prašymą ir nustatytus dokumentus atestavimą atliekančiai organizacijai. Europos Sąjungos valstybės narės, Šveicarijos Konfederacijos arba valstybės, pasirašiusios Europos ekonominės erdvės sutartį, piliečių ar kitų fizinių asmenų, kurie naudojami Europos Sąjungos teisės aktuose jiems suteiktomis judėjimo valstybėse narėse teisėmis, kvalifikacija (išsilavinimas ir darbo patirtis) pripažįstama Vyriausybės įgalios institucijos nustatyta tvarka.

8. Kvalifikacijos atestatai išduodami neribotam laikui. Asmenys, gavę kvalifikacijos atestatą, ne rečiau kaip kas 5 metai privalo tobulinti savo kvalifikaciją, kvalifikacijos tobulinimo kursuose išklaudydami ne mažiau kaip 20 valandų paskaitų, išlaikyti egzaminus pagal Vyriausybės įgalios institucijos patvirtintas programas ir pateikti atestavimą atliekančiai organizacijai kvalifikacijos kėlimą įrodančius dokumentus.

9. Asmuo, pageidaujantis gauti ar pakeisti kvalifikacijos atestatą, suteikiantį teisę būti pastatų energinio naudingumo sertifikavimo ekspertu, už atestavimo paslaugas turi sumokėti atestavimą atliekančiai organizacijai Vyriausybės įgalios institucijos nustatytą įmoką.

10. Jeigu paaiškėja, kad pateikti klaidingi pastatų energinio naudingumo sertifikavimo duomenys, pažeista teisės aktų nustatyta sertifikavimo tvarka arba gauti trečiųjų asmenų skundai, atestavimą atliekanti organizacija gali patikrinti pastatų energinio naudingumo sertifikavimo ekspertų išduotų pastatų energinio naudingumo sertifikatų teisėtumą.

11. Atestavimą atliekanti organizacija gali sustabdyti kvalifikacijos atestato galiojimą 6 mėnesiams šiais atvejais:

1) kai paaiškėja, kad kvalifikacijos atestato turėtojas neatitinka nustatytų kvalifikacinių reikalavimų;

2) kai nustatoma, kad asmuo, vykdydamas atestate nurodytą veiklą, pažeidė normatyvinių statybos techninių dokumentų, statinio saugos ir paskirties dokumentų reikalavimus, kurie nesusiję su esminių projekto sprendinių reikalavimais arba esminiais statinio reikalavimais;

3) kai asmuo, turintis kvalifikacijos atestatą, netobulino savo kvalifikacijos pagal šio straipsnio 8 dalies reikalavimus arba nevykdė kitų šio straipsnio 8 dalyje nustatytų reikalavimų.

12. Atestavimą atliekanti organizacija gali panaikinti kvalifikacijos atestato galiojimą šiais atvejais:

1) už Lietuvos Respublikos įstatymų, normatyvinių statybos techninių dokumentų, statinio saugos ir paskirties dokumentų reikalavimų šiuurkščius pažeidimus. Šiuurkščiais pažeidimais laikomi įstatymų, kitų teisės aktų pažeidimai, dėl kurių atsirado ar galėjo atsirasti žala tretiesiems asmenims ar jų turtui;

2) kai paaiškėja, kad buvo pateikti melagingi duomenys kvalifikacijos atestatui gauti;

3) kai to prašo kvalifikacijos atestato turėtojas;

4) kai kvalifikacijos atestato turėtojas, šio straipsnio 11 dalyje nurodytais pagrindais sustabdžius jo kvalifikacijos atestato galiojimą, per nustatytą terminą nepašalina pažeidimų, dėl kurių kvalifikacijos atestato galiojimas buvo sustabdytas;

5) kai, sustabdžius kvalifikacijos atestato galiojimą, asmuo tęsia veiklą;

6) kai asmuo per nustatytą terminą nepateikė prašomų dokumentų ir (ar) duomenų, kurių reikia informacijai apie jo padarytus pažeidimus iširti;

7) kvalifikacijos atestato turėtojui mirus.

13. Kai kvalifikacijos atestato galiojimas panaikinamas, dėl naujo kvalifikacijos atestato išdavimo galima kreiptis ne anksčiau kaip po vieno metų nuo sprendimo panaikinti atestato galiojimą priėmimo dienos, išskyrus šio straipsnio 12 dalies 3 punkte nurodytą atvejį, kai prašymas išduoti kvalifikacijos atestatą gali būti teikiamas nepraėjus vieno metų laikotarpiui.

14. Atestavimą atliekanti organizacija gali pareikšti įspėjimą kvalifikacijos atestato turėtojui, kai kvalifikacijos atestato turėtojas padaro neesminių (nenurodytų šio straipsnio 11 ir 12 dalyse) pažeidimų. Jeigu kvalifikacijos atestato turėtojui per kalendorinius metus pareiškiama du įspėjimai,

atestavimą atliekanti organizacija gali sustabdyti kvalifikacijos atestato galiojimą šio straipsnio 11 dalyje nurodytam laikotarpiui.

*Įstatymas papildytas straipsniu:*

Nr. [X-404](#), 2005-11-17, Žin., 2005, Nr. 143-5175 (2005-12-08)

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XI-1427](#), 2011-05-26, Žin., 2011, Nr. 72-3476 (2011-06-14)

## **TRYLIKTASIS SKIRSNIS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS**

### **44 straipsnis. Atsakomybė už Įstatymo pažeidimus**

Fiziniai ir juridiniai asmenys, pažeidę šio Įstatymo nuostatas, atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [IX-1780](#), 2003-10-16, Žin., 2003, Nr. 104-4649 (2003-11-05)

### **45 straipsnis. Naudojimasis informacinėmis sistemomis**

Šio įstatymo 20, 23, 24, 27, 28, 33 ir 34 straipsniuose nurodytas procedūras viešojo administravimo subjektai atlieka naudodamiesi Lietuvos Respublikos statybos leidimų ir statybos valstybinės priežiūros informacine sistema „Infostatyba“ šios sistemos nuostatuose, kuriuos tvirtina aplinkos ministras, nustatyta tvarka arba kita Aplinkos ministerijos nustatyta tvarka.

*Įstatymas papildytas straipsniu:*

Nr. [XI-501](#), 2009-11-19, Žin., 2009, Nr. 144-6352 (2009-12-05)

*Straipsnio pakeitimai:*

Nr. [XI-992](#), 2010-07-02, Žin., 2010, Nr. 84-4401 (2010-07-15)

*Įstatymas papildytas skirsniu:*

Nr. [XI-992](#), 2010-07-02, Žin., 2010, Nr. 84-4401 (2010-07-15)

## **KETURIOLIKTASIS SKIRSNIS JURIDINIŲ ASMENŲ ATSAKOMYBĖ UŽ ĮSTATYMO PAŽEIDIMUS**

### **46 straipsnis. Juridinių asmenų atsakomybė už statinio projektavimą, statinio projekto ar statinio ekspertizės atlikimą, statinio statybą, statinio projektavimo ar statybos valdymą neturint teisės verstis šia veikla**

1. Už statinio projektavimą, statinio projekto ar statinio ekspertizės atlikimą, statinio statybą, statinio projektavimo ar statybos valdymą neturint teisės verstis šia veikla skiriama bauda nuo dešimties tūkstančių iki dvidešimties tūkstančių litų.

2. Už tokius pačius veiksmus, padarytus juridinio asmens, bausto bauda už šio straipsnio 1 dalyje numatytus pažeidimus, skiriama bauda nuo penkiolikos tūkstančių iki trisdešimties tūkstančių litų.

### **47 straipsnis. Juridinių asmenų atsakomybė už teisės aktų, nustatančių statinio projektavimui, statinio projekto ekspertizei ir statinio ekspertizei taikomus reikalavimus, pažeidimus**

1. Už statinio projekto, kurio sprendiniai prieštarauja esminiams su statinio sauga susijusiems statinio reikalavimams ar teritorijų planavimo dokumentų sprendiniams, pateikimą statinio projekto užsakovui skiriama bauda statinio projektuotojams nuo trijų tūkstančių iki penkiolikos tūkstančių litų. Už tokius pačius veiksmus, padarytus juridinio asmens, bausto bauda už šioje dalyje numatytus pažeidimus, skiriama bauda nuo šešių tūkstančių iki trisdešimties tūkstančių litų.

2. Už statinio projekto, kurio sprendiniai prieštarauja esminiams su statinio sauga susijusiems statinio reikalavimams ar teritorijų planavimo dokumentų sprendiniams, ekspertizės akto su teigiamu statinio projekto įvertinimu pateikimą statinio projekto ekspertizės užsakovui skiriama bauda statinio projekto ekspertizės rangovams nuo dešimties tūkstančių iki dvidešimties tūkstančių litų. Už tokius pačius veiksmus, padarytus juridinio asmens, bausto bauda už šio straipsnio 3 dalyje numatytus pažeidimus, skiriama bauda nuo dvidešimties tūkstančių iki keturiasdešimties tūkstančių litų.

3. Už statinio ekspertizės akto, neatitinkančio teisės aktų nustatytų reikalavimų, pateikimą statinio ekspertizės užsakovui skiriama bauda statinio ekspertizės rangovams nuo keturių tūkstančių

iki penkiolikos tūkstančių litų. Už tokius pačius veiksmus, padarytus juridinio asmens, bausto bauda už šioje dalyje numatytus pažeidimus, skiriama bauda nuo dešimties tūkstančių iki trisdešimties tūkstančių litų.

#### **48 straipsnis. Juridinių asmenų atsakomybė už savavališką statybą**

1. Už naujo ypatingo statinio savavališką statybą skiriama bauda statytojams nuo dvidešimt penkių tūkstančių iki penkiasdešimties tūkstančių litų. Už tokius pačius veiksmus, padarytus juridinio asmens, bausto bauda už šioje dalyje numatytus pažeidimus, skiriama bauda nuo keturiasdešimties tūkstančių iki septyniasdešimt penkių tūkstančių litų.

2. Už naujo ypatingo statinio savavališką statybą saugomoje teritorijoje skiriama bauda statytojams nuo keturiasdešimties tūkstančių iki septyniasdešimt penkių tūkstančių litų. Už tokius pačius veiksmus, padarytus juridinio asmens, bausto bauda už šioje dalyje numatytus pažeidimus, skiriama bauda nuo penkiasdešimties tūkstančių iki vieno šimto tūkstančių litų.

3. Už naujo neypatingo statinio savavališką statybą skiriama bauda statytojams nuo penkių tūkstančių iki penkiolikos tūkstančių litų. Už tokius pačius veiksmus, padarytus juridinio asmens, bausto bauda už šioje dalyje numatytus pažeidimus, skiriama bauda nuo dešimties tūkstančių iki trisdešimties tūkstančių litų.

4. Už naujo neypatingo statinio savavališką statybą saugomoje teritorijoje skiriama bauda statytojams nuo dešimties tūkstančių iki dvidešimties tūkstančių litų. Už tokius pačius veiksmus, padarytus juridinio asmens, bausto bauda už šioje dalyje numatytus pažeidimus, skiriama bauda nuo penkiolikos tūkstančių iki trisdešimties tūkstančių litų.

5. Už naujo nesudėtingo statinio savavališką statybą skiriama bauda statytojams nuo vieno tūkstančio iki dviejų tūkstančių litų. Už tokius pačius veiksmus, padarytus juridinio asmens, bausto bauda už šioje dalyje numatytus pažeidimus, skiriama bauda nuo dviejų tūkstančių iki trijų tūkstančių litų.

6. Už naujo nesudėtingo statinio savavališką statybą saugomoje teritorijoje skiriama bauda statytojams nuo dviejų tūkstančių iki trijų tūkstančių litų. Už tokius pačius veiksmus, padarytus juridinio asmens, bausto bauda už šioje dalyje numatytus pažeidimus, skiriama bauda nuo trijų tūkstančių iki penkių tūkstančių litų.

7. Už ypatingo statinio savavališką rekonstravimą skiriama bauda statytojams nuo dvidešimties tūkstančių iki keturiasdešimties tūkstančių litų. Už tokius pačius veiksmus, padarytus juridinio asmens, bausto bauda už šioje dalyje numatytus pažeidimus, skiriama bauda nuo keturiasdešimties tūkstančių iki šešiasdešimties tūkstančių litų.

8. Už ypatingo statinio savavališką rekonstravimą saugomoje teritorijoje skiriama bauda statytojams nuo keturiasdešimties tūkstančių iki šešiasdešimties tūkstančių litų. Už tokius pačius veiksmus, padarytus juridinio asmens, bausto bauda už šioje dalyje numatytus pažeidimus, skiriama bauda nuo šešiasdešimties tūkstančių iki aštuoniasdešimties tūkstančių litų.

9. Už neypatingo statinio savavališką rekonstravimą skiriama bauda statytojams nuo septynių tūkstančių iki penkiolikos tūkstančių litų. Už tokius pačius veiksmus, padarytus juridinio asmens, bausto bauda už šioje dalyje numatytus pažeidimus, skiriama bauda nuo dešimties tūkstančių iki dvidešimt penkių tūkstančių litų.

10. Už neypatingo statinio savavališką rekonstravimą saugomoje teritorijoje skiriama bauda statytojams nuo dešimties tūkstančių iki dvidešimt penkių tūkstančių litų. Už tokius pačius veiksmus, padarytus juridinio asmens, bausto bauda už šioje dalyje numatytus pažeidimus, skiriama bauda nuo dvidešimties tūkstančių iki keturiasdešimties tūkstančių litų.

11. Už nesudėtingo statinio savavališką rekonstravimą skiriama bauda statytojams nuo penkių šimtų iki vieno tūkstančio litų. Už tokius pačius veiksmus, padarytus juridinio asmens, bausto bauda už šioje dalyje numatytus pažeidimus, skiriama bauda nuo vieno tūkstančio iki dviejų tūkstančių litų.

12. Už nesudėtingo statinio savavališką rekonstravimą saugomoje teritorijoje skiriama bauda statytojams nuo vieno tūkstančio iki dviejų tūkstančių litų. Už tokius pačius veiksmus, padarytus juridinio asmens, bausto bauda už šioje dalyje numatytus pažeidimus, skiriama bauda nuo dviejų tūkstančių iki keturių tūkstančių litų.

13. Už ypatingo statinio savavališką kapitalinį remontą skiriama bauda statytojams nuo dešimties tūkstančių iki dvidešimties tūkstančių litų. Už tokius pačius veiksmus, padarytus juridinio asmens, bausto bauda už šioje dalyje numatytus pažeidimus, skiriama bauda nuo penkiolikos tūkstančių iki trisdešimties tūkstančių litų.

14. Už ypatingo statinio savavališką kapitalinį remontą saugomoje teritorijoje skiriama bauda statytojams nuo penkiolikos tūkstančių iki trisdešimties tūkstančių litų. Už tokius pačius veiksmus, padarytus juridinio asmens, bausto bauda už šioje dalyje numatytus pažeidimus, skiriama bauda nuo dvidešimt penkių tūkstančių iki keturiasdešimties tūkstančių litų.

15. Už neypatingo statinio savavališką kapitalinį remontą skiriama bauda statytojams nuo trijų tūkstančių iki penkių tūkstančių litų. Už tokius pačius veiksmus, padarytus juridinio asmens, bausto bauda už šioje dalyje numatytus pažeidimus, skiriama bauda nuo penkių tūkstančių iki aštuonių tūkstančių litų.

16. Už neypatingo statinio savavališką kapitalinį remontą saugomoje teritorijoje skiriama bauda statytojams nuo penkių tūkstančių iki aštuonių tūkstančių litų. Už tokius pačius veiksmus, padarytus juridinio asmens, bausto bauda už šioje dalyje numatytus pažeidimus, skiriama bauda nuo aštuonių tūkstančių iki penkiolikos tūkstančių litų.

17. Už nesudėtingo statinio savavališką kapitalinį remontą skiriama bauda statytojams nuo penkių šimtų iki vieno tūkstančio litų. Už tokius pačius veiksmus, padarytus juridinio asmens, bausto bauda už šioje dalyje numatytus pažeidimus, skiriama bauda nuo vieno tūkstančio iki dviejų tūkstančių litų.

18. Už nesudėtingo statinio savavališką kapitalinį remontą saugomoje teritorijoje skiriama bauda statytojams nuo vieno tūkstančio iki dviejų tūkstančių litų. Už tokius pačius veiksmus, padarytus juridinio asmens, bausto bauda už šioje dalyje numatytus pažeidimus, skiriama bauda nuo dviejų tūkstančių iki keturių tūkstančių litų.

19. Už ypatingo statinio savavališką paprastąjį remontą skiriama bauda statytojams nuo vieno tūkstančio iki dviejų tūkstančių litų. Už tokius pačius veiksmus, padarytus juridinio asmens, bausto bauda už šioje dalyje numatytus pažeidimus, skiriama bauda nuo dviejų tūkstančių iki keturių tūkstančių litų.

20. Už ypatingo statinio savavališką paprastąjį remontą saugomoje teritorijoje skiriama bauda statytojams nuo dviejų tūkstančių iki keturių tūkstančių litų. Už tokius pačius veiksmus, padarytus juridinio asmens, bausto bauda už šioje dalyje numatytus pažeidimus, skiriama bauda nuo trijų tūkstančių iki šešių tūkstančių litų.

21. Už neypatingo statinio savavališką paprastąjį remontą skiriama bauda statytojams nuo penkių šimtų iki vieno tūkstančio litų. Už tokius pačius veiksmus, padarytus juridinio asmens, bausto bauda už šioje dalyje numatytus pažeidimus, skiriama bauda nuo vieno tūkstančio iki dviejų tūkstančių litų.

22. Už neypatingo statinio savavališką paprastąjį remontą saugomoje teritorijoje skiriama bauda statytojams nuo vieno tūkstančio iki dviejų tūkstančių litų. Už tokius pačius veiksmus, padarytus juridinio asmens, bausto bauda už šioje dalyje numatytus pažeidimus, skiriama bauda nuo vieno tūkstančio penkių šimtų iki trijų tūkstančių litų.

23. Už nesudėtingo statinio savavališką paprastąjį remontą skiriama bauda statytojams nuo vieno šimto iki dviejų šimtų litų. Už tokius pačius veiksmus, padarytus juridinio asmens, bausto bauda už šioje dalyje numatytus pažeidimus, skiriama bauda nuo dviejų šimtų iki keturių šimtų litų.

24. Už nesudėtingo statinio savavališką paprastąjį remontą saugomoje teritorijoje skiriama bauda statytojams nuo dviejų šimtų iki keturių šimtų litų. Už tokius pačius veiksmus, padarytus juridinio asmens, bausto bauda už šioje dalyje numatytus pažeidimus, skiriama bauda nuo keturių šimtų iki aštuonių šimtų litų.

25. Už ypatingo statinio savavališką griovimą skiriama bauda statinį savavališkai griovusiems asmenims nuo dvidešimties tūkstančių iki trisdešimties tūkstančių litų. Už tokius pačius veiksmus, padarytus juridinio asmens, bausto bauda už šioje dalyje numatytus pažeidimus, skiriama bauda nuo trisdešimties tūkstančių iki keturiasdešimt penkių tūkstančių litų.

26. Už ypatingo statinio savavališką griovimą saugomoje teritorijoje skiriama bauda statinį savavališkai griovusiems asmenims nuo trisdešimties tūkstančių iki keturiasdešimt penkių tūkstančių litų. Už tokius pačius veiksmus, padarytus juridinio asmens, bausto bauda už šioje dalyje numatytus pažeidimus, skiriama bauda nuo keturiasdešimt penkių tūkstančių iki šešiasdešimties tūkstančių litų.

27. Už neypatingo statinio savavališką griovimą skiriama bauda statinį savavališkai griovusiems asmenims nuo penkių tūkstančių iki dešimties tūkstančių litų. Už tokius pačius veiksmus, padarytus juridinio asmens, bausto bauda už šioje dalyje numatytus pažeidimus, skiriama bauda nuo aštuonių tūkstančių iki penkiolikos tūkstančių litų.

28. Už neypatingo statinio savavališką griovimą saugomoje teritorijoje skiriama bauda statinį savavališkai griovusiems asmenims nuo aštuonių tūkstančių iki penkiolikos tūkstančių litų. Už tokius

pačius veiksmus, padarytus juridinio asmens, bausto bauda už šioje dalyje numatytus pažeidimus, skiriama bauda nuo dvylikos tūkstančių iki dvidešimties tūkstančių litų.

29. Už nesudėtingo statinio savavališką griovimą skiriama bauda statinį savavališkai griovusiems asmenims nuo penkių šimtų iki vieno tūkstančio litų. Už tokius pačius veiksmus, padarytus juridinio asmens, bausto bauda už šioje dalyje numatytus pažeidimus, skiriama bauda nuo vieno tūkstančio iki dviejų tūkstančių litų.

30. Už nesudėtingo statinio savavališką griovimą saugomoje teritorijoje skiriama bauda statinį savavališkai griovusiems asmenims nuo vieno tūkstančio iki dviejų tūkstančių litų. Už tokius pačius veiksmus, padarytus juridinio asmens, bausto bauda už šioje dalyje numatytus pažeidimus, skiriama bauda nuo dviejų tūkstančių iki keturių tūkstančių litų.

#### **49 straipsnis. Juridinių asmenų atsakomybė už statybos darbų atlikimą pažeidžiant teisės aktų reikalavimus**

1. Už juridinio asmens atliekamus statybos darbus, kai nėra teisės aktų nustatyta tvarka paskirtas (pasamdytas) statybos darbų vadovas ar statybos specialiųjų darbų vadovai, skiriama bauda nuo penkių šimtų iki dviejų tūkstančių penkių šimtų litų. Už tokius pačius veiksmus, padarytus juridinio asmens, bausto bauda už šioje dalyje numatytą pažeidimą, skiriama bauda nuo dviejų tūkstančių penkių šimtų iki penkių tūkstančių litų.

2. Už statybos darbų atlikimą neturint teisės aktų nustatytų privalomųjų dokumentų statybos darbams pradėti, išskyrus statybą leidžiančius dokumentus, skiriama bauda statytojams arba rangovams nuo penkių tūkstančių iki penkiolikos tūkstančių litų. Už tokius pačius veiksmus, padarytus juridinio asmens, bausto bauda už šioje dalyje numatytą pažeidimą, skiriama bauda statytojams arba rangovams nuo penkiolikos tūkstančių iki dvidešimt penkių tūkstančių litų.

#### **50 straipsnis. Juridinių asmenų atsakomybė už statybą pažeidžiant statinio projekto sprendinius**

Už statinio statybą pažeidžiant statinio projekto sprendinius, išskyrus esminius statinio projekto sprendinius, skiriama bauda nuo dviejų šimtų iki penkių šimtų litų. Už tokius pačius veiksmus, padarytus juridinio asmens, bausto bauda už šiame straipsnyje numatytą pažeidimą, skiriama bauda nuo keturių šimtų iki vieno tūkstančio litų.

#### **51 straipsnis. Juridinių asmenų atsakomybė už statinio naudojimą ne pagal paskirtį**

Už statinio naudojimą ne pagal paskirtį skiriama bauda nuo penkių tūkstančių iki dvidešimt penkių tūkstančių litų. Už tokius pačius veiksmus, padarytus juridinio asmens, bausto bauda už šiame straipsnyje numatytą pažeidimą, skiriama bauda nuo dešimties tūkstančių iki trisdešimties tūkstančių litų.

#### **52 straipsnis. Juridinių asmenų atsakomybė už statinių techninės priežiūros taisyklių nesilaikymą**

1. Už statinių techninės priežiūros taisyklėse numatytų priemonių netaikymą, kai yra pavojinga statinio deformacija ir griūties grėsmė, skiriama bauda nuo penkių tūkstančių iki dvidešimt penkių tūkstančių litų.

2. Už statinių techninės priežiūros taisyklių nesilaikymą, išskyrus šio straipsnio 1 dalyje nurodytą pažeidimą, skiriama bauda nuo vieno tūkstančio iki penkių tūkstančių litų.

#### **53 straipsnis. Juridinių asmenų atsakomybė už statybos valstybinę priežiūrą atliekančių pareigūnų teisėtų nurodymų nevykdymą arba trukdymą jiems atlikti savo pareigas**

Už statybos valstybinę priežiūrą atliekančių pareigūnų teisėtų nurodymų nevykdymą arba trukdymą jiems atlikti savo pareigas skiriama bauda nuo dviejų tūkstančių iki dešimties tūkstančių litų. Už tokius pačius veiksmus, padarytus juridinio asmens, bausto bauda už šiame straipsnyje numatytus pažeidimus, skiriama bauda nuo penkių tūkstančių iki dvidešimt penkių tūkstančių litų.

#### **54 straipsnis. Juridinių asmenų atsakomybė už statinių naudojimo priežiūrą atliekančių pareigūnų teisėtų nurodymų nevykdymą arba trukdymą jiems atlikti savo pareigas**

Už statinių naudojimo priežiūrą atliekančių pareigūnų teisėtų nurodymų nevykdymą arba trukdymą jiems atlikti savo pareigas skiriama bauda nuo dviejų tūkstančių iki dešimties tūkstančių litų. Už tokius pačius veiksmus, padarytus juridinio asmens, bausto bauda už šiame straipsnyje numatytus pažeidimus, skiriama bauda nuo penkių tūkstančių iki dvidešimt penkių tūkstančių litų.

**55 straipsnis. Šio Įstatymo 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53 ir 54 straipsniuose nurodytų pažeidimų taikymo ir nagrinėjimo tvarka**

Šio Įstatymo 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53 ir 54 straipsniuose nurodyti pažeidimai taikomi ir juridinių asmenų filialams, taip pat kitoms užsienio organizacijoms; nurodyti pažeidimai tiriami, nagrinėjami, nutarimai skundžiami ir vykdomi tokia pačia tvarka kaip atitinkamuose Administracinių teisės pažeidimų kodekso straipsniuose nurodyti pažeidimai.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

ALGIRDAS BRAZAUSKAS

**Priedo redakcija iki 2013 m. sausio 1 d.:**

Lietuvos Respublikos  
statybos įstatymo  
priedas

**ĮGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI**

1. 1985 m. birželio 10 d. Tarybos direktyva 85/384/EEB dėl architekto diplomų, pažymėjimų ir kitų oficialią kvalifikaciją patvirtinančių dokumentų abipusio pripažinimo, įskaitant priemones, padedančias veiksmingai naudotis įsisteigimo teise ir laisve teikti paslaugas.

2. 1988 m. gruodžio 21 d. Tarybos direktyva 89/48/EEB dėl bendrosios aukštojo mokslo diplomų, išduotų bent po trejų metų profesinio mokymo ir lavinimo, pripažinimo sistemos (su papildymais, padarytais 1992 m. birželio 18 d. Tarybos direktyva 92/51/EEB).

3. 1992 m. birželio 24 d. Tarybos direktyva 92/57/EEB dėl būtiniausių saugos ir sveikatos reikalavimų laikinosiose arba kilnojamosiose statybvietėse įgyvendinimo (aštuntoji atskira direktyva, kaip numatyta Direktyvos 89/391/EEB 16 straipsnio 1 dalyje).

4. 1998 m. gruodžio 21 d. Europos Tarybos direktyva 89/106/EEB, nustatanti valstybių narių įstatymų, kitų teisės aktų ir administracinių nuostatų, susijusių su statybos produktais, derinimą.

5. 2001 m. gegužės 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/19/EB, iš dalies keičianti Tarybos direktyvas 89/48/EEB ir 92/51/EEB dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo bendrosios sistemos ir Tarybos direktyvas 77/452/EEB, 77/453/EEB, 78/686/EEB, 78/687/EEB, 78/1026/EEB, 78/1027/EEB, 80/154/EEB, 80/155/EEB, 85/384/EEB, 85/432/EEB, 85/433/EEB ir 93/16/EEB dėl bendrosios praktikos slaugytojo, dantų gydytojo, veterinarijos gydytojo, akušerio, architekto, vaistinininko ir gydytojo profesijų.

6. 2002 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/91/EB dėl pastatų energinio naudingumo.

*Įstatymas papildytas priedu:*

Nr. [IX-1780](#), 2003-10-16, *Žin.*, 2003, Nr. 104-4649 (2003-11-05)

*Priedo pakeitimai:*

Nr. [IX-2215](#), 2004-04-29, *Žin.*, 2004, Nr. 73-2545 (2004-04-30)

Nr. [X-404](#), 2005-11-17, *Žin.*, 2005, Nr. 143-5175 (2005-12-08)

**Įstatymas papildomas nauju 1 priedu nuo 2013 m. sausio 1 d.:**

Lietuvos Respublikos  
statybos įstatymo  
1 priedas

**ĮMOKOS UŽ SAVAVALIŠKOS STATYBOS ĮTEISINIMĄ  
MOKĖJIMO PRINCIPAI**

1. Įmoką už savavališkos statybos įteisinimą (toliau – įmoka) moka statytojai (užsakovai), statinių (jų dalių) savininkai, valdytojai, naudotojai, žemės sklypų (jų dalių) savininkai, valdytojai, naudotojai, įgyvendinantys šio Įstatymo numatytą galimybę gauti statybą leidžiantį dokumentą savavališkos statybos atveju.

2. Įmokos dydis kinta priklausomai nuo savavališkai atliktų statybos darbų, įskaitant panaudotus statybos produktus, sąnaudų vertės, tačiau įmoka negali būti mažesnė kaip 300 litų ir didesnė kaip 500 000 litų. Įmokos dydis apskaičiuojamas pagal formulę  $I = V^2/1$  mln. Lt, čia:

1) I – įmokos dydis;

2) V – sąnaudų vertė.

3. Sąnaudų vertė nustatoma atliekant statinio ar statinio projekto ekspertizę pagal statybos darbų įkainius ir statybos produktų kainas savavališkos statybos akto surašymo metu.

4. Statinio ar statinio projekto ekspertizė atliekama asmens, kuriam pateikti šio Įstatymo 28 straipsnio 2 dalies 1 ar 2 punkte nurodyti reikalavimai, iniciatyva ir lėšomis.

5. Priklausančią mokėti įmoką apskaičiuoja statybą leidžiantį dokumentą išduodanti institucija pagal asmens, kuriam pateikti šio Įstatymo 28 straipsnio 2 dalies 1 ar 2 punkte nurodyti reikalavimai, pateiktą statinio ar statinio projekto ekspertizės aktą.

6. Įmoka sumokama prieš išduodant statybą leidžiantį dokumentą.

7. Įmokos mokėjimo tvarką nustato Aplinkos ministerija kartu su Finansų ministerija.

8. Įmoka sumokama į Valstybinės mokesčių inspekcijos sąskaitą ir įskaitoma į valstybės išdo sąskaitą, kurioje kaupiamos Aplinkos apsaugos rėmimo programos lėšos.

9. Nustačius, kad buvo sumokėta per maža įmoka arba ji iš viso nesumokėta dėl fizinių, juridinių asmenų, statybą leidžiantį dokumentą išdavusios institucijos ar kitų institucijų kaltės, trūkstama arba visa įmokos suma įstatymų nustatyta tvarka išieškoma atitinkamai iš fizinių, juridinių asmenų, statybą leidžiantį dokumentą išdavusios institucijos ar kitų institucijų į valstybės biudžetą.

10. Nustačius, kad buvo sumokėta per didelė įmoka, jos permoka įstatymų nustatyta tvarka grąžinama įmoką sumokėjusiam asmeniui.

*Įstatymas papildytas nauju 1 priedu:*

Nr. [XI-992](#), 2010-07-02, Žin., 2010, Nr. 84-4401 (2010-07-15)

**Buvęs Įstatymo priedas laikomas 2 priedu nuo 2013 m. sausio 1 d.:**

Lietuvos Respublikos  
statybos įstatymo  
2 priedas

## **ĮGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI**

1. 1985 m. birželio 10 d. Tarybos direktyva 85/384/EEB dėl architekto diplomų, pažymėjimų ir kitų oficialią kvalifikaciją patvirtinančių dokumentų abipusio pripažinimo, įskaitant priemones, padedančias veiksmingai naudotis įsisteigimo teise ir laisve teikti paslaugas.

2. 1988 m. gruodžio 21 d. Tarybos direktyva 89/48/EEB dėl bendrosios aukštojo mokslo diplomų, išduotų bent po trejų metų profesinio mokymo ir lavinimo, pripažinimo sistemos (su papildymais, padarytais 1992 m. birželio 18 d. Tarybos direktyva 92/51/EEB).

3. 1992 m. birželio 24 d. Tarybos direktyva 92/57/EEB dėl būtiniausių saugos ir sveikatos reikalavimų laikinosiose arba kilnojamosiose statybvietėse įgyvendinimo (aštuntoji atskira direktyva, kaip numatyta Direktyvos 89/391/EEB 16 straipsnio 1 dalyje).

4. 1998 m. gruodžio 21 d. Europos Tarybos direktyva 89/106/EEB, nustatanti valstybių narių įstatymų, kitų teisės aktų ir administracinių nuostatų, susijusių su statybos produktais, derinimą.

5. 2001 m. gegužės 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/19/EB, iš dalies keičianti Tarybos direktyvas 89/48/EEB ir 92/51/EEB dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo bendrosios sistemos ir Tarybos direktyvas 77/452/EEB, 77/453/EEB, 78/686/EEB, 78/687/EEB, 78/1026/EEB, 78/1027/EEB, 80/154/EEB, 80/155/EEB, 85/384/EEB, 85/432/EEB, 85/433/EEB ir 93/16/EEB dėl bendrosios praktikos slaugytojo, dantų gydytojo, veterinarijos gydytojo, akušerio, architekto, vaistinininko ir gydytojo profesijų.

6. 2002 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/91/EB dėl pastatų energinio naudingumo.

*Įstatymas papildytas priedu:*

Nr. [IX-1780](#), 2003-10-16, Žin., 2003, Nr. 104-4649 (2003-11-05)

*Priedo pakeitimai:*

Nr. [IX-2215](#), 2004-04-29, Žin., 2004, Nr. 73-2545 (2004-04-30)

Nr. [X-404](#), 2005-11-17, Žin., 2005, Nr. 143-5175 (2005-12-08)

*Priedo numeracijos pakeitimas:*

Nr. [XI-992](#), 2010-07-02, Žin., 2010, Nr. 84-4401 (2010-07-15)

---

**Pakeitimai:**

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-326](#), 97.06.26, Žin., 1997, Nr. 65-1551 (97.07.09)

LIETUVOS RESPUBLIKOS STATYBOS ĮSTATYMO 10, 11, 12, 15, 18, 22, 24, 25, 29, 30, 31, 33 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

2.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-1909](#), 00.08.31, Žin., 2000, Nr. 78-2360 (00.09.15)

STATYBOS ĮSTATYMO 16 STRAIPSNIO PAPILDYMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas pradamas įgyvendinti nuo 2001 m. liepos 1 d.

3.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-1948](#), 2000 09 19, Žin., 2000, Nr. 84-2533 (2000 10 06)

STATYBOS ĮSTATYMO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Nauja įstatymo redakcija

Pakeistas įstatymo įsigaliojimas :

Šis įstatymas įsigalioja nuo 2001 m. rugpjūčio 1 d.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-134](#), 2000 12 23, Žin., 2000, Nr. 113-3621 (2000 12 30)

STATYBOS ĮSTATYMO PAKEITIMO ĮSTATYMO 2 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

**Įstatymai: VIII-1948 ir IX-134 neteko galios nuo 2001 m. rugpjūčio 1 d. Tai nusako:**

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-470](#), 2001-07-12, Žin., 2001, Nr. 66-2411 (2001-08-01)

STATYBOS ĮSTATYMO PAKEITIMO ĮSTATYMO IR STATYBOS ĮSTATYMO PAKEITIMO ĮSTATYMO 2 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PRIPAŽINIMO NETEKUSIAIS GALIOS ĮSTATYMAS

4.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-583](#), 2001-11-08, Žin., 2001, Nr. 101-3597 (2001-11-30)

STATYBOS ĮSTATYMO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

**Nauja įstatymo redakcija**

Statybos įstatymo pakeitimo įstatymas, išskyrus jame išdėstyto Statybos įstatymo vienuoliktąjį skirsnį, įsigalioja nuo 2002 m. liepos 1 d.

Statybos įstatymo pakeitimo įstatyme išdėstyto Statybos įstatymo vienuoliktasis skirsnis įsigalioja nuo 2003 m. liepos 1 d.

Įstatymo įgyvendinimą nusako įstatymas:

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-598](#), 2001-11-13, Žin., 2001, Nr. 101-3598 (2001-11-30)

STATYBOS ĮSTATYMO PAKEITIMO ĮSTATYMO ĮGYVENDINIMO ĮSTATYMAS

5.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1018](#), 2002-07-02, Žin., 2002, Nr. 73-3093 (2002-07-19)

STATYBOS ĮSTATYMO 23 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

6.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1269](#), 2002-12-10, Žin., 2002, Nr. 124-5625 (2002-12-27)

STATYBOS ĮSTATYMO 2, 14, 15 IR 31 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja nuo 2003 m. sausio 1 d.

7.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1780](#), 2003-10-16, Žin., 2003, Nr. 104-4649 (2003-11-05)

STATYBOS ĮSTATYMO 1, 2, 6, 8, 25, 29 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO BEI ĮSTATYMO PAPILDYMO NAUJU DVYLIKTUOJU SKIRSNIU IR PRIEDU ĮSTATYMAS

Šis įstatymas, išskyrus 9 straipsnį, įsigalioja nuo 2005 m. sausio 1 d.

8.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1924](#), 2003-12-18, Žin., 2003, Nr. 123-5592 (2003-12-30)

STATYBOS ĮSTATYMO 2, 5, 20, 23, 27, 33 IR 35 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

**Šio įstatymo atitaisymas skelbtas: Žin., 2004, Nr. 13 (2004-01-24)**

9.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-2215](#), 2004-04-29, Žin., 2004, Nr. 73-2545 (2004-04-30)

STATYBOS ĮSTATYMO 1, 2, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 29 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO BEI ĮSTATYMO PRIEDO PAPILDYMO ĮSTATYMAS

10.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-136](#), 2005-03-17, Žin., 2005, Nr. 43-1355 (2005-04-02)

STATYBOS ĮSTATYMO 23 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

11.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-404](#), 2005-11-17, Žin., 2005, Nr. 143-5175 (2005-12-08)

STATYBOS ĮSTATYMO 2 STRAIPSNIO BEI PRIEDO PAPILDYMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 43(1) STRAIPSNIU ĮSTATYMAS

Šio įstatymo 2 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 43<sup>(1)</sup> straipsnio 3 dalyje nurodytais atvejais pastatai sertifikuojami nuo 2009 m. sausio 1 d., išskyrus naujai statomus pastatus, kurie privalo būti sertifikuojami nuo 2007 m. sausio 1 d.

Šis įstatymas, išskyrus 4 straipsnį, įsigalioja nuo 2006 m. sausio 4 d.

12.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-857](#), 2006-10-17, Žin., 2006, Nr. 116-4402 (2006-10-31)

STATYBOS ĮSTATYMO 1, 2, 3, 20, 23, 24, 25, 27, 28, 29, 31, 33, 34 IR 35 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Iki šio įstatymo įsigaliojimo dėl savavališkų statybų priimti administraciniai sprendimai vykdomi pagal šių sprendimų surašymo metu galiojusią teisės aktų nuostatą.

13.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-1009](#), 2006-12-21, Žin., 2007, Nr. 4-161 (2007-01-11)

STATYBOS ĮSTATYMO 24 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

**Šio įstatymo atitaisymas skelbtas: Žin., 2007, Nr. 8 (2007-01-19)**

14.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-1111](#), 2007-05-03, Žin., 2007, Nr. 55-2127 (2007-05-19)

STATYBOS ĮSTATYMO 2, 4, 8, 18, 20, 27, 29, 40, 42 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMAS

15.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-421](#), 2009-09-22, Žin., 2009, Nr. 117-4993 (2009-10-01)

STATYBOS ĮSTATYMO 2, 6, 20, 23, 29, 31, 37 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 23(1) STRAIPSNIU ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja 2009 m. rugsėjo 1 d.

16.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-501](#), 2009-11-19, Žin., 2009, Nr. 144-6352 (2009-12-05)

STATYBOS ĮSTATYMO 12, 14, 15, 16, 22, 23, 23(1), 25, 27, 28, 32, 33, 34, 35, 42 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 45 STRAIPSNIU ĮSTATYMAS

Šis įstatymas įsigalioja 2010 m. sausio 1 d.

17.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-992](#), 2010-07-02, Žin., 2010, Nr. 84-4401 (2010-07-15)

STATYBOS ĮSTATYMO 1, 2, 3, 5, 6, 12, 16, 20, 21, 23, 24, 27, 28, 33, 35, 40, 42, 45 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO, ŠEŠTOJO SKIRSNIO PAVADINIMO PAKEITIMO, 23(1) STRAIPSNIO PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 28(1) STRAIPSNIU, KETURIOLIKTUOJU SKIRSNIU IR 1 PRIEDU ĮSTATYMAS

**Šio įstatymo 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 24 straipsniai**, išskyrus 11 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 23 straipsnio 7, 8 ir 10 dalių, šio įstatymo 15 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 28 straipsnio 4 ir 7 dalių nuostatas dėl Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 1 priede nurodytų įmokų ir šio įstatymo 26 straipsnį, **įsigalioja 2010 m. spalio 1 d.**

Iki 2010 m. spalio 1 d. vietoj šio įstatymo 13 straipsnyje vartojamos sąvokos „statybos užbaigimo aktas“ vartojama sąvoka „statinio pripažinimo tinkamu naudoti aktas“, vietoj šio įstatymo 13, 14 ir 15 straipsniuose vartojamos sąvokos „statybą leidžiantis dokumentas“ vartojama sąvoka „statybos leidimas“ (nesudėtingo statinio atveju – „normatyviniuose statybos techniniuose dokumentuose nurodytas privalomasis dokumentas“).

Šio įstatymo 11 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos statybos įstatymo **23 straipsnio 7, 8 ir 10 dalių**, šio įstatymo 15 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos statybos įstatymo **28 straipsnio 4 ir 7 dalių nuostatos dėl Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 1 priede nurodytų įmokų ir šio įstatymo 23 straipsnis įsigalioja 2013 m. sausio 1 d.**

18.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-1376](#), 2011-05-12, Žin., 2011, Nr. 62-2937 (2011-05-24)

STATYBOS ĮSTATYMO 40 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMAS

Šis įstatymas, išskyrus 2 straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2011 m. liepos 1 d.

19.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-1427](#), 2011-05-26, Žin., 2011, Nr. 72-3476 (2011-06-14)

STATYBOS ĮSTATYMO 10, 14, 15, 17, 29, 43(1) STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 18(1) STRAIPSNIU ĮSTATYMAS

Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2012 m. sausio 1 d.

\*\*\* Pabaiga \*\*\*

Redagavo Aušrinė Trapinskienė (2011-06-15)

ausrine.trapinskiene@lrs.lt